

SOBOTA, 12. DECEMBRA 2015

št. 289 (21.526) leto LXXI.

1,20 €

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

<http://www.primorski.eu> | e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLAĆANA
V GOTOVINI

Poste Italiane s.p.a. - Spedizione
in Abbonamento Postale - D.L.
353/2003 (convertito in Legge
27/02/2004 n.46) art. 1,
comma 1, NE/TS

5 1 2 1 2
9 771124 666007

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega dnevnika
vedno s seboj

Snemi aplikacijo
s spletnje trgovine

PODNEBJE - Na 2. strani

Danes sporazum.
Bo ambiciozen?

V Parizu so zmerno optimistični

TRNOVCA - Na 5. strani

Kdo bo prevzel
Škerkovo domačijo?

Pomisleki deželne uprave

ŠTANDREŽ - Na 14. strani

Kraj eksplozije
so iskali zaman

Kovinski delci leteli več sto metrov

SLOVENIJA - Po Starodu in Jelšanah na vrsti Dragonja

Ograja kmalu tudi v Istri

OPČINE - Slovenske fakultete

Privlačnost študija
v matični domovini

KOPER - Slovenska vojska je postavila žične zapreke tudi na območju mejnih prehodov s Hrvaško v Starodu (Notranjska) in Jelšanah pri Ilirski Biestrici, vse je pripravljeno tudi za ograjo v bližini meje na Dragonji. Včeraj je tam postopal bager, v prihodnjih urah sledi bodeča žica. Med prvimi je odločitev slovenske vlade zelo ostro kritiziral piranski župan Peter Bossman. Postavitev mejnih zaprek povzroča ostre odzive na Hrvaškem.

Na mejnem prehodu Starod so žičnato ograjo postavili vse do ceste, in sicer dobrih 100 metrov so postavili na severno stran mejnega prehoda, na južni strani pa so potegnili približno 300 metrov ograje. Na mejnem prehodu Jelšane pa so tekoma včerajšnjega dneva postavili nekaj kilometrov ograje. Ograjo postavljajo vojaki iz Čeja in Postojne.

Na 3. strani

Mejna ograja pri Starodu

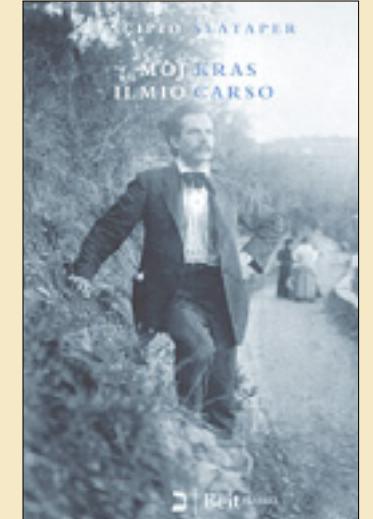
RTV SLO

TRST - Podprt ga je tudi vodja NCD Alfano Dipiazza kandidat za tržaškega župana

KNJIŽEVNOST

O novem
prevodu
Mojega Krasa

TRST - O novem slovenskem prevodu ob italijanskem izvirniku avtobiografskega dela tržaškega pistaleja Scipa Slatapera Moj Kras ob 100-letnici njegove smrti na bojišču prve svetovne vojne, objavljamo analizo avtorja prevoda Marka Kravosa.

Delo bodo predstavili v torek v Narodnem domu v Trstu.

Na 11. strani

Alfano v Trstu

Na 3. strani

V Sloveniji in FJK manj zanimanja za manjšini

Na 4. strani

Fabrizio Polojaz na čelu Caffè Trieste

Na 6. strani

Trst: zavetišče za brezdomce

Na 7. strani

V Gradišču zapira tovarna Nar

Na 14. strani

Čista Vipava ima potencial

Na 16. strani

gioielli - dragulji

malalan

Općine - Narodna ul. 28 tel. 040 / 211465
urnik: 9.00 - 13.00 / 16.00 - 19.30

carpinus
OUTLET PELLET
AKCIJA MESECA
BUKOVI PELETI BIOPROFIT
3,90 €
PRIPELJEMO NA DOM
minimalno paleta - 90 vreč
Za naročilo: 0038653334404
URNIK
ponedeljek - petek: 7.00 - 19.00
sobota: 8.00 - 13.00
Carpinus d.o.o.
Krvavi potok 31
6240 Kozina
www.carpinus.si

Božična pravljica v Thermani Laško
od 18.12. do 24.12.2015

THERMANA LAŠKO
4 dni/3 noči
že od **188,70 €*** na osebo

*Cena velja za Hotel Zdravilišče Laško****
**Cena vključuje 15% popust za imetnike Zlate kartice Thermana Clube

Zdraviliška cesta 6, 3270 Laško
www.thermana.si | 00386 3 423 21 00

PARIZ - Danes odločilni dan na globalni podnebni konferenci COP21

Koalicija več kot sto držav želi ambiciozen sporazum

Objava končnega osnutka napovedana danes - Med opazovalci zmeren optimizem

PARIZ - Novi - morda zadnji - osnutek globalnega podnebnega dogovora bo objavljen danes ob 9. uri, je napovedal predsedujoči pariški podnebni konferenci, francoski zunanj minister Laurent Fabius. Obenem je znova izrazil prepričanje, da bodo države dosegle soglasje. Prvotno je bila objava osnutka napovedana včeraj popoldne, a so se pogajanja zavlekla, kar pa po oce nah opazovalcev ni nujno negativen znak. Nasprotro, šlo naj bi za spodbuden signal, da se pripravlja dogovor, ki bi vsebinsko utegnil biti ambiciozniji v prizadevanjih za omejevanje globalnega segrevanja.

»Glede na opravljena posvetovanja bom lahko v soboto zjutraj ob 9. uri vsem stranem predstavl besedilo, za katerega sem prepričan, da bo potrjeno in bo velik korak naprej za celotno človeštvo,« je Fabius povedal novinarjem. »Skoraj smo na koncu poti in sem optimističen,« je dodal. V četrtek pozno zvečer je Francija objavila precej očiščen predlog besedila, ki je vseboval le še okoli 50 različnih opcij in oklepajev. Vendar pa je včeraj zjutraj, po še eni

Ban Ki Moon: »Sodeloval sem na številnih zahtevnih multilateralnih pogajanjih, a po vseh standardih so ta pogajanja najbolj zapletena, najtežja, a najpomembnejša za človeštvo.«

neprespani noči za pogajalce, Fabius sporočil, da bo pogovore treba podaljšati. To kaže na nadaljnje nasprotovanje držav pri nekaterih ključnih točkah. Novica o podaljšanju je bila sprejeta precej mirno. Čeprav je odprtih še precej točk, na katerih bi pogovori lahko propadli, pa tako predsedstvo konference kot delegati in opazovalci ostajajo zmerno optimistični.

Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je na novinarski konferenci po poročanju Guardiana poudaril, da ga dosedanje delo "opogumlja". »Sodeloval sem na številnih zahtevnih multilateralnih pogajanjih, a po vseh standardih so ta pogajanja najbolj zapletena, najtežja, a najpomembnej-

ša za človeštvo,« je poudaril. Novi izčiščeni tekst je po njegovih ocenah dobra osnova za pogajanje, pogajalci pa bi se moral odločati z misijo na človeštvo in ne na nacionalne perspektive.

Kitajski pogajalec Gao Feng je povedal, da je bila noč naporna, vendar pa pogajalcem ostaja še en dan za dosego dogovora. »Trenutni tekst je v redu, bolj ali manj. Še vedno sem optimističen,« je dejal. Pri dejanju je opozoril, da številne razvite države pozabljajo na oblubo o 100 milijardah dolarjev. »Dosej nismo videli jasne poti in časovnice, kako bo teh 100 milijard zbranih,« je opozoril. Prav tako Gao opozarja na problem diferenciacije. »Revni državam želimo dati dovolj časa, da pripravijo nacionalne odzive,« je dejal. »Za Kitajsko ni težave. A če Indija ali katera koli druga država v razvoju nima kapacitet, mislim da jim lahko damo nekaj odloga,« je še dodal.

K premiku v pozitivno smer je prispevalo tudi to, da se je v zadnjih dneh konference okreplila tako imenovana koalicija ambicioznih; neformalna povezava več kot 100 držav, med katerimi sta EU in ZDA, pa tudi številne afriške, karibiske in pacifiške države. Skupini, ki se zavzema za zelo ambiciozna določila novega podnebnega sporazuma, se je v četrtek pri-družila Kanada, včeraj pa še Brazilija. Ameriški državni sekretar John Kerry je pridružilev ZDA "koaliciji ambicioznih" razglasil v sredo. V četrtek je skupino pod-prla Kanada, včeraj pa so z navdušenjem v skupini pozdravili še Brazilijo. Gre za pomemben korak, saj dosej med članicami koalicije ni bilo velikih hitro rastocih gospodarstev, kot sta Kitajska in Indija.

Skupina se zavzema za ambiciozna določila v novem globalnem podnebnem sporazumu, predvsem za omejitev dviga temperature na 1,5 stopinje Celzija in vzpostavitev jasnih mehanizmov pregleda in stopnjevanja prizadevanj držav za izpolnitve tega cilja.

Po besedah evropskega komisarja, pristojnega za podnebje, Miguela Ariasa Canete je zavezništvo dokaz, da države v razvoju in razvite države lahko delujejo skupaj in v skupnem interesu. »Ta pogajanja niso o njih ali o nas. Dotikajo se vseh nas, razvith in v razvoju, pri iskanju skupnih rešitev,« je dejal.

Po besedah opazovalcev različne koalicije in zavezništva na tovrstnih pogajanjih niso nič nenavadnega. Več pozornosti pa zbuja dejstvo, da so močno zavezništvo sklenile države v razvoju z razviti državami. Prvi uspeh te skupine je očitno že viden. Najnovejši osnutek podnebnega dogovora glede omejitve dviga globalne povprečne temperature namreč navaja, da bodo pogodbene omejite dvig na "precej manj kot" dve stopinji Celzija glede na predindustrijsko dobo ter si prizadevale za omejitev na 1,5 stopinje Celzija.

Takšno določilo so v nočnih pogajanjih skušale zrušiti naftne proizvajalke Savdska Arabija, Venezuela in Rusija, ki so združile moči z velikimi onesnaževalkami Kitajsko in Indijo, pa tudi Malezijo, poroča britanski Guardian. Te države želijo umik kakršne koli omembe 1,5 stopinje Celzija iz sporazuma. Še posebej ostra je Savdska Arabija.

Po drugi strani koalicija ambicioznih napoveduje vztrajanje pri vseh vidikih; ne le pri 1,5 stopinji Celzija ampak tudi pri vprašanju dekarbonizacije in na drugih področjih. Nemška okoljska ministrica Barbara Hendricks je napovedala: »Ne bomo pristali na najmanjši skupni imenovalec.« Ob tem je zagotovila, da EU ne želi izmenjevati položaja razvith držav in držav v razvoju. »Nismo proti diferenciaciji, ampak za pošten in moderen sistem, kjer vsi akterji prispevajo, kolikor lahko,« je pojasnila.

STA/M.M.

Z rumeno barvo prepleškan trg okrog slavoloka Arc de Triomphe ANSA

Številne akcije okoljskih aktivistov

PARIZ - V Parizu pričakujejo številne demonstracije, shode in druge aktivnosti predstavnikov civilne družbe. Posledično se zaostrujejo tudi varnostni ukrepi; policisti na primer pregledujejo aktiviste, ki skušajo priti na prioritarišče konference. Včeraj so se aktivisti organizacije Greenpeace povzpeli na Arc de Triomphe in z njega spustili transparent s pozivom svetovnim voditeljem na odločno ukrepanje proti globalnemu segrevanju, njihovi somišljeniki pa so sočasno z rumeno ekološko barvo prepleškali trg in nekatere ulice okrog spomenika.

Danes se bodo v središču Pariza zbrali aktivisti, ki bodo nosili 5000 rdečih tulipanov. Ti naj bi predstavljal "rdeče crte", ki jih pogajalci ne bi smeli prestopiti pri sprejemanju dogovora. Zjutraj se bodo aktivisti v manjših skupinah do pet ljudi zbrali na vnaprej določenih lokacijah v Parizu, s čimer bodo gledano iz zraka izpisali besede podnebje, pravica in mir. Popoldne načrtujejo tudi shod pod Eiffelovim stolpom, na katerem naj bi razglasili "izredne razmere za podnebje" in sklenili človeške verige. V Parizu po novembrskih terorističnih napadih še vedno veljajo izredne razmere, zato so javna zbiranja prepovedana. »Vsak posameznik se mora sam odločiti, kaj se mu zdi ustrezen. Mi pa verjamemo, da je utišanje glasu aktivistov civilne družbe v odgovor na nepravičen in nevarno šibak podnebni dogovor nesprejemljivo,« so zapisali na spletni strani kampanje proti podnebnim spremembam, ki združuje dogodke različnih nevladnih organizacij.

EVROPSKA KOMISIJA - Po napovedih v Financial Timesu

Nadzor EU na zunanjji meji?

Kontrola naj bi prevzele posebne »evropske« sile - Bodo države prepustile del suverenosti?

BRUSELJ - Evropska komisija načrtuje vzpostavitev stalnih sil za nadzor zunanjih meja Evropske unije, ki bi lahko nadzor izvajale tudi ob morebitnem nasprotovanju prizadete države, počela Financial Times (FT). Če bo to zaživelje, bo to največji prenos suverenosti na skupnost po uvedbi evra.

Evropska komisija naj bi prihodnji teden razkrila načrt za resnejše soočanje z begunsko krizo, glavni del ukrepov pa naj bi bila zamenjava sedanjih sil agencije Frontex s stalnimi silami za nadzor zunanjih meja. Vzpostavili naj bi tudi skupno obalno stražo, glavno besedo pri uporabi teh sil pa naj bi imela Evropska komisija, navaja FT, ki ugotavlja, da gre za vzpostavljanje skupnega varovanja zunanjih meja, kot to zahteva Berlin in Pariz in gre v bistvu za zadnji poskus za rešitev schengenskega območja. Ideja o vzpostavitvi skupnih sil za nadzor zunanjih meja EU je sicer stara že več kot 15 let, vendar pa članice nikoli niso dosegle soglasja, da bi skupnosti poverile nacionalne pristojnosti za nadzor svojih meja - enega glavnih atributov suverenosti države.

Glede na načrte, o katerih poroča FT, bi imela končna po-oblascila za nameščanje sil na zunanje meje EU Evropska komisija, delovala pa naj bi po priporočilih upravnega odbora evropskih sil za nadzor meja in obalne straže, ki naj bi ga vzpostavili. Odločitve bi veljale tudi za države, ki niso članice EU, a so članice schengenskega območja, kot je npr. Norveška. Članice bi se o načrtovanih ukrepih lahko posvetovale, ne bi pa imele pravice veta, da bi enostransko lahko preprečile namestitev teh mejnih sil. Tudi evropski komisar za migracije Dimitris Avramopoulos

je potrdil, da bi bila vzpostavitev evropskih sil za nadzor meja in obalne straže pot "za zavarovanje in okrepitev schengna". Avramopoulos je na konferenci o varnosti v Sredozemljiju v Rimu dejal, da EU za zajezitev migracij potrebuje nekaj bolj strukturiranega, ker da nacionalne oblasti niso bile pripravljene na takto veliko število prisilcev za azil. Nove sile bi ščitile zunanje meje EU, migrantom ponujale podporo ter izvajale iskalne in reševalne operacije, je povedal komisar in dodal, da bi sile štele okoli 1000 pridnikov, ki bi lahko posredovali, ko nacionalne oblasti ne bi mogle. Sile bi tesno sodelovali z načrtovanimi evropskimi sprejemnimi centri oz. hotspotsi, ki jih nameravajo vzpostaviti v Grčiji in na jugu Italije za zagotovitev celovitejšje identifikacije, registracije in obravnavo migrantov, je pojasnil Avramopoulos.

Predlog, o katerem naj bi razpravljali na vrhu voditeljev EU naslednji četrtek in petek, pa bo verjetno naletel na neodobravanje nekaterih članic, ki nasprotujejo prenosu tovrstnih pristojnosti na EU, prav tako pa bo potreboval blagoslov Evropskega parlamenta in nacionalnih vlad. »Svet EU bo moral sprejeti odločitev. Menimo, da je treba narediti korak naprej in imeti več Evrope, da se ta problem reši,« je še povedal Avramopoulos.

Sedanja agencija za nadzor zunanjih meja Frontex ima težave z mandatom, ker lahko le "usklašuje" varovanje meja. To se je kot težava pokazalo tudi pri reševanju migrantske krize, saj agencija ni mogla nabavljati lastne opreme ali napotiti policistov tja, kjer bi bili najbolj potrebni. Zanašati se je moralna le na obljube držav članic, ki pa se pogosto niso izpolnile, še navaja FT. (STA)

ITALIJA - Begunci Rim ogorčen zaradi opomina komisije EU

RIM - Italijanska vlada se je z ogorčenostjo odzvala na opomin Bruslja glede pomanjkljive registracije beguncev. Grčija, Hrvaška in Italija so v četrtek dobole opomin Evropske komisije, ker ne izvajajo ustrezno evropskih pravil o odzemu prstnih odtisov. Gre za neustrezen izvajanje uredbe Eurodac, ki določa pravila za odzem prstnih odtisov državljanom tretjih držav, ki nedovoljeno vstopajo v državo, in prenos podatkov v osrednji Eurodacov sistem v 72 urah.

Premier Matteo Renzi je bil zaradi opomina ogorčen. »Evropa za zaustavitev begunskega vala ne počne vsega, kar bi morala. Prerazporeditev beguncev, ki prispejo v Italijo, v druge članice EU, ni stekla.« Kritičen je bil tudi notranji minister Angelino Alfano, ki je dejal, da je opomin Bruslja nerazumen. »Za delo, ki smo ga opravili, ko gre za sprejem beguncev, si zaslužimo velik 'hvala' EU,« je dejal in kot Renzi izpostavil pomen prerazporeditve beguncev. Da bi bila ta uspešna, pa morajo sodelovati vse članice EU.

Grški premier Aleksis Cipras je medtem v odzivu na opomin priznal, da se je Grčija z zamudo odzvala na dotok migrantov, katerega obseg jo je presenetil. A od septembra ni več nobenega migranta, ki ne bi bil registriran, je v parlamentu v Atenah povedal Cipras. Priznal pa je, da zaradi pomanjkanja naprav Eurodac za številjenje zbranih prstnih odtisov včasih poteka več ur med odzvom prstnih odtisov »na tradicionalen način, s črnilom« in njihovim vpisom v evropski sistem, kar bi lahko pomenilo varnostno tveganje. Zato je ponovil poziv, naj evropski partnerji Grčiji dostavijo več omenjenih naprav. Glede na podatke grškega notranjega ministrstva so Atene dolej prejele 39 tovrstnih naprav, zaposle pa so za 100.

Hrvaški notranji minister Ranko Ostožić je medtem v odzivu na opomin dejal, da to ni velika težava za Hrvaško, saj da dublinska uredba ne ustrezata sedanjim begunskim krizi.

SLOVENIJA - Po Starodu in Jelšanah na vrsti Istra

Bodečo žico načrtujejo tudi na meji na Dragonji

KOPER - »Takšne ograje še nikoli ni bilo tukaj. Istra ni bila še nikoli v zgodovini tako razmejena. Naj bodečo žico raje postavijo na Črni Kal,« je bil jezen Igor Kramsteter iz Dragonje. To je dejal, ko so delavci z bagerjem v spremstvu policistov ob hrvaško-slovenski meji včeraj pripravljali in čistili teren, da bi vojaki začeli postavljati bodečo žico tik ob Dragonji, poročajo Primorske novice. »Upajmo, da to pomeni zadnje neumno dejanje aktualne vlade,« je dejal kmet, ki ga niso vprašali za dovoljenje za vstop in za delo na njegovi njivi.

Delavci Okolja Piran so si v spremstvu treh policistov z buldožerjem utirali pot skozi goščavo na desnem bregu Dragonje, vendar le na območju od mejnega prehoda Dragonja proti krajinsko zavarovani Steni in Škrlinam. Po čiščenju terena sodeč naj bi ograjo postavili tik ob Dragonji in na predelih, kjer menda ni spora o poteku državne meje s Hrvaško. To pomeni, da bi mejo radi postavili od mejnega prehoda Dragonja v notranjost proti Škrlinam. Tam, kjer je teren težko prehoden, naj ograje ne bi bilo.

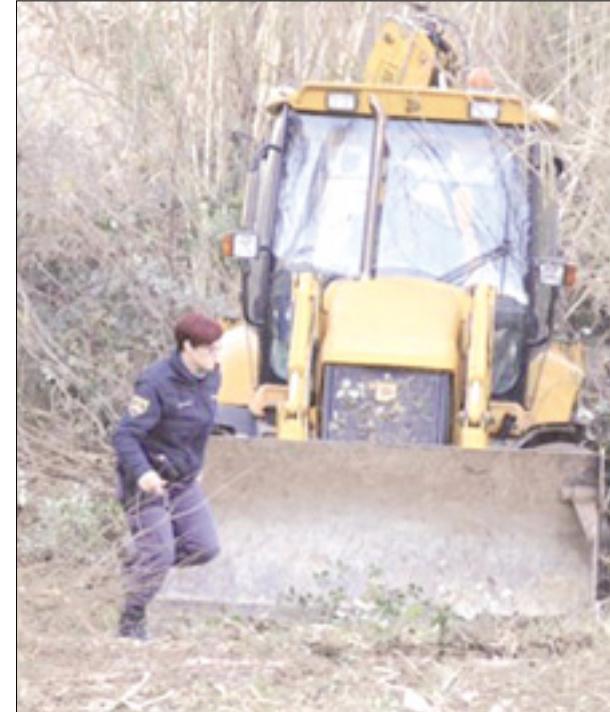
V Ljubljani obljudljajo, da bo ograja le do pomlad

Državni sekretar z ministrstva za notranje zadeve Andrej Španga je koprskega podžupana Petra Bolčiča obvestil, da bodo postavljali ograjo na območju koprskih občin. Ob mejnih prehodih naj bi postavili le nekakšne panele in ne bodeče žice. Povedal je tudi, da so sami že kontaktirali lastnike vseh zemljišč ob meji in lovskih družin.

V prihodnjih dneh naj bi se državni sekretar srečal tudi s koprskim županom Borisom Popovičem.

»Ob mejnih prehodih naj bi se odločili za postavitev tako imenovanih panelov in ne za bodečo žico. Povedal je tudi, da so

Tako je bager v bližini mejnega prehoda Dragonja »ovekovečila« novinarka Radia Koper Lea Širok

sami že kontaktirali lastnike vseh zemljišč ob meji in lovskih družin,« poročajo iz Občine Koper. O konkretnih postavitvah naj bi jih z ministrstva sproti obveščali. Bolčič je o pogovoru že obvestil tudi predsednike prizadetih krajevnih skupnosti. Kot pravijo v občinski službi za stike z javnostmi, naj bi v krajevnih skupnosti postavitev pričakovali, saj da gre za »višjo silo,« upajajo pa, da bodo držale napovedi države, naj bi ograjo odstranili do pomlad.

Piranski župan Bossman: žičnata ograja je nezaželena

»Odlöčitev o postaviti žičnate ograle v Istri je nezaželena in bo povzročila veliko nevšečnosti ljudem, ki ob meji živimo

skupaj. Občini Piran bo povzročila tudi gospodarsko škodo, saj živimo predvsem od gostoljubija, dostopnosti in privlačnosti destinacije. Istra slovi po svoji povezanosti, odprtosti in strpnosti in vanjo ograje ne sodijo. Bodeče žica nas ne bo varovala in ne bo prepričevala sanj o boljšem in varnejšem življenju, ki jih sanjajo migranti. Upamo, da bo ograja čim prej odstranjena,« je za Primorske novice povedal piranski župan Peter Bossman.

Prepreke tudi že na mejnih prehodih Starod in Jelšane

Prepreke, namenjene zaustavljanju beguncev, torej že segajo na Primorsko. Vojska jih postavlja ob mejnih prehodih

Starod (Notranjska) in Jelšane (Ilirska Bistrica), v prihodnjih urah bo na vrsti, kot rečeno, Dragonja.

Na mejnem prehodu Starod so žičnato ograjo postavili vse do ceste, in sicer dobrih 100 metrov so postavili na severno stran mejnega prehoda, na južni strani pa so potegnili približno 300 metrov ograje. Na mejnem prehodu Jelšane pa so tekoma včerajšnjega dneva postavili nekaj kilometrov ograje. Ograjo postavljajo vojaki iz Celja in Postojne.

Novi list: Takih stvari v Istri niso počeli niti fašisti

Slovenska odločitev o postaviti žičnate ograle z ostrimi ploščicami ob meji s Hrvaško je sprejeta zelo premišljeno in zelo jasnim namenom, ocenjuje v komentarju reški dnevnik Novi list. »Edini cilj 'urbanizacije' slovenske politike glede begunske krize je bil pokazati, da je Slovenija zmožna vrniti red na svojo mejo, tudi s pomočjo bodeče žice, ter da izpoljuje vse svoje obveznosti iz članstva v schengenskem območju, kot je pravilna registracija beguncov,« piše reški časnik. Omenja, da je bila odločitev o žici sprejeta, potem ko so slovenske oblasti na začetku begunske krize dajale vtis, da so popolnoma presenečene in šokirane.

Časnik v ločenem prispevku predvaja tudi izjave hrvaških politikov in saborskih poslancev iz Reke in Pulja, ki ostro nasprotujejo postavljanju slovenske žice ob meji s Hrvaško. Nezadovoljni so tudi prebivalci s hrvaške strani meje. Za časnik so ocenili, da je žica nesmiselna, ker ni enega samega razloga, da bi jo postavili na tem delu meje, kjer so vezi med ljudmi, ki živijo z obe strani meje, močno prepletene. Kommentator med drugim ocenjuje, da si niti italijanski fašisti niso upali »raztrgati« Istre z žico.

ŽICA V ISTRI

Aleksander Koren
aleksander.koren@primorski.eu

Trdnjave nočemo

Ne vem, kaj si mislite, vi, jaz sem ob novici, da bo Slovenija začela postavljati žične ograle tudi v Istri, zelo slabe volje. Ta poteza je glede na sedanje migrantske tokove nerazumljiva, narekujeta jo najbrž le strah in notranje politična računica. Za kaj gre, je (morda) razkril italijanski notranji minister Angelino Alfano na včerajšnjem obisku v Trstu. Če bodo varnejše zunanje meje schengna, bodo varnejše tudi notranje, je dejal po srečanjih pri nas. To si lahko v praksi razložimo tudi tako, da nas žica na slovensko-hrvaški meji obvaruje pred žico na Fernetičih ali Rdeči hiši, o kateri Italija očitno ne razmišlja in na kateri za zdaj velja samo rezim poostrenega nadzora. In to je za nas, ki smo se vesili padca fizičnih ograj med Italijo in Slovenijo, celo dobra novica.

Toda dejstvo, da se širi prostor pospešeno zapira, da nam grozijo celo s stalnimi silami na zunanjih schengenskih mejah (kot modre čelade med Južno in Severno Korejo?), nikakor ni dobro. Slovenija je najbrž dobila zagotovilo, da se ji ni treba batiti izključitve iz skupnega prostora prostega gibanja, če bo na južni meji dobro opravila svojo domačo nalogo. In jo opravlja prizadetno. Če je morda res, da postavljanje žičnih ograj podpira večina Slovencev, to za tiste, ki ob meji živijo in jo dnevno prečkajo zaradi službe, družinskih vezi ali samo kot izletniki, pa zagotovo ne drži. Če je to res edina rešitev, je treba vedeti, da bo povzročila veliko škodo.

Trdnjave Evrope na tej meji nočemo.

TRST - Italijanski notranji minister je na tržaški prefekturi poglobil vrpašanje varnosti v deželi FJK

Alfano: Vzhodna meja je strateška

TRST - »Boljše kontrole na schengenski meji pomenijo učinkovitejše nadzorovanje notranjih meja in torej večjo varnost.« To je povedal notranji minister Angelino Alfano, ki se je včeraj v Trstu sestal z vladno komisarko Francesco Adelaide Garufi, predstavniki deželne in lokalnih uprav ter zastopniki sil javnega reda.

Namen obiska, ki se je pozno po poldne nadaljeval v Čedadu, je bil analizirati položaj po okrepitvi nadzora na vzhodni meji. Kot smo že poročali, se je namreč italijanska vlada po terorističnih atentatih v Parizu odločila, da pošlje v deželo Furlanijo Julijsko krajino 90 vojakov, ki se bodo pridružili policijskim silam pri nadzorovanju meje. Vojaki bodo razdeljeni po pokrajinalah, in sicer 35 vojakov za videmsko pokrajinico, 20 za goriško in 35 za tržaško pokrajinico. Od teh bo 15 skrbelo za varnost v tržaškem pristanišču. Namen Rima je poleg povečanja stopnje varnosti pred morebitnimi terorističnimi atentati tudi boljše nadzorovati migracijske tokove, še zlasti v Balkanu.

Sicer na meji med Italijo in Slovenijo večjih težav ni, je povedal minister Alfano na krajšem srečanju z novinarji pred tržaško prefekturo. Stanje je pod kontrolo, če pa bo to potrebno, bo vlada še okreplila nadzor, kajti vzhodna meja je za Rim strateška. Z okrepitevijo nadzora na vzhodni meji je Rim že storil pomemben korak (poleg tržaškega pristanišča so npr. okreplili nadzor nad terminalom Italijanske

družbe za čezalpski naftovod SIOT), je očenil Alfano. »Če pa bo potrebna dodatna okrepitev, bomo za to poskrbeli: v deželi FJK ne veljajo izredne razmere in je položaj pod kontrolo, a moramo biti pripravljeni tudi na morebitne dogodke, ki seveda niso odvisni od nas, ampak od razmer na mednarodni ravni,« je razložil minister.

Glede schengenske meje je Alfano še povedal, da je potrebno utrditi nadzor police in še predvsem okrepliti kontrole potnih listov. Učinkovitejše kontrole na tej meji, kot rečeno, predstavljajo večjo varnost za vse.

Minister Alfano je odgovoril tudi na opomin iz Bruslja, češ da Rim ne izvaja

»Boljše kontrole na schengenski meji pomenijo učinkovitejše nadzorovanje notranjih meja in torej večjo varnost«

ustrezno uredbe Eurodac oziroma pravil za odvzem prstnih odtisov državljanov tretjih držav, ki nedovoljeno vstopajo v državo, in ne prenaša podatkov v osrednji Eurodacov sistem v predvidenem roku. Alfano je ocenil, da je stališče EU nekorektno do Italije. Bruselj mora odločiti, ali imajo prav pogumni (Italija je rešila mnogo ži-

Notranji minister Angelino Alfano v Trstu

FOTODAMJ@N

vlenj, je poudaril), ali pa imajo prav tisti, ki ne ukrepajo. Drugače se italijanski državljan nazadnje ne bodo več istovetili z Brusljem in s to Evropo, pravi Alfano, ki je temu dodal, da je popisovanje migrantov v Italiji skoraj stodostotno.

Na tržaški prefekturi so se včeraj po poldne z ministrom sestali med drugim

predsednica Dežele FJK Debora Serrachiani, pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat in tržaški župan Roberto Cosolini, ki so nakazali ministru dolje opravljene korake tako glede varnosti kot vprašanja migrantov in predčili najbolj pereče probleme. Predsednica Serrachiani je ob izhodu s prefekture oceni-

la, da je minister Alfano pokazal veliko pozornost do dežele FJK. Med glavnimi vprašanji je bilo tisto o vprašanju naglega premeščanja morebitnih migrantov. Na to sta opozorila tako deželna predsednica kot tržaški župan Cosolini, minister Alfano pa je zagotovil pomoč italijanske vlade.

Aljoša Gašperlin

ČEZMEJNI PROJEKTI - Srečanje Italijanske unije, SSO in SKGZ

V Sloveniji in FJK žal upada zavest o aktivni vlogi manjšin

Manjšinski skupnosti snujeta nove vzajemne evropske načrte

TRST - Večjezičnost in ovrednote-nje bogate kulturne čezmejne dediščine je relevanten dejavnik pri nadgradnji med-državnih odnosov med sosedama Italijo in Slovenijo. To je glavno sporočilo srečanja predstavnikov italijanske narodne skupnosti v Sloveniji in na Hrvaskem ter slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki je bilo na sedežu Sveta slovenskih organizacij v Trstu. Na srečanju so predstavniki Italijanske unije, Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij analizirali stanje medsebojnih odnosov in širšega meddržavnega sodelovanja, posebno pozornost pa so namenili programu čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2014-2020, piše v sporočilu o sestanku.

Projekt JezikLingua, ki ga sta ga izvedli slovenska narodna skupnost v Italiji in italijanska narodna skupnost v Sloveniji, sodi med najpomembnejše projekte v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 in je istočasno pomemben temelj pri nadaljevanju in nadgradnji novega programa Interreg V A Slovenija-Italija 2014-2020 tudi kot projekt strateške relevance za obe državi. Prisotni so z zaskrbljeno ugotovili, da je zavest o pomembni vlogi, ki jo odigravata manjšinski narodni skupnosti pri krepitevi čezmejnih odnosov, nekoliko upadla. Evropski sklad za regionalni razvoj ESRR ima kot temeljni cilj ustvarjanje gospodarske in socialne kohezije ter teritorialne integracije v Evropski uniji.

V tem smislu so manjšinske narodne skupnosti sestavni element unije in pomemben dejavnik pri uresničitvi evropske kohezijske strategije. Tako slovenska kot italijanska manjšina, ki živita ob slovensko-italijanski meji, sta z učinkovitim sodelovanjem poskrbeli za bistven doprinos k razvoju čezmejnega sodelovanja in snovanju socialne integracije čezmejnega in širšega programskega prostora. V tem smislu se je izrazil tudi na najvišji ravni predsednik Slovenije Danilo Türk ob priložnosti obiska italijanskega predsednika v Sloveniji Giorgia Napolitana in to je bilo tudi podprtano na obeh letošnjih bilateralnih srečanjih med Slovenijo in Deželo FJK. »Zato si predstavniki obeh narodnih manjšin pričakujajo, da bodo lahko tudi v bodoče pripevali svoj pozitivni doprinos h krepiti in utrjevanju italijansko-slovenskih med-državnih odnosov in tako pripomogli k širiti duha sodelovanja, snovanja našega skupnega doma in svetle evropske prihodnosti,« piše v sporočilu.

SLOVENIJA - Reportaža o begunski krizi in sprejemu migrantov

Kraj za kratek odmor

»Slovenija se je osredotočila na hiter tranzit,« piše novinar Frankfurter Allgemeine Zeitung

DOBOVA - Nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) je včeraj objavil daljšo reportažo o sprejemu migrantov v Sloveniji, predvsem o dogajanju v Dobovi na jugu države. V Dobovo je od sredine oktobra prispealo skoraj 310.00 migrantov. Ne ostajajo dolgo. Njihov prehod poteka zelo hitro in profesionalno, piše Karl-Peter Schwarz.

Odkar je Madžarska 16. oktobra zaprla mejo s Hrvaško, je Dobova, majhen kraj s 700 prebivalci, postala postaja migrantov na balkanski poti. Skorajda vsi od okoli 310.000 migrantov, ki so vstopili v Slovenijo, tukaj vstopijo v schengensko območje, piše avtor. Ob tem navaja besede Huseina Rašida, mladega Kurda s severa Iraka, ki in novem tranzitnem centru vodi majhno skupino Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR).

Migranti, ki so izcrpani po dolgi poti prek Makedonije, Srbije in Hrvaške, tukaj dobijo vodo, hrano, se lahko umijejo, na voljo so tudi stranišča. Rdeči križ, karitas in prostovoljci imajo zanje pripravljene obleke, tudi plenice in izdelke za osebno higieno. Ko migranti prispejo v tranzitni center, jih Rašid po arabsko pozdravi prek megafona, prejmejo tudi informacijsko brošuro z najpomembnejšimi odgovori na morebitna vprašanja, opisuje FAZ. »Spočite se, lahko da bo trajalo kar nekaj časa, preden boste lahko odpotovali,« piše na brošuri. Večina migrantov po besedah Rašida ostane pet do šest ur v tranzitnem centru, nato jih z vlaki or-

ganizirano odpeljejo do meje z Avstrijo, bodisi prek Šentilja v Špilje in Gradec ali prek Jesenje v Beljak.

Obravnava migrantskega vala poteka zelo hitro, brez težav in profesionalno. Slovenska vlada zelo natančno vsak dan objavi število beguncev, ki so prispeли v državo, in število tistih, ki jih bodo predali Avstriji. Vrhunec pri prihodih so zabeležili 21. oktobra z 12.616 migranti in 12. novembra z 9681. Ob koncu novembra so se številke bistveno zmanjšale. Minulo soboto je prvi po zprtju madžarske meje v Slovenijo prišlo manj kot tisoč beguncev, a v torek so jih spet registrirali 5351, še objavlja nemški časnik. Ob tem dodaja, da so še pred nekaj tedni v Dobovi in sosednjih krajih vladale kaotične razmere, saj so bile oblasti in organizacije za pomoč nemočne pred nenadnim navalom beguncev, a so se razmere kasneje uredile.

»Slovenija se je osredotočila na hiter tranzit in bo pri tej praktiki vztrajala tako dolgo, dokler se ne bo spremenila pripravljenost Nemčije« za sprejem beguncev, še piše novinar nemškega dnevnika. Ob tem tudi navaja besede zunanjega ministra Karla Erjavec, da bo val beguncev in migrantov čez zimo ostal nespremenjen, spomladi pa okreplil. »Le malokdo tukaj upa, da bo EU uspelo prek dogovora s Turčijo in pritiskom Grčije bolje zavarovati svoje zunanje meje, kar bi posledično pomenilo, da bi se val beguncev bistveno zmanjšal,« končuje Karl-Peter Schwarz.

TERORIZEM - Tako zagotavlja direktor srbskega podjetja Zastava orožje Miloš Brzaković

Puška iz Pariza je bila izvožena v ZDA

Polavtomatsko puško M92 so leta 2013 dobavili ameriškemu spletnemu prodajalcu orožja na Floridi - Drugo orožje zakonito dobavljeno v BiH, Hrvaško in Makedonijo

WASHINGTON - Včeraj so prišle na dan še nekatere novosti glede orožja iz srbske tovarne Zastava, ki naj bi se ga poslužili teroristi pri napadih 13. novembra v Parizu. Direktor srbskega podjetja Zastava orožje Miloš Brzaković je za ameriško tiskovno agencijo AP dejal, da je bila ena od pušk, ki je bila uporabljena v terorističnih napadih v Parizu, leta 2013 izvožena v ZDA. Zaenkrat ni jasno, kako je to orožje ponovno prispeло v Evropo.

Brzaković je dodal, da izvoz orožja iz Srbije poteka pod strogom nadzrom vlade in da bi bilo napačno Zastavo okrititi za prodajo orožja teroristom. Pojasnil je še, da se serijska številka polavtomatske puške M92, ki je bila uporabljena v terorističnih napadih 13. novembra, ujema s številko puš-

goče uporabiti samo za posamične strele in ne za rafalno streljanje. Dejal je še, da obstaja možnost, da je nekdo

po dobavi puško predelal v avtomatsko. »Kjerkoli so vojne, obstaja možnost za zlorabe in prikrivanje kanalov

Študentom primorske univerze na voljo startup vikend

KOPER - Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske v sodelovanju z Univerzo na Primorskem sta včeraj in danes v prostorih razvojnega centra in inkubatorja organizirala startup vikend. Ta je delavnitskega tipa in je namenjen študentom vseh članic univerze kot tudi prijaviteljem natečaja Podjetna Primorska.

Startup vikend je namenjen spodbujanju k inovativnosti in razvoju konkretnih podjetniških idej. Pri tem bodo predstavili in podali kakovostne informacije in znanja, ki so trenutno zelo popularna v podjetništvu, z namenom, da se študentje, ki želijo svoje ideje in zamisliti razvijati ali spoznati podjetniško okolje, pravočasno vključijo v podporne storitve univerzitetnega inkubatorja.

Včeraj so bile na vrsti delavnice s predstavljajo podjetniških idej, tematskimi predstavljami, razvojem in postavljajo akcijskega načrta, delom na podjetniški ideji ter razvojem produkta, bodisi pod mentorstvom ali samostojno. Udeleženci bodo danes nadaljevali z razvojem in opisom podjetniške ideje po segmentih, delom po skupinah in oblikovanjem poslovnih modelov, rezultate dela po skupinah pa bodo na koncu tudi predstavili.

Dve ženski ranjeni v prometni nesreči

PALMANOVA - Nepreviden manever voznice je včeraj povzročil prometno nesrečo na vstopni avtocestni postaji pri Palmanovi. Voznica osebnega avtomobila je bila malo pred 16. uro namenjena proti avtocesti, a je zapeljala na napakan vozni pas v smeri Trsta. Ko je ugotovila napako, je skušala z vzvratno vožnjo nazaj, da bi se usmerila na pas v smeri Vidma. Pri tem je za njo pripeljal tovornjak, čigar Šofer se ni mogel izogniti trčenju. Ranjeni sta bili obe ženski v avtomobilu. Eno, ki je noseča, so reševalci nemudoma prepeljali v videmsko bolnišnico, drugo pa so iz razbitin lahko izvlekli še s pomočjo gasilcev.

Zaradi nesreče so morali vstopno avtocestno postajo pri Palmanovi zapreti za promet težkih vozil, nekatere tovornjake, ki so že skozi cestinski postajo pa so zadržali na ploščadi. Tudi promet osebnih vozil je bil zaradi tega dalj časa oviran.

za dobavo orožja, ki tako konča tam, kjer ne bi smelo,« je še dejal Brzaković. (STA)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Sobota, 12. decembra 2015

5

POLITIKA - Minister in vodja stranke NCD Alfano podprl kandidaturo nekdanjega prvega moža

Dipiazza: Kandidiram za tržaškega župana

Dipiazza, ali torej kandidirate?

Seveda kandidiram.

Kako bo to šlo?

Skušal bom poenotiti desno sredino.

Ali vam bo to uspel?

Seveda, kajti prepričan sem, da to dolgujemo mestu.

Tako se je glasil kratek pogovor z nekdanjim tržaškim županom Robertom Dipiazzom, ki je končno javno izjavil, da bo na prihodnjih občinskih volitvah ponovno kandidiral za tržaškega župana. K temu ga je spodbudilo dejstvo, da ga je malo pred

Cosolini: nujno hitrejše premeščanje beguncov

Tržaški župan Roberto Cosolini je na srečanju na prefekturi pričkal notranjem ministru Angelinu Alfanu sistem sprejemanja beguncov, ki ga je postavila na noge občinska uprava. Kot je povedal v razgovoru z novinarji, je od ministra zahteval pomoč. Eno je upravljal s 350 begunci, drugo je imeti opravka s 1000 migranti, je poudaril Cosolini in razložil, da je občinska uprava skušala vselej pomagati beguncem ter jim nuditi hrano in zatočišče. »Ko pa se nekateri izmed nastanijo v silosu, to postane glavna vest,« je potožil župan, ki je ministru povedal, da je nujno poskrbeti za hitrejše premeščanje beguncov v druge kraje v deželi oz. v državi. Ko je število prisilcev za azil previsoko (Trst sprejema 700 oseb in torej daleč nad deželnim povprečjem), postane namreč stanje nevzdržno in sprejemanje vseh ljudi nemogoče, je dodal Cosolini. (ag)

tem formalno podprt notranji minister in vodja stranke NCD Angelino Alfano, ki se je včeraj popoldne na tržaški prefekturi udeležil srečanja o varnosti in protiterorističnih ukrepov (o tem poročamo na 3. strani).

O Dipiazzovi morebitni kandidaturi je govor že nekaj časa, do včeraj pa ni bilo še nič uradnega, saj v desni sredini niso vsi enotni in ga nekateri ne marajo, začenši z lokalno stranko Forza Italia. Blizu prefekture, kjer je včeraj zasedalo omizje z ministrom Alfanom, je bilo pozno popoldne kar naenkrat videti ravno Dipiazza, ki se je pogovarjal s tržaškim občinskim svetnikom liste Trieste Popolare Paolom Rovisom. S prefekturo je približno pol ure po Alfanovem prihodu prišel deželni tajnik stranke NCD Isidoro Gottardo (sicer dolgoletni predstavnik stranke Forza Italia in Ljudstva svobode) in Dipiazza povabil, naj vstopi. Jasnno je bilo, da se nekaj kuha.

Rečeno, storjeno. Po zaključenem omizju o varnosti se je minister Alfano ponovno prikazal na vhodnih vratah vladnega komisariata, tokrat pa je bil z njim - Dipiazza. Alfano je v mikrofon povedal, da »Dipiazza je nas najboljši kandidat za tržaškega župana« in ga povabil, naj ponovno kandidira, »pa naj bodo z njim tudi drugi ali ne«.

Sledil je krajši sprehod na Velikem trgu, nakar je moral Alfano zapustiti Trst. Ko je Dipiazza ostal sam, smo ga vprašali za oceno Alfanovih besed glede kandidature. »Minister je bil zelo jasen, njegove besede pa me seveda veselijo,« je dejal Dipiazza. Ali bo torej kandidiral? »Seveda!«

Aljoša Gašperlin

Angelino Alfano (drugi z leve) je z nasmehom pritrtil županski kandidaturi Roberta Dipiazze

FOTODAMJ@N

TRNOVCA - Oporoka in pravno-financni zapleti

Kaj bo s Škerkovo domačijo?

Zadevo proučuje deželno pravobranilstvo - Igor Gabroveč predlaga fundacijo

Domačija pokojnega Jožeta Škerka v Trnovci

FOTO DAMJ@N

Ali bo Dežela sploh sprejela domačijo v Trnovci, ki jo ji je zapustil odvetnik Jože Škerk z namenom, da bi se tam rodil center za razvoj Krasa? S tem se intenzivno ukvarja deželno pravobranilstvo, ki proučuje odvetnikovo oporoko, svoja gledanja in predloge bo nato posredovalo pristojnim službam. Zadnja beseda o tem bo najbrž pripadala deželnemu vladu.

Odvetnik Škerk je v svoji oporoki zapisal, da veliko domačijo z dvoriščem in z nekaterimi zemljišči zapušča Deželi. Z namenom, da se tam ustvari center za promocijo in ovrednotenje Krasa, ki bi bil poimenovan po njem in ženi Zori Koren. Škerk si je dejansko zaželel, da bi stara družinska domačija, ki je bila prizorišče številnih razstav in kulturnih doganjaj, še naprej živel s Krasom in za Kras. Odvetnikova plemenita želja je po njegovi smrti »trčila« v birokracijo s posledičnimi pravno-financnimi zapleti.

Po zakonu naj bi njegova sočna imela pravico do polovične vrednosti domačije, kar pomeni, da bi

Pokojni odvetnik Jože Škerk

moral Dežela v primeru sprejetja Škerkove zapuščine izplačati gospo Korenovo. To bi predstavljal za FJK še kar velik finančni zalogaj, da ne govorimo o stroških (stavba je menda potrebna obnovi) in o vzdrževanju centra, ki ga je načrtoval pokojni avokat. Poleg Dežele se s tem vprašanjem ukvarjata odvetnika Eden, ki ga je Škerk imenoval za skrbnika oziroma izvajalca zapuščine, ter eden, ki

ščiti interese g. Korenove. Skratka zelo zapletena stvar.

Da je tako, se dobro zaveda tudi Igor Gabroveč, ki se je v začetku julija v deželnem svetu spomnil Škerka (bil je prvi deželni svetnik Slovenske skupnosti) in ob tej priložnosti sporočil njegovo zapuščinsko željo. »Dežela je lastnik številnih stavb in nepremičnin. Za mnoge nima denarja niti za redno vzdrževanje, kaj šele za obnovo, za nekatere pa sploh ne ve, kaj bi pravzaprav z njimi,« ugotavlja Gabrovec.

S Škerkovo domačijo pa je po njegovem drugače. »Odvetnik je svoj dom spremenil v kulturno-razstavni hram, ki so ga obiskovali ne le domačini, temveč tudi ljudje iz Slovenije in tujine. Domačija je z časom postala simbol Krasa in njegove zgodovine, zato bi bilo škoda, da bi se Dežela temu kar tako odpovedala,« dodaja deželni svetnik SSK. Po njegovem bi veljalo razmisljiti, da bi domačijo v Trnovci prevzela namenska fundacija z doprinosom javnega (deželnega) in zasebnega kapitala.

Sandor Tence

AKADEMSKO LETO

Univerza: Visco častni doktor

Guverner Banke Italije Ignazio Visco je bil »protagonist« včerajšnjega slovesnega odprtja novega akademskega leta tržaške univerze. V zborni dvorani univerze mu je rektor Maurizio Fermeglio ob prisotnosti predstavnikov deželnih in krajevnih oblasti podelil častni doktorat in statističnih in aktuarnih ved (na sliki Fotodamj@n). Visco se je v svoji lectio magistralis lotil številnih aktualnih vprašanj, predvsem tistih, ki zadevajo italijanski bančni sistem in skrbstvo. Ob tem je izjavil, da »kar se pokojn in tiče, ni alternativne podaljšanju delovne dobe.«

Po udovnem rektorjevem poročilu o stanju univerze je imel osrednje predavanje redni docent psihologije de la in organizacij Piergiorgio Gabassi.

Deželna odbornica za šolstvo Loredana Panariti pa je med svojim posgom poudarila, da so deželna finančna sredstva za univerzitetni sistem že letoš narasla in so znašala 5,3 milijona evrov. Po njenem mnenju se mora tudi univerza soočiti z izzivom staranja prebivalstva po eni strani in nestabilnostjo gospodarskega položaja mladih na drugi.

ČRNA KRONIKA

Dostavno vozilo zbilo pešca

Dostavno vozilo je včeraj okrog 13.40 zbilo pešca, ki je prečkal Ulico San Pasquale na prehodu za pešce v ovinku blizu križišča z ulicama Revoltella in Forlanini. 55-letni voznik je pripeljal iz Ul. Revoltella, 76-letni P.S. pa je na prehodu prečkal ulico z leve proti desni, navaja lokalna policija, ki je uvedla preiskavo o nesreči.

Poškodbe pešca so se sprva zdele zelo hude in služba 118 je moškega z rešilcem hitro prepečljala v katinarsko bolnišnico. Kmalu zatem pa se je lokalnim policistom uspelo pogovoriti s poskodovanim, ki ni v življenjski nevarnosti.

TURIZEM

Sara Sternad

sara.sternad@primorski.eu

Zaprete hišice

Te dni sem na spletu zasledila vest, da se je tržaški božični sejem uvrstil med deseterico najboljših (in cenovno najbolj dostopnih) božičnih sejmov v Italiji. Ponudba je res kakovostna, svojevrsna in vsako leto bogatejša, vendar si indirektno zasluži tudi kritiko.

Zadnja leta se v adventnem času namreč vse več turistov odloča za obisk božičnih sejmov, ki pričarajo predpraznično čarobno vzdušje med lučkami, prisanimi stojnicami, vonju po kuhanem vnu in topli čokoladi. Zlasti Italijani izrabijo dela prost dan ob prazniku Marijinega brezmadežnega spočetja, da se odpravijo kam na potep. Tudi letosnjem praznikom so številni izkoristili za nekajnovo vandranje po sledeh tovrstnih sejmov - najbolj obiskana destinacija ostaja še vedno Avstrija, kjer so božični sejmi že dolgoletna tradicija, vendar se vse bolj uveljavljajo tudi sejmi v Bocnu, Meranu ali Roveretu, da ne gorovimo o Ljubljani ali Zagrebu.

Med ljubitelji čarobnega vzdušja božičnih sejmov so tudi znanci iz Milana in Ancone ter 40-članska skupina turistov iz Toskane, ki so pretekli vikend preživeli v Trstu. Čisto vsi so se domov vrnili razočarani, saj so se v Trstu lahko sprehabali le med zaprtimi lesenimi hišicami ... Zato so sejme poiskali v bližnjih Čedadu, Ljubljani ali Ogleju.

Že res, da je bil do torka na Dreverdu 20. septembra Miklavžev sejem, vendar, bodimo iskreni, z božičnim nima cisto niš skupnega. Ponudba je namreč povsem drugačna, saj gre pri Miklavževem (z izjemo slovenske suhe robe) večinoma za šaro - lonec, mete, cunje, cene, rute in kitajske bolj ali manj nepotrebne izdelke. Lahko bi tudi zapisala, da je ta sejem namenjen bolj lokalnim obiskovalcem, medtem ko lahko najde v božičnih hišicah mimoidoči prikupna daria za pod jelko, originalne obrtniške izdelke, ročna dela in podobno.

Morda ne bi bilo neumno, ko bi božične hišice po tržaških ulicah in trgih odprli že na začetku decembra, ne glede na to, ali poteka istočasno tudi Miklavžev sejem. Če želi Trst privabiti in morda dolgoročno tudi ohraniti ljubitelje tovrstnih sejmov, naj prihodnje leto boljše preuči koledar in zaigra tudi to vablivo karto.

ACEGASAPSAMGA - Nasveti občanom ob nastopu zime

Kako pred mrazom zaščititi izpostavljenje vodne cevi in števce

Nizke temperature so za vodne števce nevarne

Z nastopom zime prihajajo mrzli dnevi z nizkimi temperaturami, z njimi pa tudi nevarnost, da povzročijo poškodbe na izpostavljenih vodnih cevih in števcih, ki se ne nahajajo na izpostavljenih mestih. Zaradi tega družba AcegasApsAmga v slučaju, če se števci oz. cevi nahajajo zunaj objektov ali pa v neogrevanih prostorih, svetuje, naj se pusti teči curek vode iz ene od pip. Dalje je treba izolirati s primernim materialom (najraje z vsaj 2,5 cm debelo plastjo iz polistirola ali poliuretana) niše, kjer se nahajajo števci oz. cevi, ki jih ne gre oviti s stekleno volno ali cunjami, saj se le-te lahko zmočijo in zmrznejo. V nenaseljenih hišah je dobro zapreti vodo in izprazniti cevi. V slučaju, da se števci oz. cevi nahajajo v jaških, je treba le-te prav tako zaščititi ter tudi v tem primeru pustiti teči curek vode iz ene od pip. Ravn tako je treba zavarovati izpostavljene cevi ter popolnoma izpraznit naprave za namakanje npr. na vrtovih. V slučaju poškodbe števcev je treba nemudoma obvestiti družbo AcegasApsAmga s klicem na brezplačno telefonsko številko 800-996062.

GOSPODARSTVO - Novo vodstvo združenja Caffè Trieste

Polojaz novi predsednik Slovenska prisotnost v svetu

Združenje deluje od leta 1891, ima več kot sto članov in je tretje najpomembnejše v Evropi

Združenje Caffè Trieste, ki združuje krajevne operaterje na področju trgovine s kavo, ima novo vodstvo s slovensko prisotnostjo tudi na najvišjih položajih. Za novega predsednika je bil namreč na seji vodstvenega sveta, ki je potekalo preteklega 4. decembra, izvoljen 48-letni slovenski podjetnik in soustanovitelj podjetja Primo Aroma Fabrizio Polojaz. Polojaz izhaja iz družine, kjer se s kavo ukvarjajo že tri generacije, njegova ambicija pa je krepliti znanje o kavi tako pri operaterjih kot tudi pri občanih Trsta, ki dejansko prebivajo v prestolnici kave, piše v sporocilu za javnost.

Sestava vodstvenih in nadzornih telov združenja Caffè Trieste je tako po novem sledenca: častni predsednik je agent Alberto Gattegno, predsednik kot že rečeno Fabrizio Polojaz, podpredsedniki pa so Giorgio Caballini iz podjetja Dersut Caffè spa, Massimiliano Fabian (Demus SpA) in Furio Suggi Liverani (Illycaffè SpA). Blagajnik je Alberto Polojac (Imperator SrL), člani sveta pa so Marco Bazzara (Bazzara srl), Alessandro Bianchini (Bin Caffè SpA), Franco Camellini (Romani & C. spa), Riccardo Marchesi (Pacorini Silocaf SrL), Arianna Mingardi (Torrefazione Amigos SrL), Marino Petronio (Torrefazione San Giusto), Alenka Obad (Cogeco SpA), agent Franco Schillani, Franco Zerial (Torrefazione Guatamala), Fulvio Zugna (Coffee Friends SrL) in Maurizio Zugna (Vollers Italia SrL). V nadzornem odboru sedita Edy Bieker (Sandalj Trading Company SpA) in Lorenzo Polojac (Imperator SrL), člani razsodiča pa so Giorgio Maranzana, Giulio Donini in Enzio Volli.

Združenje Caffè Trieste je bilo ustanovljeno leta 1891 in je po hamburškem in amsterdamskem tretje največje tovrstno združenje v Evropi, ki trenutno šteje več kot sto rednih in dopisnih članov, med katerimi so uvozniki surove kave, lastniki pražarn in obratov za dekofeiniranje, špediterji, agenti, izdelovalci naprav in ponudniki storitev. Združenje zagovarja interese svojih članov v okviru Italijanskega odbora za kavo ter drugih ustanov in združenj, katerih je član. Skupaj s specializiranim podjetjem tržaške Trgovinske zbornice Aries prireja sejem Triestpressoexpo, ki vsaki dve leti predstavlja najpomembnejšo specializirano manifestacijo za operaterje na področju kave, v zadnjem času pa tudi Tržaški festival kave. Poleg tega tesno sodeluje z združenjem Trieste Coffee Cluster za promocijo kave tako na krajevni kot na mednarodni ravni.

»Trst pomemben za kavo kot San Daniele za pršut«

Tržaška zgodba, povezana s kavo, se začne s prosto cono tržaškega pristanišča, od koder so milijoni vreč kave romali na trg srednje Evrope, v trgovine in kavarne. Ker je posel v Trstu uspeval, so že daljnega leta 1891 ustanovili Združenje kave Trst, v katerega so se včlanili vsi tisti, ki so se ukvarjali s kavnim poslom. V skoraj 125-letni zgodovini je združenje prehodilo dolgo pot, na čelu pa so se zvrstili različni tržaški podjetniki. V preteklih dneh so za predsednika združenja imenovali dosedanjega podpredsednika Fabrizia Poloja, ki sicer vodi uspešno podjetje PrimoAroma srl. Z njim smo na kratko spregovorili o kavnem združenju in njegovi poslovni strategiji.

Imenovani ste bili za predsednika združenja z dolgo tradicijo, ki je obenem tudi eno največjih v Evropi. Kaj je trenutno vaša prioriteta?

Vesel sem, da sem postal predsednik združenja, ki bo prihodnje leto praznovalo 125-letnico delovanja in soočenj stališč in mnenj med poznavalci kave. Sem počaščen, a obenem tudi zaskrbljen, saj se bom moral istočasno posvečati svojemu podjetju, ki sodi med manjša podjetja, in pomembnemu združenju. Osebno si želim, da bi med someščani imeli več usposobljenih poznavalcev kave. Tako kot denimo v kraju San Daniele, ki med drugim slovi po

Fabrizio Polojaz FOTODAMJ@N

prštu, vsi znajo rezati pršut in o njem veliko povedati, bi tudi naše kavarne in bari potrebovali več poznavalcev kave. Že zaradi tega, ker smo prestolnica kave, in ker smo preprčani, da so lahko naše kavarne priložnost za kulturni turizem.

Začeli boste torej nekaj novega v utečenem poslovnom modelu?

Kot predsednik kavnega združenja si bom prizadeval, da bi se bolj sistematično delalo na izobraževanju, izpopolnjevanju in strokovni pripravi tako strokovnjakov kot laikov. Vse to bi rad izvajal v sodelovanju s člani združenja in z ekipnim delom, na katerega jaz vedno stavim. Kakšnih večjih spre-

memb pa ne bo, saj menim, da združenje neprekinjeno in uspešno deluje 125 let, ker se je znalo samo obnavljati in dopolnjevati.

Kako bi lahko še bolje označili vlogo Trsta v svetu kave? Bi to lahko storili tudi z muzejem kave, o katerem se v zadnjem času veliko govori?

Za vzpostavitev muzeja kave je potrebno sodelovanje različnih subjektov. Ne bi si žezel, da bi se projekti delili na »naše in njihove«. Če se nam bo delalo, da bi bil tradicionalni muzej kave dobrošel, si bomo vsi skupaj zavighi rokave in poskusili uresničiti zadani cilj.

Že več let govorimo o gospodarski krizi. Zdi se, da je vaš sektor križe le oplazila. Kako se je lotevali novih poslovnih projektov v takšnem času?

Tudi v kriznih časih se je treba izpopolnjevati in stremiti k doseganju večje kakovosti. Treba je iskati nove pristope in prijeme ter ponujati nekaj novejšega, boljšega in cenejšega. Vendar pa se vsa ta revolucija ne zgodi čez noč. Potreben so eksperimenti, pokušnje in raziskave. Z vsem tem se kavni strokovnjaki ukvarjam vsak dan. Inovacija je v našem poslu nujna in neizbežna, saj bo kava tudi v kriznih časih ostala dobrina, kateri se ljudje ne bodo odrekli. Seveda pa si potrošniki želijo skodelico dobre in ne povprečne kave ...

Sanela Čoralč

ULICA SLATAPER - Policisti so ju prijeli takoj po dejanju

Tatova padla v zasedo

Domnevna gruzijska državljanica sta uporabljala eno od 200 vozil, ki imajo istega lastnika - Vedno zaklepajmo vrata

Policista Marco Cali in Davide D'Auria FOTODAMJ@N

Zasezeno vlonilsko orodje FOTODAMJ@N

Dobro veste, da je tatove težko prijeti takoj po dejanju, zato smo ob teh priložnostih posebno zadovoljni,« je včeraj na kvesturi povedal vodja tržaškega mobilnega oddelka policije Marco Cali, ki je komentiral zadnji podvig svoje ekipe. V četrtek okrog 11. ure so policisti pred stanovanjskim poslopjem v Ul. Slataper 22 nataknili lisice dvojici, ki je pravkar »izpraznila« eno od tamkajšnjih stanovanj. Gre za prekajena tatova, ki naj bi bila v zadnjem obdobju dejavna v severovzhodni Italiji, a nimata stalnega prebivališča.

Policija je pred slabima dvema tednoma proučevala podatke o dvestotih vozilih, ki imajo enega in istega (fiktivnega) lastnika, nekega romunskega državljanina. Štiri od teh sumljivih vozil so nekajkrat opazili v Furlaniji-Julijski krajini. Prejšnji petek so eno od teh, alfo 147, zagledali v Vidmu: avtu so sledili in naposled so arretirali trojico tatov, ko se je polnih rok pravkar vračala iz nekega stanovanja.

V četrtek dopoldne se je podoben prizor ponovil v Trstu. Policisti so opazili drug avto z omenjenega seznama, opel cors. Sledili so mu z varne razdalje, dokler se avto ni ustavil v Ulici Slataper pri glavnem bolnišnici. Pri hišni številki 22 je en moški stopil v poslopje, drugi je ostal na straži. Ko je prvi spet zapustil stavbo, sta oba padla v zasedo: policisti so jima nataknili lisice. Tat je imel pri sebi pravkar ukradene tablične računalnike, fotografjska aparata, zlatino in denar, zasegli so jima tudi raznolikovino orodje. Storilca, ki sta zdaj v priporu, naj bi bila gruzijska državljanina, 45-letni Giorgi Kačidze in 30-letni Marius Belovas, čeprav je imel drugi pri sebi litovski potni list. Cali pravi, da sta to tipična plenilca, ki se pomikata iz države v državo.

Policija vabi občane, naj zaklepajo vrata, tudi ko zapustijo stanovanje, le za nekaj minut, kajti tatovi so zelo spretni. »Če pa vidite sumljivo vozilo, kar poklicite nas,« je dodal Cali. (af)

OPĆINE - Včeraj dopoldne v organizaciji Kluba zamejskih študentov

Privlačnost študija na slovenskih univerzah

Predstavitev za maturante slovenskih višjih srednjih šol - Spoštovati prijavne roke

Univerzitetni študij v Sloveniji ima svoje prednosti pred italijanskim, saj nudi moderne strukture, nizke vpisnine oz. šolnine, profesorji so na razpolago študentom, seveda pa je treba trdo delati in se učiti, zlasti v prvih letnikih. Ob študiju je tudi veliko možnosti za zabavo, konec končev pa je študij v Sloveniji tudi način, da se nekoliko osvobodi. To je bilo slišati na včerajšnji dopoldanski predstavitevi slovenskih univerz oz. fakultet, ki je potekala v Prosvetnem domu in dvorani Zadružne kraške banke na Općinah v organizaciji Kluba zamejskih študentov ter v sodelovanju s Slovenskim izobraževalnim konzorcijem, Openškim mladinskim krožkom, društvom Tabor in ZKB.

Točnega podatka o številu mladih Slovencev iz Italije, ki se vpšejo na univerze oz. visokošolske zavode v Sloveniji, ni, čeprav po splošnih ugotovitvah to število narašča in se po nekaterih podatkih približno dvajset odstotkov naših višjih šolcev odloči univerzitetni študij opraviti v Sloveniji. Aprila letos je po daljsem premoru tudi ponovno zaživel Klub zamejskih študentov, ki šteje približno štirideset članov in kjer seveda računajo na krepitev članstva. To se bo zgodilo s čim bolj številnim vpisom na slovenske fakultete, od tod tudi pobuda za včerajšnjo predstavitev, ki jo je povezoval Ilij Ota, študent Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Najprej sta v Prosvetnem domu zbranim maturantom slovenskih višjih srednjih šol v Italiji spregovorili pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo Andreja Duhovnik Antoni in vodja vpisne službe Univerze v Ljubljani Enrika Černivec, ki sta predstavili predvsem korake, ki jih je treba storiti za vpis na katero od slovenskih univerz oz. visokošolskih zavodov, v nadaljevanju pa so prisotni prisluhnili dvanaest zamejskih študentov, ki obiskujejo slovenske univerze. Po končani predstavitev v Prosvetnem domu pa so v bližnji dvorani ZKB imeli možnost obiskati tudi priložnostne stojnice univerz v Ljubljani, Mariboru, No-

V Prosvetnem domu je o svoji izkušnji študija v Sloveniji spregovorilo dvanaest zamejskih študentov (levo), v dvorani ZKB pa so maturante pritegnile stojnice slovenskih univerz

FOTODAMJ@N

to, kar jim pravijo starši ali prijatelji (zlasti glede možnosti zaposlitve), ampak naj se odločijo za študij, ki jih najbolj zanima oz. jim je najbolj všeč.

Ivan Žerjal

UL.GASPARE GOZZI - Fundacija CRTrieste odkupila poslopje

Zavetišče za brezdomce

Upravljava ga bo Občina Trst - V njem bo vsako noč lahko prespalo 20 oseb - Skrb za trajnostno gradnjo

V Ulici Gaspare Gozzi, pri hišni številki 7, naj bi že prihodnje leto uredili novo zavetišče za brezdomce, v katerem bo lahko vsako noč prespal 20 ljudi - tako moških kot žensk. Poslopje, ki je že v preteklosti gostilo brezdomce oziroma vse tiste z »dna« družbe (edino v petdesetih letih je tam domoval obrat za obdelavo in predelavo plute), je odkupila Fundacija CRTrieste in se pred nekaj tedni lotila njegove obnove za skupno 1,3 milijona evrov.

Kakor smo novinarji izvedeli med včerajšnjim ogledom gradbišča, obsega objekt na treh nadstropjih skupno 600 kvadratnih metrov, vključno z zunanjim vrtom. Vodja del, arhitekt Dario Piatelli, ki je podpisal projekt, je napovedal, da bodo v zgodovinskem delu, ki ga zaznamujejo krasne arkade, uredili štiri spalnice, v vsaki od katerih bodo namestili 5 ležišč, zraven pa bodo namestili seveda kopalnice in slačilnice. Zadnje nadstropje, ki ga bodo še dogradili, bo gostilo menzo s kuhinjo in pa dnevni prostor za druženje - v poletnih mesecih bodo gostje lahko koristili tudi letni vrt. »Zgornji prostori bodo svetli in delovali bodo odprt, saj smo v načrtu predvideli v glavnem velika okna in lesene obloge,« je povedal Piatelli. Poskrbeli bodo tudi za stransko razširitev objekta, se pravi za ureditev prostorov za operaterje (spalnice, kopalnice in urade). »Seveda bomo pri obnovi pozorni na trajnostno gradnjo, se pravi, da bo zgradba nizkoenergetska: ob talnem gretju bomo na streho postavili 10 kvadratnih metrov sončnih panelov, ki bodo segrevati vodo. Poslopje pa bo hkrati dostopno osebam na vozičku.«

Obnovitvena dela, ki jih izvaja gradbeno podjetje Riccesi, naj bi se zaključila maja, nato pa bo treba opremiti še notranjost. »Fundacija CRTrieste se je že večkrat odzvala na socialno stisko, ki vse močnejše trka na naša vrata. V domeni z Občino Trst, ki bo nato zavetišče upravljala skupaj z zasebniki, ki se posvečajo sprejemanju ljudi v sti-

niti in ga poslati preko priporočene pošte s povratnico, najbolje kar iz Slovenije, da prijava prispe v roku. Za Slovence zunaj meja Republike Slovenije je predviden tudi poseben razpis za pridobitev štipendij.

jū studentov, ki študijsko pot začnejo v Italiji, študij možno nadaljevati v Sloveniji. Nenazadnje, je bilo še rečeno, pa je pomembno tudi to, da se mladi pri izbiri univerzitetnega študija ne ozirajo preveč na

Zgoraj zgodovinski del poslopja, spodaj pa pročelje

FOTODAMJ@N

ski, smo odkupili poslopje, ki ga obnavljamo,« je povedal podpredsednik Fundacije CRTrieste Lucio Delcaro. Podobno so storili že leta 2009, ko so poskrbeli za dnevni center v spodnji Ulici Udine, ali ko so leta 2004 obnovili Center San Martino al Campo.

Število brezdomcem zaradi krize narašča, programi zanje pa ne prejemajo dodatnega denarja, zato je vsa-

cu ogleda gradbišča ocenila občinska odbornica za socialno Laura Famulari. Ob zavetišču v Ulici Udine in spremenjem centru Teresiano v Istrski ulici namreč primanjkuje podobnih struktur, ki bi nudile streho in udobno posteljo ljudem v stiski. Odbornica je dodala, da si občinska uprava želi, da bi poslopje koristila tudi širša javnost, saj bi se tam lahko poskrbelo za mladinske dejavnosti in podobno. (sas)

SLOVIK - Srečanje

Kaj je islam?

Na Slov.I.K.-u začenjajo nov ciklus predavanj na temo *Islamska civilizacija, arabska kultura in evropski razum*. Prvo predavanje bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v dvorani ZKB na Općinah. Raid al-Daghistani, diplomirani filozof in magister islamskih ved, bo predstavljal temeljne pojme islama (Koran, Alah, šarija, suna, hadis, džihad, fitra in sufizem) in jih umestil v zgodovinski, kulturni in teološki kontekst. Predavatelj bo skušal odgovoriti na vprašanja, ki se danes pogosto pojavljajo. Kajti o islamu vemo v resnici malo, mediji pa redno poročajo o ravnjanju islamističnih skrajnežev in te dogodeve večkrat nekritično povezujemo z muslimansko vero.

EMERGENCY Darila? Raje koristna in solidarnostna

Če ste med tistimi, ki bi radi v božičnem času svoje drage obdarili s koristnimi in solidarnostnimi darili, potem vam človekoljubna organizacija Emergency lahko nudi marsikaj zanimivega in lepega. Danes, 12. decembra, in prihodnjo soboto, 19. decembra, vam bodo v prostorih članov Etične banke (Ul. Donizetti 5/a) med 15.30 in 19. uro na voljo majice, pisala, knjižice in podobni predmeti, s katerimi boste lahko obdarili drage in podpri organizacijo. Izkupiček prodanega bodo namenili centru za materinstvo v afganistanškem Anabahu, ki ga je Emergency odprl pred 12 leti. Tam nudijo ženskam ginékoloske pregledne in jim pomagajo pri rojevanju. Naj zabeležimo, da je to edina tovrstna specializirana, brezplačna struktura v regiji, kjer se mesečno rodi 500 otrok.

TKS - Predstavitev pesniške zbirke Vroči ledeniki Borisa Pangerca

Kontrasti v naravi, življenju in ljubezni

Pesnik Boris Pangerc (desno) z mladimi »breškimi pupami«

FOTODAMJ@N

Apokaliptični prizor sivega pšeničnega polja, nad katerim se zbirajo oblaki, izza katerih se na obzorju prikazuje val grozeče krvavo rdeče snovi. Taka, skrivnostna in hkrati napeta, se bralcu kaže naslovica knjige, pravzaprav nove pesniške zbirke *Vroči ledeniki*, ki je zagledala luč izpod peresa dolinskega pesnika, pisatelja, šolnika, kulturnega delavca in oljkarja Borisa Pangerca.

Cetrtkov večer z avtorjem in njegovim delom je v Tržaškem knjižnjem središču v imenu založbe Mladika uvedla Nadia Roncelli, za njo pa je Pangercovo zbirko (oblikoval jo je grafik Danilo Pahor), kateri je spremno besedo napisala literarna zgodovinarka Irena Novak Popov, poglobljeno predstavila profesorica Univerze na Primorskem Maja Smotlak. Skozi petdeset pesmi, razdeljenih v sedem sklopov, spozna bralec avtorjeve kontraste v vzdušju, čutenu in barvah. Tri so glavne teme, katerim se avtor posveča - to so življenje, narava in ljubezen. »Življenje upodablja Pangerc kot podeželsko krajino, katere zemljo mora človek obdelovati, zato da iz nje vzljiče rastlina. Iz mladosti se preveša v starost, ko so na vrsti obračun prehujene poti, iskanje smisla in misli na smrt.« Narava ima v zbirki dvojno vlogo: včasih je metafora za pesnikova občutja, včasih pa predmet opevanja. Enkrat je silovita in kruta, ki se kaže v rdeče-črnih odtenkih ognja, krvi, lave, ognjenikov, drugič je ovita v topilino in

nežnost v zlatorumenih odtenkih žitnega polja ali sončnih žarkov; včasih prevzema človeške lastnosti oziroma se z njimi spaja, naposled pa njena močnost vselej presega človeka.

Ljubezen je edina skrivnostna sila, ki se lahko vzposeja misterijem narave. Tudi ljubezen ima dve dimenziji - je temna, ko prevladujejo hrepenjenje, izguba, praznina; svet brez ljubezni je namreč svet senc, grozečih slutenj in melanolijke, medtem ko se njegova svetla razsežnost kaže v trenutkih kollektivne povezanosti in na intimni ravni, v doživljajuju ljubezni kot varnega pribelašča. »Ljubezen ni več le kar-

nalna strast, pač pa se pomika v bolj uravnovešene, duhovne sfere zvestobe in vdanosti. Ljubezen je smisel vseh smislov, je popolna povezanost, ki bo ostala do konca sveta, do konca vsega, kot zapiše pesnik.«

Da bi požečkal občinstvo je načelo Boris Pangerc prebral nekaj novih pesmi, medtem ko so za še slovesnejše praznovanje »rojstva« zbirke poskrbeli mlade pevke Dekliške vokalne skupine Primorsko Mačkolje pod vodstvom Aleksandre Pertot. Občinstvu so postregle z uvodno božično pesmijo, za zaključek pa še s tremi domaćimi, ljudskimi obdelavami. (sas)

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Heart of the Sea - Le origini di Moby Dick«.

ARISTON - 15.30 »Uno per tutti«, 17.00, 19.00, 21.00 »45 anni«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.00, 21.30 »La Isla Minima«; 20.00 »Best bar in America«.

FELLINI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Dio esiste e vive a Bruxelles«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 20.20, 22.15 »11 donne a Parigi«; 18.20, 20.00, 22.00 »La felicità è un sistema complesso«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.15 »Mon Roi - Il mio re«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.10 »Chiamatemi Francesco«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.10, 20.30, 21.20 »Božič pri Cooperjevih«;

13.40, 15.45 »Dobri dinozaver«;

14.40, 16.40 »Dobri dinozaver 3D«;

14.10 »Hotel Transilvanija 2 (sinhr.) 3D«;

15.50 »Igre lakote: Upor, 2. del«;

21.10 »Igre lakote: Upor, 2. del 3D«;

13.45 »Kurja polt«; 17.45

»Most vohunov«; 18.40 »Ob morju«;

19.00, 21.00, 22.40 »Parkelj«;

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

26.9.-3.10.2015

POD POKROVITELJSTVOM OBČINE ZGONIK

»PRAZNOVANJA«

Vabimo vas na ponovitev prireditve

KEJ SE DRŽIŠTE TAKU ŠTEMANE ...

v božičnem duhu

ob dnevu Evropske kulturne dediščine,

ki bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku

v soboto, 12. decembra 2015, ob 18. uri

Poklon 70-letnici obnovitve slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem

NSS »Simon Gregorčič« Dolina,

OŠ »Ivan Grbec-Marica Gregorič Stepančič«

Škedenski,

OŠ »Alojz Gradnik«

Repentabor

OŠ »Lojze Kokoravec/Gorazd-1. Maj 1945«

Zgonik,

OŠ »Prežihov Vöranc«

Dolina

in OŠ »Fran Milčinski«

Katinara

TRST

Prireditve so omogočili: ŠK Kras-Zgonik, SKD Rdeča Zvezda-Salež, podjetje At Consulting Albert Tul-Dolina in Tedesco s.n.c. Discount-Dolina

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS

je na Kolonkovcu odprt do 23.12 vsak dan od 10. do 22.

Ul. Ventura 31/1

Tel: 040-391790

AGRITURIZEM ŠTOLFA

Salež 46, je odprt vsak dan do 17. decembra.

Tel. 040-229439.

KMEČKI TURIZEM RADETIC SIDONJA

v Medji vasi je odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Tel. 040-208987

Osmice

ERIK IN JADRAN imata odprto osmico, Ricmanje št. 175. Tel.: 040-820223.

IGOR IN MARIZA sta odprla osmico v Ricmanjih 120. Tel. št. 366-5304154.

OSMICO je odprl Zidarič, Praprotni št. 23.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano 2 (Strada di Fiume).

Toplo vabljeni.

V LONJERJU št. 255 ima odprto osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

Poslovni oglasi

PRODAM ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE

z odobrenim gradbenim načrtom v kraju Repen.

Tel. 328-2485769

ponedeljek - petek od 17.00 do 18.00.

VINO KVALITETNO,

več sort, belo in rdeče prodam.

Tel. št.: 0039-339-1997101.

Mali oglasi

ČERNIGOJEVO GRAFIKO večjega formata, črno-bela, l. 1960 prodam za 450,00 evrov. Tel. št.: 338-6603682.

DOMAČA OREHOVA JEDRCA skrbno očiščena prodajam. Tel. št.: 349-1466866.

GOSPA Z IKUŠNJAMI in priporočilom išče delo kot negovalka starejše osebe 24 ur dnevno. Tel. št.: 00386-40637800 ali 00386-31349125.

İŞČEM DELO kot oskrbovalka starejših oseb 24 ur dnevno. Tel. št.: 00386-41238424.

NA PROSEKU dajemo v najem opremljeno stanovanje (avtonomno ogrevanje, parkirišče, dve sobi, kuhinja, balkon in kopalnica). Tel. št.: 040-225320, 333-1129574.

PRODAJAM domače klobase. Tel. št.: 338-5098764.

PRODAJAM suho listje za kompostiranje.

Cena po dogovoru. Tel. št. 348-3030022.

RESNA IN ZANESLJIVA GOSPA išče delo za oskrbo starejših, tudi 24 ur dnevno. Tel. 329-3227075.

Zaposlovanje

Družbeno koristno delo

V tržaškem centru za zaposlovanje do 16. decembra zbirajo prijave za dve mestni družbeno koristnega delavca v okviru dveh projektov Občine Trst.

Zahtevata se poklicna profila tehničnega inštruktorja (gradbenega izvedenca oz. geometra - ekonomski položaj C1) oz. sodnega operaterja (ekonomski položaj F1). Prijave zbirajo na sedežu centra za zaposlovanje na stopnišču Scala dei Cappuccini 1 od ponedeljka do petka med 9.15 in 12.45.

Lekarne

Do nedelje, 13. decembra 2015:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Korzo Italija 14 - 040 631661, Oširek

Vardabasso 1 - 040 766643, Žavlj - Ul.

Flavia di Aquilia 39/C - 040 232253,

Božje polje 1 - 040 225596 - samo s

predhodnim telefonskim pozivom in z

nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Korzo Italija 14, Oširek Vardabasso 1,

Ul. Giulia 1, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilia 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s

predhodnim telefonskim pozivom in z

Čestitke

Danes SERGIO FERMO 50 let ima in v Krízu super »fešta« bo bila, vse najlepše mu Krízani želimo in vse najboljše mu voščimo!

Obvestila

SKD GRAD OD BANOV prireja božični sejem, ki bo potekal v društvenih prostorih danes, 12. in 13. decembra, od 16. do 19. ure. Toplo vabljeni.

AVSENIKOV VEČER bo v nedeljo, 13. decembra, ob 18.00 v Športno kulturnem centru v Zgoniku. Nastopajo: Ansambel Saša Avsenika, Gregor Avsenik, Monika Avsenik in Denis Novato. Vstopnice eno uro pred začetkom koncerta na blagajni Športno kulturnega centra.

VSE BIVŠE BOROVE ATLETE vabimo na atletski družabni večer, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri na Stadionu 1. maja, Vrdelska cesta 7.

KNJIŽNICA BORISA PAHORJA v Kulturnem domu Prosek - Kontovel izposoja čtiva ob ponedeljkih, od 18.30 do 19.30. Vabljeni!

OBČINA DOLINA, Odborništvo za produktivne dejavnosti, vabi vse osmicerje Občine Dolina na sejo, ki bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri na sedežu Občine.

SLOV.I.K.: prvo predavanje ciklusa »Islamska civilizacija, arabska kultura in evropski razum« bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v dvorani ZKB na Općinah. Raid al-Daghistani, diplomirani filozof in magister islamskih ved, bo predstavil temeljne pojme islama in jih primerno umestil v zgodovinski, kulturni in teološki kontekst.

VISOKOŠOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIĆ obvešča, da bo podelitev štipendij in podpor za akademsko 1. 2015/16 v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v Dijaškem domu, Ul. Gimnastica 72.

SDGZ IN CATA FVG, v sklopu projekta Volo, vabita na seminar na temo znižanja stroškov za porabo električne in plina - konzorcij CAEM, ki bo v torek, 15. decembra, ob 18.00 na podružnici SDGZ na OC Zgonik. Prijava na tel. 040-67248 in preko www.sdgz.it.

TRŽAŠKI POKRAJINSKI ODBOR SKGZ prireja pogovor o izenačenju pravic istospolnih parov v torek, 15. decembra, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. S. Francesco 20/II. Sodelovala bosta doc. dr. Barbara Rajgelj in Sandi Paulina.

PODROČNI SVET SLOVENSKIH VERNIKOV s Trsta - Milj in Vincencijeva Konferanca vabita, ob prihajajočem prazniku Božiča, na obisk gostov v domu za starejše ITIS, Ul. Pascoli 31, ki bo v sredo, 16. decembra, v novi kapeli v I. nadstropju. Ob 16.10 molitev rožnega venca, ob 16.30 sv. maša, ki jo bosta darovala msg. Franc Vončina in p. Rafko Ropret, ob sodelovanju slovenskega verskega občestva župnije Sv. Vincencija in slovenskih skavtov in skavtin, sledi prijateljsko druženje.

TABORNIKI RMV vabijo vse člane in simpatizerje na redni občni zbor, ki bo v sredo, 16. decembra, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20.

ASD MLADINA, v sodelovanju z Združenjem za Križ, prireja od četrtka, 17., do nedelje 20. decembra, od 17. ure dalje »Kriške božične dneve« v Ribniški hiši v Križu.

DELAVNICA SOMATSKIH GIBOV bo znova potekala v soboto, 19. decembra, ob 15. ure dalje v prostorih KD I. Gruden v Natrežini. Vodil jo bo Aleš Ernst. Info in vpis na tel. št. 349-6483822 (Mileva).

KD PRIMAVERA - POMLAD vabi na predbožično delavnico »Barve in čopice za dobro počutje - zimski solsticij« v soboto, 19. decembra, od 15. do 19. ure v SKD Igo Gruden v Natrežini. Delavnično bo vodila dr. Lucija Lorenzi. Info in prijave na tel. 334-7520208.

Glasbeno-pesniški večer
v osteriji Ferluga na Ferlughih
v ponedeljek, 14. decembra,
ob 20. uri

ZDRUŽENJE STARŠEV COŠ Pinko Tomažič in OV Elvira Kralj iz Trebič vabi na božično-novoletni sejem, ki bo v Hiški od Ljenčice v soboto, 19. decembra, 10.30-13.00 in 16.00-19.00 ter v nedeljo, 20. decembra, 9.30-12.00 in 16.00-17.00.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo v zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Info in vpis na tel. št. 340-5814566 (Valentina).

NA POBUDO LIONS CLUBA iz Devina-Nabrežine ter v sodelovanju in s pokroviteljstvom občine Devin Nabrežina poteka brezplačno merjenje krvnega tlaka vsako 1. in 3. sredo v mesecu, od 9.30 do 11.30 v Grudnovi hiši v Nabrežini.

KRU.T vabi na tradicionalno srečanje ob koncu leta, ki bo v torek, 29. decembra, v gostilni v Ul. Gruden, Bavorovica. Info in prijave na sedežu, Ul. Cicerone 8, tel.: 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

JUS NABREŽINA obvešča, da se je začelo vzdrževalno čiščenje enega dela Brščic in pobiranje suhih drv in čeršakov. Navodila in ostale info na tel. št. 347-6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni). Ob ponedeljkih od 18.30 do 19.30 je na sedežu Jusa na razpolago tudi odbornik.

ODBORNOSTVA SOCIALNIH SLUŽB

Občin Okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor), ob prilik praznika sv. Treh kraljev, organizira jo v sredo, 6. januarja, kosišo z glasbo v agriturizmu v Samotorci za osebe nad 65. letom, s stalnim prebivališčem v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Vpis od 14. do 18. decembra (do 12. ure), ob ponedeljku do petka, od 9. do 12. ure: v tajništvu občine Repentabor in občine Zgonik ali na sedežu Socialne službe, Naselje sv. Mavra 124 (Sesljan).

Prireditve

NSŠ SIMON GREGORČIČ - DOLINA, OŠ Ivan Grbec - Marica Gregorčič Stepančič - Škedenj, OŠ Alojz Gradnik - Repentabor, OŠ Lojze Kokavec/Gorazd - 1. Maj 1945 - Zgonik, OŠ Prežihov Voranc - Dolina in OŠ Fran Milčinski - Katinara, pod pokroviteljstvom Občine Zgonik, vabi jo na ponovitev prireditve »Kej se držite taku stemanje...« v božičnem duhu, ob dnevu Evropske kulturne dediščine, ki bo v Športno kulturnem centru v Zgoniku danes, 12. decembra, ob 18. uri. Poklon 70-letnici obnovitve slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem.

SKD IGO GRUDEN vabi v društvene prostore na Božični sejem, od 16. do 20. ure: danes, 12. decembra, ob 17.00 Tržaška folklorna skupina Stu ledi, ob 19.00 nastop violinistov iz razreda prof. Cristine Veritā.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, vabi v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri na koncert Čarobni december, ki ga bodo oblikovali UPZ Dotik Hrpelje - Kozina in Vokalna skupina Slavna iz Slavine - umetniški vodja Jelka Bajec Mikuletič, citrarka Maruša Pišljar ter ŽPZ Ivan Grbec - vodi Silvana Dobrilla.

KD KRAŠKI DOM vabi, ob 45-letnici društva in 30-letnici dramske skupine, na »Sprehod po prehodeni društveni poti«, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 16. uri v Kulturnem domu na Colu.

TRŽAŠKA NOŠA: v društvenem baru n'Grici v Boljuncu je, v sodelovanju s Skupino 35-55 SKD F. Prešeren, na ogled razstava in koledar o folklorni skupini, ki so ga pripravili pri TFS Stu ledi. V nedeljo, 13. decembra, ob 11.30 vabimo v bar na ogled razstave s kavo.

KULTURNO DRUŠTVO KRAŠKI DOM
ob 45-letnici društva
in 30-letnici dramske skupine
vabi na
**»Sprehod po prehodeni
društveni poti«**
v nedeljo, 13. decembra
ob 16. uri
v Kulturnem domu na Colu.

VZPI-ANPI ANPPA Trst, ob 74-letnici usmrtnice obsojencev na 2. tržaškem procesu, vabi v nedeljo, 13. decembra, ob 15. uri na opensko strelišče, na spominsko svečanost: Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Pinko Tomažič, Ivan Vadnal. Slavnostni govor Vesna Pahor. Zapel bo MoPZ Tabor.

ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTOVEL in Teatro Incontro vabi na predstavitev gledališke predstave v italijanskem jeziku »Andante con variazioni«, povzete iz avtobiografije Juliusa Kugyja »Moje življenje na delu, v glasbi, v gorah«, ki bo v nedeljo, 13. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

DSI vabi v Peterlinovo dvorano v ponedeljek, 14. decembra, ob 20. uri na srečanje z muzikologom Primožem Kuretom ob njegovem jubileju. O zaslужnem pedagogu in njegovem delu ter zborniku, ki mu ga je letos izdala celjska Mohorjeva družba, bodo govorili Luisa Antoni, Jonatan Vinkler in Edo Škulj.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživiljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi« v ponedeljek, 14. decembra, ob 18. uri v čitalnici NŠK, Ul. s. Francesco 20. Info na sedežu, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072 ali pri NŠK.

VESELI DECEMBER V ŠEMPOLAJU: v ponedeljek, 14. decembra, ob 18.30 v Štalci nastop gojencev Glasbene matice; v sredo, 16. decembra, ob 18.00 v Škerkovi hiši nastop dramske skupine Jaka Štoka z igrico Poredni hudički; v petek, 18. decembra, ob 18.00 tradicionalna božičnica na trgu; v ponedeljek, 21. decembra, ob 20.00 v Štalci večer Srečno.

SKLAD MITJA ČUK vabi v torek, 15. decembra, ob 20.30 na odprtje skupne razstave »Gmajna«. Sodelujejo: Žarko Bukavec, Aleksander Podobnik, Beti Starc, Jernej Bortolato, Marko Lupinc, Robi Goruppi, Saško Ferluga. Govor vodčica skupina Ano urco al'pej dvej. Urnik razstave do 23. decembra: 10.00-12.00 in 17.00-19.00, Proseška ul. 131-Opčine.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST-GORICA-VIDEM vladljivo vabi na predstavitev knjige Karin Marc Bratina Ježikovna podoba slovenske Istre v torek, 15. decembra, ob 17.00 v Tržaškem knjižnem središču, Oberdankov trg 7. Ob prisotnosti avtorice bo knjigo predstavila prof. dr. Vera Smole z Oddelek za slovenistiko Univerze v Ljubljani. Na predstavitev bo pesnica Alferija Bržan prebrala nekaj svojih pesmi v istrskem narečju.

DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM vabi v četrtek, 17. decembra, na predbožično srečanje »Kako lahko zadiši po božiču...«, drugo predavanje iz cikla »Za osebno rast in boljšo družbo«, predavatelj teolog in obenemkuhar Marko Čižman bo združil duhovno s posvetnim in predbožično misel povezel z odličnimi kuhrsksimi nasveti in recepti za božične slaščice in potice, predvidena je praktična demonstracija!

SPDT prireja v četrtek, 17. decembra, ob 20. uri v dvorani KD Barkovlje, tradicionalni Zaključni društveni večer s predvajanjem slikovnega gradiva celetnega delovanja. Začetek ob 20. uri. Vabljeni!

BILA JE LUČ, BILA JE PESEM - koncert, v sklopu deželne zborovske revi-

AVSENIKOV VEČER
z najlepšimi melodijami Slavka Avsenika

SLAVKU AVSENIK V SPOMIN...
**Ansambel Saša Avsenika • Gregor Avsenik
Denis Novato • Monika Avsenik**
NEDELJA, 13. DECEMBRA 2015 OB 18:00
ŠPORTNO KULTURNI CENTER - ZGONIK (TRST)
Vstopnice eno uro pred začetkom koncerta na blagajni športnega centra v Zgoniku

je Nativitas v organizaciji ŽeVS Barkovlje in v sodelovanju s III. Rajonskim okrajem, bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v Cerkvi sv. Jurija v Barkovljah. Nastopajo ŽeVS Barkovlje (dir. Aleksandra Pertot), Glasbena kambrca (dir. Tina Renar), Mladinska skupina Glasbene kambrce (dir. Aleksandra Pertot) in Vokalna skupina Lijak Vogrsko (dir. Mojca Sirk).

ZDRUŽENI V MELODIJI - koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji KD Skala-Gropada bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v KD Skala v Gropadi. Nastopajo MePZ Skala-Slovan (Gropada/Padriče) in MIVS Anakrousis (dir. Jari Jarc) ter MoVS Lipa iz Bazovice (dir. Anastasia Puric).

V ADVENTU, koncert v sklopu deželne

zborovske revije Nativitas ter v organizaciji Slovenskega kluba in v sodelovanju s Šentjakobskim kulturnim društvom, bo v petek, 18. decembra, ob 20.30 v cerkvi sv. Jakoba pri Sv. Jakobu v Trstu. Nastopajo MePZ Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin) in Harmonikarski orkester GM Synthesis 4 (dir. Fulvio Jurinčič).

MLADINSKI KROŽEK DOLINA in Mali kitariški iz Brega prireja tradicionalni božični koncert »Na božičnih nočah« v soboto, 19. decembra, ob 16.30 za vrtec in osnovno šolo ter ob 18.30 za srednjo in višjo šolo v prostorih SKD Valentij Vodnik v Dolini. Toplo vabljeni!

SKD PRIMOREC vabi na predstavo za otroke »Božična nevihta« v izvedbi gledališke skupine »Blbla teater« - Trebitje v soboto, 19. decembra, ob 16. uri v Ljudskem domu v Trebitah. Režija: Julija Berdon. Sledi družinska kreativna delavnica za predšolske otroke s starši in razstava izdelkov otrok, ki se udeležujejo Ur pravljic.

BOŽIČNI SEJEM IN BOŽIČNA RAZSTAFA (za ovrednotenje ljubiteljskega umetniškega izražanja članic in članov Krut) sta odprta v Štalci v Šempolaju do 20. decembra, ob 15.30 do 18.00, ob nedeljah tudi od 9.30 do 11.00.

BOŽIČNI UTRINKI V KARNAJSKI DOLINI - Jaslice in pesem, koncert v organizaciji MePZ Naše vasi - Tipana bo v nedeljo, 10. januarja, ob 15. uri v Cerkvi srca Jezusovega v Karnahti (UD). Nastopajo MePZ Naše vasi - Tipana (dir. Davide Tomasetig), Barski oktet (umetniški vodja Davide Clodig) in MePZ Rdeča zvezda - Salež/Zgonik (dir. Rado Milič).

Prispevki

V spomin na draga tetu Vido Uršič vd. Rudež darujejo Danilo, Ivan in Ed-

vin z družinami 150,00 evrov za nabrežinski cerkveni pevski zbor. V spomin na gospo Vido Uršič vd. Rudež darujejo: Ivica, Radovan, Milena in David 50,00 evrov, Vasco in Čelestina Terčič 40,00 evrov ter Liljana 20,00 evrov za nabrežinski cerkveni pevski zbor.

Namesto cvetja na grob gospe Vide Uršič vd. Rudež darujeta Mari in Nadja Ščuka 30,00 evrov za nabrežinski cerkveni pevski zbor. Namesto cvetja na grob Giuliana S

ZGONIK - Jutri ob 18. uri v Športno kulturnem centru

Trije Avseniki in Denis Novato

V Športno kulturnem centru v Zgoniku bo jutri vrhunski dogodek za vse ljubitelje narodnozabavne glasbe. Ob 18. uri se bo začel Avsenikov večer, na katerem bodo zazvenele ponarodele viže letos pokojnega kralja polk in valčkov Slavka Avsenika, poseben gost pa bo zamejski harmonikar Denis Novato. Na večeru bodo nastopili Ansambel Saša Avsenika, Gregor Avsenik, Monika Avsenik. Gre za edinstven dogodek, saj bodo v Zgoniku stopili na oder kar trije člani dveh generacij družine Avsenik: Slavkov sin Gregor ter vnuka Sašo in Monika. Vstopnice za koncert bodo na razpolago eno uro pred začetkom koncerta na blagajni Športno kulturnega centra v Zgoniku.

Poleg družinskih članov družine Avsenik bo kot gost nastopil tudi domaći harmonikar Denis Novato, ki se prav v tem času udeležuje nemške turneve z Ansamblo Saše Avsenika in Alpskim kvintetom. Zamejski harmonikar praznuje letos 27. obletnico ustvarjanja. Leta 1998 je postal absolutni svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko. Njegovih nastopov so doslej potekali v številnih državah, kot so Združene države Amerike, Avstrija, Francija, Italija, Slovenija, Švica, Rusija, Dubaj, letos pa je prvič nastopil tudi na Japonskem.

Sicer je Novato v marcu uspešno organiziral svetovno prvenstvo v igranju na

diatonično harmoniko v Sloveniji, točneje v Portorožu. Gleda na zadovoljstvo obiskovalcev in harmonikarjev bodo podoben dogodek organizirali tudi marca prihodnje leto v povezavi z »Oberkrainer« gala koncertom z ansabljom Saša Avsenika. Novato je letos tudi izdal dve novi CD plošči, in sicer Der Berg Ruft pri založbi Bogner v Nemčiji ter Ko ti zaigram Avsenikove... pri založbi Avsenik v Sloveniji. Nizozemska založba je izdala tudi vinilno ploščo Denisa Novata, ki je namenjena nizozemskemu tržišču, na voljo pa je tudi na spletu. Dalje je bila letos predstavljena tudi nova harmonika, Denis Novato, ki jo izdeluje slovensko podjetje Munda, sploh pa je Novato aktiven na več komercial-

Levo Denis Novato z diatonično harmoniko, ki nosi njegovo ime; spodaj Ansambel Saša Avsenika

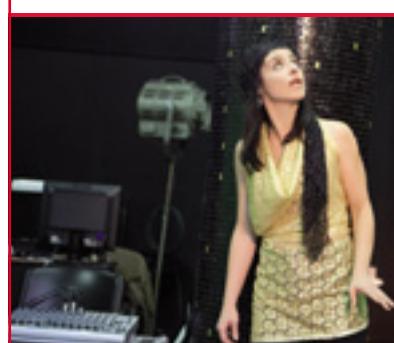
nih področjih, od oblačil do kozmetike.

Novato je v aprili tudi nastopil na gala večerji monaškega princa Alberta, še pred tem pa je dvakrat igral za bivšega italijanskega predsednika Giorgia Napolitana. V septembru in oktobru je dvakrat nastopil v Hong Kongu pred množico 30 tisoč ljudi. Zaradi uspešnih kritik se bo vrnil na Kitajsko prihodnje leto. Konec novembra je kot častni gost nastopil na Cleveland Polka Hall of Fame dogodku. Gre za podeljevanje glasbenih priznanj najzaslužnejšim glasbenikom te branže. Pred njim sta bila tam gosta Lojze Slak in Slavko Avsenik. Decembra bo Novato po dolgem času nastopil zopet v Zgoniku v družbi Ansambla Saše Avsenika, Grega Avsenika in premirno v tujini Monike Avsenik. Zamejski harmonikar že dolgo sodeluje s tradicijo Avsenikove glasbe. Poučuje jo, izdal je tudi dva albuma Avsenikove glasbe pri Avsenikovi založbi, sam Slavko Avsenik pa mu je posvetil skladbo Polka za prijatelja. Naj dodamo, da bo Novato v ta mesec nastopil še v Nemčiji in Švici, nekaj nastopov pa bo imel v tudi okviru svetovnega smučarskega pokala.

**slovensko
stalno
gledališče**
**SEZONA
2015/16**

Lot Vekemans
**ISMENA, NJENA
SESTRA**
režiser Igor Pison

DANES, 12. decembra, ob 19.00
zadnja abonmajska ponovitev!
V Klubskem prostoru
z italijanskimi nadnapisi
zaradi omejenega števila sedežev je
rezervacija obvezna!

BLAGAJNA SSG:
od pondeljka do petka 10.00-15.00
040 2452616
www.teaterrssg.com

SSG - Jutri ob 17. uri na velikem odru

Prihaja atraktivni gruzijski balet

Jutri ob 17. uri bo Slovensko stalno gledališče v veliki dvorani poskrbelo za očarljivo, praznično doživetje z enkratnim gostovanjem svetovno priznane gruzijskega državnega baletnega ansambla Sukisvili. Dogodek spada v Zeleni abonmajski sklop, za ostalo publiko pa so vstopnice na voljo v predprodaji še danes pred začetkom predstave Ismena ter jutri, polegdrugo uro pred nastopom ansambla.

Baletni ansambel Iliko Sukisvili je najstarejši poklicni plesni ansambel v Gruziji. Z izvirnimi predstavami in mednarodnimi turnejami skrbi za ohranitev in širitev gruzijskega folklornega zaklada, hkrati pa ustvarja izvirne, nove koreografije, ki jih spremlja glasba v živo. Gruzijske plese zaznamujejo tri glavne zvrsti: bojni ples s sabljami in meči (*na slike desno*), elegantni ples žensk (*spodaj*), ki »letijo« nad odrsko površino,

ter akrobatski in humoristični kmečki prizori. Ansambel je nastal leta 1945 v Tbilisiju, da bi ovrednotil izjemno bogato gruzijsko plesno tradicijo. Ustanovitelja, Nino Ramišvili in Iliko Sukisvili, sta za svoje delo prejela visoka priznanja bivše Sovjetske zveze.

Gostovanje gruzijskega ansambla je nastalo v sodelovanju z deželnim zavodom ERT in društvom Artisti Associati. Vstopnina znača 20 oz. 17 evrov (pod 26. in nad 65. letom), obiskovalci bodo imeli na voljo tudi brezplačni avtobusni prevoz iz Sesljana, z Opčin in z Milj. **Vozni red** je sledeč: avtobus 1 – Sesljan parkirišče (15.30), Nabrežina trg (15.40), Križ avtobusna postaja (15.45), Zgonik pred občino (16), Prosek Kržada (16.15); avtobus 2 – Općine postaja v Bazovški ulici 21 (16), Trebče (16.10), Padriče pred športnim centrom (16.15), Bazovica pred cerkvijo (16.20); avtobus 3 – Milje avtobusna postaja (16), Žavlje avtobusna postaja (16.05), Domjo (16.10), Dolina pred občino (16.15), Boljunc pred gledališčem (16.20), Boršt avtobusna postaja (16.25), Rimanje Barde (16.30).

KRU.T - Od 5. do 8. decembra so se »potepali« v češkem glavnem mestu

Krutovi izletniki v sončni Pragi

Z vodičem Lubosom so spoznali razna zgodovinska obdobja mesta - Ogled Starega mesta, Zlate ulice in sprehod med božičnimi stojnicami

Kdor se v decembru napoti v Prago, pričakuje, da bo na bregovih Vltave doživel pravljično zasneženo mesto. Krutovim izletnikom se ta želja ni izpolnila, pa vendar jih je Praga presenetila. Razodela se jim je v nesluteni lepoti, sončno obsijana, vsa lesketajoča od pozlačenih detajlov na pročeljih elegantnih palač in spomenikih.

Z vodičem Lubosom so se na nedeljsko jutro napotili v »Staro mesto«, najprej v judovsko četrт, kjer jim je Lubos med drugim obrazložil zgodovinska obdobja in vojna dogajanja, katerih posledica je današnja oddaljenost prebivalstva od vsega, kar je cerkveno. Mesto se je znatno razvilo že v srednjem veku, ko so bila odkrita bogata ležišča srebreve rude in zlata. Za časa vladavine Karla IV. je dejela doživela razcvet z razvojem trgovine, kulture in umetnosti in Praga je postala središče Evrope. Mesto je ponovno zaživelovo v »zlati dobi« kot prestolnica kralja Rudolfa II. Habsburškega.

V dveh dneh so si izletniki ogledali mestno hišo s slavno astronomsko uro, grajsko četrт s katedralo Sv. Vida in očar-

Izletniki KRU.T-a so se v Pragi nastavili fotografu za spominski posnetek

ljivo »Zlato ulico«, podali so se po baročni Nerudovi ulici do slovitega Karlovega mostu in se nato prosto sprehajali med številnimi božičnimi stojnicami ali pa postajali pred razkošnimi izložbami s kristalom,

nakitom in leseniimi igračami.

Spotoma sta bila predvidena tudi postanka v Češkem Krumlovu in v Čeških Budejovicah. Obe mesteci s svojima osrčjem srednjeveškega oziroma baročnega

izgleda sta dodatno obogatili izlet in postanek ob vrtnitvi je tudi nudil priložnost, da so izletniki nakupili odlično češko pivov, liker beherovko ali manjši spominik in tako potrošili še zadnje češke krone. (P.E.)

SREČANJE - Ob dnevu Splošne deklaracije o človekovih pravicah

Ne bomo jih sovražili: pogled mladih na pravice

Dne 10. decembra 1948 so Združeni narodi v Parizu razglasili Splošno deklaracijo človekovih pravic. Tržaški župan Roberto Cosolini je želel ob simboličnem dnevu združiti mlade Tržačane in Tržačanke na dogodku z naslovom Ne bomo jih sovražili, posvečenemu razpravi o temeljnih pravicah in aktualnosti, kjer so pravice morda (pre)večkrat ogrožene. V dvorani Tripovcich je v četrtek stekla razprava, ki jo je vodil Antonio Di Bartolomeo. Na okrogli mizi je prva spregovorila Elisa Fratini, ki je v foyerju dvorane pripravila fotografsko razstavo (S)culture. Veliko ljudi prihaja v Trst, nekateri žežijo pred vojno, nekateri iščejo službo, drugi tukaj študirajo ... »Mesto te ljudi spremlja na poti, jih sprejme za svoje; istočasno pa tudi oni sami nekaj dajo Trstu.« Kipi, ki jih srečamo na tržaških ulicah, fotografirani ob ljudeh različnih narodnosti, predstavljajo pravto izmenjavo in odnose, ki prihajajo, se spreminjajo, gradijo identiteto mesta ...

Sandro Scandalo, odgovoren za stike s tujino pri centru za fiziko ICTP, se je osredotočil na pravico do kulture, umetnosti in znanosti. »Prvi deset členov govori o temeljnih pravicah, kot so pravica do življenja in dostojanstva ... Toda tudi kultura, umetnost in znanost so pravice, ki vsebujejo bistvo vseh ostalih pravic, kakor na primer pravico do svobodnega izražanja.« Večkrat se nam zdi tudi pravica do šolanja in vzgoje samoumevana, a ni povsod po svetu tako. Ta pravica je gonilo dialoga, miru in vzgoje v svetu.

Ali Hassanali iz Kenije, ki je zapolen v mednarodnem centru za fiziko ICTP v Trstu, je spregovoril o svojem odnosu do islamske vere. »Najprej sem človek, potem še musliman. V Keniji se proti terorizmu borijo skupaj kristjani, muslimani in hindujci, morali so se združiti proti terorju.« Spomnil je na krvavi teroristični napad v Keniji, o katerem je zahodni svet začel razmišljati komaj po novemborskem napadu v Parizu kot kritika vsem, ki so želeli biti »blizu« Parizu, ker jim je kot evropsko mesto bližje, na žrtve v manj razvitem svetu pa pozablja.

Študentka iz Francije, ki je trenutno na študijski izmenjavi v Trstu, je povedala, da ji je iz tujine lažje spremljati krvave dogodke v Franciji, čeprav ima občutek, da ne more ničesar spremeniti. »Mislim, da se mladi v Franciji bojijo in se zato opredeljujejo za rastično stranko, kar je vplivalo tudi na izid volitev.«

Giuseppe Giordano, predstavnik organizacije za študijske izmenjave AIESEC, je izrazil misel, kako pomembne so medkulturne izmenjave, ki lahko edine privedejo do pravega poznavanja in sprejemanja tujih kultur. »Večina ljudi misli, da so begunci neki reveži in slabí ljudje, v resnicu so kulturni, študirani, imeli so službo, družino, in vse so morali zapustiti, da najdejo boljše življenje. Naprej se bomo borili proti sovražstvu. Važno pa je tudi, naj ne enačimo islama s teroristi in IS.«

Sandra Fantin, iz organizacije pravnih študijev o migrantih (ASI) je bila kritična predvsem do medijev in socialnih omrežij, ki večkrat izkriviljajo resnico in med ljudmi širijo strah in sovražstvo; treba je najti vmesno pot med pravico do svobodnega izražanja in nediskriminacijo.

Don Mario Vatta je razmišljjal predvsem o pravici do življenja in svobode. »Pojdite v Kenijo, v najrevnejše predele, tam so šole šotori iz blata, otroci pa bosi čakajo, ali jim bo morda učiteljica prinesla kaj sadja, ali vsaj kanček umazane vode. Naprej si moramo

Del udeležencev razprave med mladimi v dvorani Tripovcich

FOTODAMJ@N

prizadevati, da bi se deklaracija povsod upoštevala in izvajala. Kultura osvobaja ljudi in vsak ima pravico do življenja in svobode!«

Okrogi mizi je sledila debata, katero so se vključili mladi, sodelovalo je veliko dijakov iz devinskega Zavoda združenega sveta. K organizaciji celotnega

dogodka je bilo soudeleženih veliko tržaških organizacij, med katerimi tudi Glasbena matica. Ob 20.30 je sledil glasbeni večer, ki so ga oblikovali dijaki šole UWC iz Devina, kulturno društvo CUT Trieste, Brazos Black Suit, študentje tržaškega konservatorija G. Tartini, skupina Wooden Legs, Glasbeno matico pa je s svojim nastopom zastopal harmonikar Mitja Tull. V foyerju je univerzitetni radio Radioincorso.it projeciral kratkometražne filme.

Pester dogodek je bil nedvomno pomemben stik mladih, ki so imeli priložnost, da se preko razprave zamislijo nad perečimi aktualnimi vprašanji, nenazadnje pa tudi lepa priložnost, da odkrijejo medkulturnost svojega mesta: razprava je namreč sama od sebe stekla večjezično. Verjemimo v besede, s katerimi je Don Mario končal svoj posel: »Izbrati moramo najlepše, najboljše, zdržati, iskatи dialog ... živeti moramo svoje sanje!«

Barbara Ferluga

BAZOVICA - V sredo predstavili že 11. vaški koledar

»Zgodovinski« koledar

V koledarju 2016 odlomki dnevnih zapisov domaćina Mihuela Žagarja iz časov prve svetovne vojne

Predstavitev koledarja Bazovica 2016

FOTODAMJ@N

si in kako je civilno prebivalstvo doživljalo vojno, o pomanjkanju in vzpredni rasti cen osnovnih dobrin ter o skorajda nični moški delovni sili. Ob dnevnih odlomkih so izdajatelji v koledar vključili več razglednic in dopisnic iz tega obdobja ter fotografije vaščanov, ki so bili vpoklicani v vojsko. Koledar je oblikoval Peter Ferluga, ti-

skali pa so ga pri Miljačevih v Divači. Prijeten večer je dodatno obogatila še pesem moškega pevskega zborja Kraški dom iz Repna, ki ga vodi Vesna Guštin. Zbor je namreč lani pripravil program pesmi iz prve svetovne vojne, zato se je prirediteljem večera zdelo primerno uokviriti vsebino koledarja z njihovim izvajanjem. (sas)

DOBRO POČUTJE - V soboto, 19. decembra, v KD Igo Gruden v Nabrežini

Delavnica somatskih gibov

Vodil jo bo učitelj klinične somatike Aeš Ernst, avtor knjige Lahkotno iz kroničnih bolečin, klinična somatika za vsak žep

Terapevt Aleš Ernst med delom

V novembru je v Nabrežini potekala delavnica somatskih gibov pod vodstvom Aleša Ernesta. Ker je vzbudila precejšnje zanimanje in navdušenje med udeleženci, bo v decembru na razpolago še ena možnost, da se ljudje približajo vadbi po metodih klinične somatike.

Podobne delavnice se odvijajo predvsem v Sloveniji. Ena od udeleženk, Nataša iz Ljubljane, je o svoji osebni izkušnji povedala sledeče: »Danes sem po somatskih vajah pri jutranji kavi razmišljala, kaj se je spremenilo, od kar sem začela delat vaje po prvi terapiji. Opazila sem, da sem šele sedaj, po dveh mesecih prišla do stanja, ko lahko vaje naredim brez motečih misli med vajami. Um in telo sta začela uživati v tem obredu. Ugotovila sem napredki pri kar nekaj stvareh... spet sem se začela družiti z ljudmi, prebuja se kreativna energija, spet lahko izdelujem domačo kozmetiko in ostale izdelke Opažam, da

k situacijam pristopam bolj umirjeno in dogaja se nekaj, kar se mi zdi zelo pomembno... um mi ne pusti več odlašati stvari. Kako lahko bolečina v hrbtni spremeni življenje, in kakšno olajšanje je, ko primerjam prej in sedaj.«

Terapevt klinične somatike Aleš Ernst dela vsakodnevno z strankami, da spoznajo in se naučijo odpraviti vzroke bolečin v telesu, slabe drže in neučinkovitega gibanja. »Moje stranke so profesionalni športniki, terapevti, poslovneži in drugi, ki ne zmorejo zahtevanega tempa, pa bi radi obdržali aktualni način življenja in uspehe, do katerih so prišli s trdim delom,« je povedal avtor knjige Lahkotno iz kroničnih bolečin, klinična somatika za vsak žep.

Delavnica somatskih gibov se bo odvijala v prostorih KD Igo Gruden s pričetkom ob 15. uri. Za vpis pokličite 349 6483822 (Mileva)

Memorial Fiori: zmaga slovenske policije

Na sedežu tržaške lokalne policije je včeraj potekalo nagrajevanje udeležencev dobrodelnega turnirja v malem nogometu Memorial Gianluca Fiori. Turnirja se je udeležilo petnajst ekip, ki so se v teku treh tednov pomerile v staro športni palaci na Čarboli. Absolutna zmagovalka je bila ekipa slovenske policije, na drugo mesto so se uvrstili kabinjerji, na tretje pa tržaška lokalna policija.

Zdravstvo: storitve na dan stavke

Tržaško zdravstveno podjetje sporoča, da bo v sredo, 16. decembra, ko je sklicana 24-urna stavka, zagotovilo minimalne osnovne storitve, med 0. in 8. ter med 20. in 24. uro pa bo delovala služba za kontinuiteto oskrbe, pri čemer bo delovala spletna stran http://www.aas1.sanita.fvg.it/it/servizi_al_cittadino/medico/continuita_assistenziale.html.

Ul. Mazzini in Imbriani samo za pešce

Občina Trst sporoča, da bosta jutri in prihodnjo nedeljo, 20. decembra, ulici Mazzini in Imbriani zaprti za promet in rezervirani samo za pešce. Informacije so na voljo na spletni strani <http://mobilitaetraffico.comune.trieste.it/infomobilita/>.

Kongres ginekologov

Na Pomorski postaji se bo danes zaključil vsedržavni kongres ginekologov, ki je posvečen kliničnim in zdravstveno-pravnim aspektom o pristojnostih in odgovornosti na področju preventive in ravnanja v primerih nenaklonjenega dogajanja v porodništvu.

Znižanje tarif za jasli

Občina Trst sporoča, da bo v obliki mesečnega popusta vnaprej podelila deželni prispevek za znižanje tarif otroških jasli in igralnih prostorov, namenjen družinam s količnikom ISEE, nižjim od 30.000 evrov. V teku prihodnjega tedna bodo družinam poslati fakture za mesec september, v teku decembra pa fakture za oktober in november.

Javno srečanje o železarni

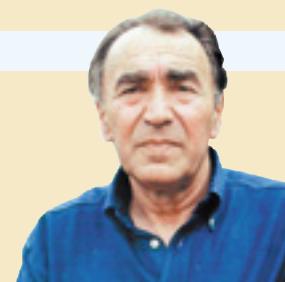
Krožek Miani sporoča, da bo danes na njegovem sedežu v Ul. Valmaraura 77 ob 16. uri javno srečanje o vprašanju škedenjske železarne. Za pojasnila je na voljo številka mobilnega telefona 335-6140880.

TOMIZZEV DUH

Le streghe son tornate? Magari!

MILAN RAKOVAC

U oistarji More, pasanu subotu, na Velon Iožu, otok Iž, cirka 300 ljudi, 11 lipih žen piva u sve glase: »Ja san doli, a ti si visoko.../ kad bi na me bacila bar oko...« Starodavna, nedolžna pesem ribiških trubadurjev, ki so znali občudovati žensko. Blažene ženske, mučenice...

Veste kaj, ljubi muoji Tržačni & tutti quanti: čuda tega san pasa u življenju, čuda libri napisu, to ča proti, ma noticija iz Beograda čini da mi caddono le mani (bi reka Indro Montanelli)! Na Stolnem trgu v Milianu so feministke pred štiridesetimi leti vpile: »Tremate! Tremate! Le streghe son tornate! Magari! E invesse propo no, ma xe tornadi i masci che i volessi de novo brostolar le streghe...«

Te dni so v Beogradu izpustili osumljence, obtoženega dvojnega roba in posilstva: dve ženski so pripadniki srbskih sil v Bijeljini 1992., v času bosanske vojne, večkrat posili, ubili dva člana njunih družin in ju goli in bosi vlekli skozi mesto. Zatem so ju ih znova posili in ju pustili na poti. Zakraj je eden od okrivljenih izpuščen? Sodisče je upoštevalo trditve obrambe: obtoženi je bil na mestu zločina oblečen v belo trenirko. Toda nobena žrtev ni navedla, da bi eden posiljevalcev nosil tako trenirko. Sodisče je posledično sklenilo, da obtoženi - ni kri!

Glede položaja žensk danes ne kaže dobro, kopice strašnih vesti, kot bi se vti emancipatorni procesi sploh ne zgodili! Na srečo so tu tudi odzivi, kot je močna in jasna Carole Cadwalladr, novinarka in pisateljica, ki na straneh časopisa Guardian napada - sam The Guardian: »Adele je najuspešnejši kulturni izvozni proizvod Velike Britanije po Beatlesih, ampak kritik v Guardianu piše, da je njen novi album inovativni kot star preklopni mobilni telefon, na trenutke po popolnoma prazen... Ni treba poudarjati, da gre za moške rok kritike, večinoma srednjih let, kar je še najbolj berljivo v komentarju o pevki, ki solznih oči meče čevelj v njegovo okno in poje besede, od katerih ledeni kri v žilah vsakega moškega. Prav ta močan glas je ključ Adeleinega uspeha«. Ženska je. In izvira iz delavskega razreda. Ampak komu je sploh še mar, kaj ima delavski razred povedati o čemerklki?

Dubravka Ugrešić, književnica svetovnega slovesa, je na portalu »Peščanik« objavila oster traktat, tu je nekaj poudarkov: »Zgodovina ustvarjalnega razreda umetnikov, intelektualcev, pesnikov, filozofov je dolga, dra-

matična in domala izključno moška, kot vsaka zgodovina... Danes je temu vzrok morda splošna patriarhalizacija družbe, ki se je zgodila po padcu komunizma; morda so krive nove meje, nove države, nova sovraštva, številne migracije, ekonomska kriza, religiozni spopadi, religijski fundamentalizem, porast nacionalizma in retro-gibanj... Moški niti ne opazijo, da nenehno govorijo drug z drugim, diskutirajo drug z drugim, polemizirajo drug z drugim. Moški žensk tako ali tako nikoli niso jemalu kot enakopravnih in resnih sogovornic... Ženske so spet nagnane v svoje sobane... Komunistična propagandna image neodvisne zaposlene ženske je zamenjal image porno zvezde ali pa poderezene ženske, ki se skozi celo svoje življenje mota v tri votke: otroke, cerkev in kuhiško... Nizko kvalificirane pop-zvezde kot Severina v Hrvaški in Ceca v Srbiji so postale bogate in slavne nacionalne princese, postajajo vzor deklicam in dekletom v državah bivše Jugoslavije... Domovina je v vseh slovanskih jezikih ženskega spola, domovina je mati, njena obramba pa je moško delo... Moški pisatelji so predstavniki svojih domovin, držav, nacij, njihova dela gradijo nacionalni književni kanon. Ženske pisateljice so najpogoste žrtve takih in podobnih konstelacij. Ženske v imenu domovine običajno posiljujejo, ponujajo in diskriminirajo, dobesedno ali simbolično. V majhnih balkanskih deželah je mizoginija standardna oblika vedenja. Mizoginija je do te mere normalna, tako globoka, tako prisotna in očitna, da je nihče, celo njeni razširjevalci, celo njene žrtve, sploh ne opazijo. Treba je tudi povedati, da mizoginija resnično ne pozna ne zemljepisa, ne razreda, ne etnične pripadnosti, ne politične orientacije...«

Smo balkanski (in okoliški) dedci zares do te mere zabredli na mračne poti duševne slepote in duhovnega primitivizma? Smo. Če pa že marsiramo na fundamentalistični retro-marš, se vsaj spomnimo časov naših dedov in izbrskajmo tisto najboljše, kar so zmogli, navzlic zlu, ki so ga trpeli in ga povzročali – tudi svojim žen(š)am. Vedeli so za mero, potprežljivost, odpuščanje, sram, pravico. Končali so le Mohorjevo ljudsko šolo, brali le »Edinstvo« in »Našo slogo« in vendar znali premagati nečloveka v sebi. Iz te retro scene si vsaj v adventnem času ponovimo kantileno »ja sam doli, a ti si visoko, kad mi na me bacila bar oko!« Bodimo moški in ne zgolj samci.

V Ajdovščini Pilonovi diapozitivi

AJDOVŠČINA - V Pilonovi galeriji v Ajdovščini so odprli razstavo Pilonovih barvnih diapozitivov Ferrania iz 60. let prejšnjega stoletja. Predstavljajo edini segment umetnikovega opusa, ki do sedaj še ni bil strokovno obdelan in ovrednoten. Veno Pilon se leta 1928 za stalno naselil v Parizu, kjer je postopoma za nekaj časa opustil slikarstvo.

Pomena nove, tehnične dobe, se je Pilon zavedel že v 20. letih, ko je v rodnih krajinah fotografiral družinske člane in v objektiv uvel etnografske in kulturne značilnosti Primorske. Vendar se je fotografije tesneje oprijel še po prihodu v Pariz, kjer mu je predstavljala tudi edini in najzanesljivejši vir zasluga.

Najpomembnejša fotografksa dela, ki v sebi nosijo neprecenljivo umetniško vrednost, je Pilon ustvaril med letoma 1930 in 1935, kasneje pa je fotografiral redkeje, kljub temu da ga je fotografski aparat spremjal vse do zadnjih dni življenja, ki jih je preživel v rodni Ajdovščini, kamor se je dokončno vrnil leta 1968.

V 60. letih prejšnjega stoletja je Pilon snemal pretežno barvne leica diafotitive na filme italijanskega proizvajalca Ferrania. Beležil je dogodek iz vsakdanjega življenja, portretiral znanice ter se poigraval s svetlobnimi učinkini in odsevi. Posnel je kar nekaj izložb v nočni svetlobi in uličnih scen takoj v Parizu kot tudi v Ljubljani in Novi Gorici.

Ob razstavi, ki bo v Pilonovi galeriji na ogled do 14. februarja 2016, bodo potekala vodstva, delavnice in srečanja s še živečimi očividci časa in mesta, znotraj katerega je Pilon ustvaril serijo barvnih diapozitivov Ferrania.

KNJIŽEVNOST - Nov slovenski prevod najvažnejšega dela Scipia Slataperja ob

Slovenci ob Moj

Marko Kravos

TRST - Tržaški pisatelj Scipio Slataper je padel pred sto leti kot italijanski prostovoljec na pobočjih Podgorje pri Gorici. Padel je celo dvakrat, ker je bil maja 1915 že hujen, po zdravljenju pa se je spet javil v prve vrste in doživel svojo smrt 3. decembra istega leta.

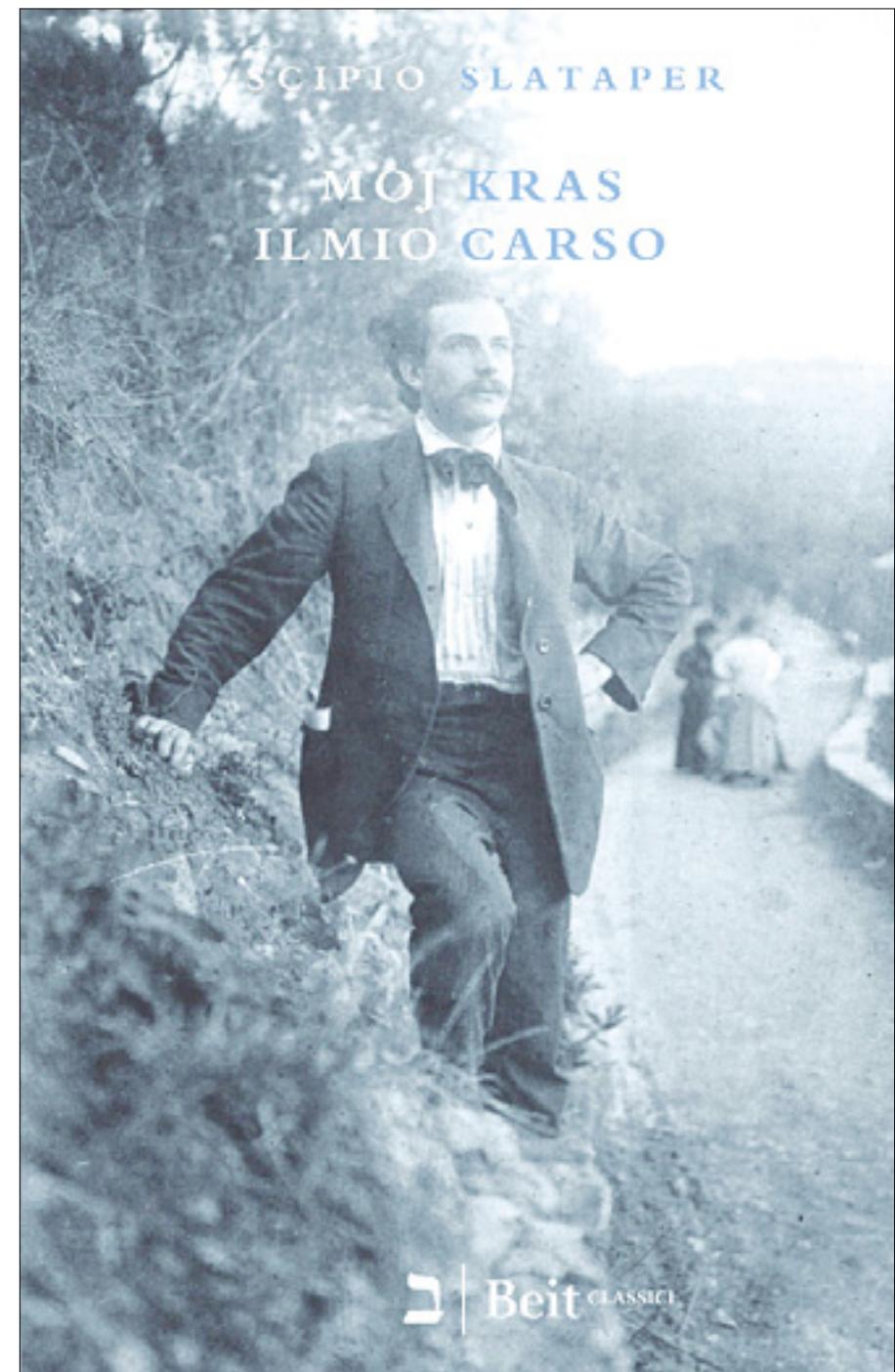
Skrajni narodnjaški idealizem takrat že 27 letnega moža z družino ali dejanje ekstatičnega stanja na robu obupa in duševne razklanosti? V prid prve razlage z nacionalistično predanostjo govorijo spisi, ki jih je pisatelj objavljil v mesecih pred vstopom Italije v vojno: *Confini necessari all'Italia in Le strade d'invasione dall'Italia in Austria. Fella, Isonzo, Vipacco, Carso* (»Italiji potrebne meje«), Torino 1915; »Smeri za invazijo iz Italije v Avstrijo. Bela, Soča, Vipava, Kras«; *Firenze Milano Rim* 1915). Na samoučevalni nagib pa nas napejuje s čustvi nabito in razbito besedilo *Moje Krás*, knjige, ki je izšla leta 1912 v Firencah in ki bi jo lahko opredelili kot intimni portret, psihološko dramo ali generacijski roman.

Že v naslovu nosi svojilni zaimek *moj*, ki nas napeljuje na intimizem, liričnost doživljajske snovi v pripovedi. In res beleži strastna pisava mladega avtorja (hoteno heretična, nepravopisna, narečno prizemljena) mnogoter razklanost človeka tik pred prvo svetovno vojno: razdvojenost med to ali ono narodnostno korenino v Trstu in družini, med razpuščenim vitalizmom v družbi sovratnikov (na kopanj, pri maščevalnih ali agitacijskih pohodih) in občutki krivde – ob doživetju samomora svojega dekleta npr. Kot osrednji, tudi v naslovu izpostavljeni topos pa se v kratkem avtobiografiskem romanu izkazuje konflikt med naravo in civilizacijo, med podeželjem in mestom, med Trstom in njegovim bližnjim in daljnjim zaledjem. Med mestom, ki naj bi postal izpostava italijanske »domovine« proti severovzhodu, ali se še naprej razvijalo kot izhodišče podonavskega in balkanskega prostora v narocje Sredozemlja in prekomorskih dežel. Podjetniško središče z batatimi palatami iz nabrežinskega kamna, trdnopravna na trdnih, s koreninjem prepredena tla kraske gmajne.

Ljudje, ki pisatelja obdajajo, so ali dekadentna sprehajajoča se elita, ki je tuja, tudi sovražna idealističnemu mladeniču, ali pa očarjujoča gneča spretnih trgovcev, silovitih pristaniških nakladačev ali obrtnikov, pa marljivih in pohlevnih okoličanov. In sam avtor sredi tega: etično preobčutljivi jaz in ego, ki se spogleduje z nadčlovekom in njegovemu voljo po premoči.

Ta ambivalenca se izkazuje tudi v prioritih, ki jih Slataper posveča Slovencem, ki naseljujejo Kras, pa tudi Istro in prek svojih slovanskih »bratov« vse do azijskih prostranstev Rusije ali Balkanskega polotoka. V slovenskem človeku občuduje neponarejenost, navezanost na naravo, iskreni občutek za sočloveka – pač pozitivni nabor lastnosti, ki so italijanski liberal-nacionalni mestni eliti manjkale. Pripisuje mu zgodovinsko perspektivo ob dekadenci evropske civilizacije, sočutno duhovnost, ki vrača družbi in posamezniku v njej smisel in življenjski eros. Res je tudi, da Slataper tega svojega slovenskega soseda in brata po krv obklada tudi s precej vulgarnimi oznakami: pravi mu pes, barbar, ščavo, azjat / mongol. Vse to kot ob nekakšnem ščuvanju, naj vendar sprejme spopad z nižinskimi pomehkuženci, se upre redu, ki je po meri samooklicanih spodarjev in splegarskih spretnjakovičev, prevzame zgodovinsko vlogo, ki mu jo narekuje čas novega razporejanja interesnih sfer in moči v svetu. Pa se pisatelj ugrizne v jezik in sam sebe uvrsti med dejavne in razborite pristaše italijanskega osvajanja vzhoda, neodrešenih rojakov in varnih »naravnih« mej za Italijo, torek med iridentiste.

Vsa ta viharska in razbolela protislava je v besedilu Mojega Krás, ki so tržaško italijanski odraz tedanje ekspressionistične umeštviške izraznosti v srednjeevropskem prostoru, imajo pri Slataperju za skupni imenovalec avtorjevo iskrenost, še več, njegovo očaranost

in vseobsežno ljubezen do življenja in narave. Zato je intimni roman tržaškega pisatelja še danes vznemirljivo branje – tudi in še posebej za slovenskega bralca, ki ga tematizaciji Krása in slovenskih Tržačanov na poseben način navorjava. In ki ne more, da ne bi primerjal vtičov ob Slataperju z bralnim doživljjanjem naših pesnikov s Krásom: Grudna, Kosovela, Zlobca, pa Rebule in Pahorja ter kasnejših slovenskih besednih ustvarjalcev.

Tudi dosedanja italijanska recepcija Mojega Krása je bila prejkone pod vtisom grozovitega dogajanja svetovnih razsežnosti na soški fronti, pisateljev žrtve v njej, nacionalnih interesov in vojni in po njej. Za kar je bilo dovolj osnove že v samem romanu, še več v pisateljev žrtvi in ob šokantnem dejstvu, da je sin z očetovim imenom Scipio, padel v drugi tragični avaturi »patrie«, na ruski fronti leta 1942/43. Predvsem pa je temeljilo italijansko branje na več avtorjevih tendenčnih političnih spisih, ki jih je Slataper objavljala po revijah in v knjižničnih izdajah, pa tudi v korespondenci, objavljeni po smrti – in ki izpričujejo osebno prilagoditev pathosu in ekspansionističnim ciljem italijanskega očetnjave: z bolj ali manj humanim obrazom. Ki pa so bili, tako kot v primeru Gregorčevega gneva in hite v pesnitvi Soči, očitno odraz klime, ki je napovedovala najhujšo preizkušnjo evropskega duha in humanizma na naših tleh, tako v prvih kot v drugih razvedenih.

Za Slovence je razumljivo, da je tako predočeno delo Moj Krás doživljalo sprva le zasebna branja, bolj ali manj izpričana. Bolj ali manj razvidno je to branje spodbudilo kak

V slovenskem človeku občuduje neponarejenost na občutek za sočloveka pozitivni nabor lastnosti, ki so italijanski liberal-nacionalni mestni eliti manjkale.

o 100-letnici njegove smrti

em Krasu

Predstavitev v torek v Narodnem domu

Predstavitev novega slovenskega prevoda ob italijanskem izvirniku Slataperjevega Mojega Krasa bo v torek, 15. decembra ob 18. uri v prostorih Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu v Trstu. Knjigo bo predstavila Marta Verginella.

ljudmi, ki so jih najavljeni tolstojanstvo in pojav Tagoreja, Rollanda i.dr. že v času Slataperja. Videjo torej, ki so za obmejna in večnacionalna območja edina perspektiva. Ki odvračajo človeštvo od novih krvavih destrukcij in regresij in spodbujajo medsebojno oplajanje, izmenjavo, sozitje v različnosti.

Najbolj primerljiv je Slataperjev Kras s Krasom Srečka Kosovela. Prvemu je to podeželje, nekakšen rezervat, kjer se mestni človek napaja v pravobitni, primitivni naravi in v stiku z njo razbira in ureja zmedo v svojih podzavestnih duhovnih sestavinah, ogroženih od vsemogočih zaposlitev in svetovljanskoga hrupa. Prebivalci – domačini so mu nekakšen endemit, naravoslovni eksponat davnega izvora. Kosovelu pomeni Kras gmajno, kamnitna tla s koreninami in pticami. Ob tem pa še obdelano zemljo z dobrimi ljudmi. Zvestoba temu stvarnemu izročilu, naravi v svoji večni danosti, bo omogočila preporod novega človeka in človeštva: ob tem pa seveda

nekaj let starejšim Zlatoperjem (!), časnikarjem pri Piccolu, ki se prav tedaj pripravlja na pisanje svojega teksta o Krasu. V intenzivni pisavi prepričljivo tematizira civilizacijske in nacionalne dileme v identiteti Tržačana v letu 1910, obenem pa posredno izkaže priznanje Slataperju za ljubezen do Krasa, ki da je pisatelju »kamnitu« podlaga za izpoved o univerzalni eksistencialni resnici o človeku.

Prvo knjižno objavo v slovenščini je Moj Kras doživel leta 1988 pri Založništvu tržaškega tiska v Trstu, ob 100-letnici pisateljevega rojstva. Za drugo izdajo pri založbi Beit v Trstu sem podpisani svoj prevod dodata obnovil. Predvsem sem skušal s frazeološko in krajinsko jezikovno barvo osvežiti besedilo izvirnika, ga približati današnjemu času in bralcu, obenem pa izraziti v kar največni meri lirični naboje izvirnika. Prav zvestoba izvirniku mi je, tako kot že pri prvi izdaji, »narekovala odstopanja od pravopisano normirane rabi ločil, sintaktičnih zvez, običajnega stavčnega reda. Tudi stilni »trdi robovi«, tržaška obavarost jezika in narečje skušajo v slovenščini čim bolj verno ustvariti značilnosti Slataperjevega besedila.«

V kratkem avtobiografskem romanu izkazuje konflikt med naravo in civilizacijo, med podeželjem in mestom, med Trstom in njegovim bližnjim in dalnjim zaledjem

Že pri prvem branju Mojega Krasa v svojih dijaških letih, okrog leta 1960 je to bilo, me je to pričevanje o mukah adolescence, a tudi o dekadenci mojega mesta, prevzelo, začutil sem ga ne kot v krču razkrito intimnost soseda – someščana, ampak kot lastno živiljenjsko zaznamovanost: izhod, ki ga je na začetku prejšnjega stoletja avtor odkrival v samoti kamnitega in z burjo prebičanega Krasa, je bil tedaj tudi moj vsakodnevni pobeg v kraško grižo nad tržaškim predmestjem Sv. Ivan, kjer sem odrasčal. Ta vtis se mi je sicer mešal z verzi iz Kosovelove zbirke Pesmi (1927), ki so mi že pred tem postali prvi literarni čarni ris. In Slataper je v svojih lirskej sestavkih le še potrejal, da je literarna govornica, umetniška pisava enako univerzalni temelj človekove osebnosti kot narojenja pokrajina s kamnitimi palačami, v morje štrlečimi pomoli in z dlanjo kraske planote, iz katere rasejo bori in brinje. Pokrajina, ki je bila skupna obe avtorjem in je bila moja moja.

Tudi leta 1988, ob prvem globinskom branju pri prevajanju Slataperja, kot sedaj, 27 let kasneje, se mi izkazuje aktualnost tega obmejnega pisatelja, ki tik pred prvo svetovno vojno popisuje človeka, razpetega med svojo izvorno narodnostno in kulturno mešanico v sebi in politično opredeljenostjo za »zamejsko« Italijo, v kateri se počuti tujca. Ki je nadalje razpet med čare tržno potrošniškega / pridobitniškega sveta, z naličjem zahodne civilizacije – in s pravobitno naravo s svojimi skoraj večnimi ciklusni energijami, ki podeljuje mir in soočanje s samim sabo. Ki ga po mladostniško mika samopašna rušilnost, obenem pa ga etična občutljivost zene v skrajni obup; ki lovi ravnoteže med erotično ekstazo in sammouničevalnimi nagibi.

V obeh besedilih, tako pri Legiši kot pri Matičetovu, se pojavi tudi daljši odlomki Slataperjeve proze v slovenskem prevodu. Morda višek pisateljske empatije do Scipia Slataperja pa izkaže pisatelj Alojz Rebula v proznom torzu, dveh poglavijih iz romana Iz tržaškega življenja, ki ju je za objavo v osrednji slovenski reviji »Novi svet« (leta 1949, št. 4, str. 285-302) ponaslovil Srečanje s Pennadorom. Rebula izrisuje srečanje med slovenskim mladeničem Mironom, ki v kavarni na Akvedotu piše prve strani svoje literature, in

LEPA VIDA - Koprodukcija SNG, SSG, Prešernovo gledališče iz Kranja

Drama hrepenenja in iskanja smisla

NOVA GORICA - Eden najbolj citiranih Cankarjevih stavkov v zvezi lepo Vido je naslednji: »Samo v sanjah, v tistem otroškem hrepenenju je resnica in življenne; in drugo vse je življena ponesrečen poskus.« Zapisano v dobršni meri osvetljuje velik del Cankarjeve pisateljske estetsko-idejne naravnosti ne le v odnosu do lepe Vide, ki je po mnenju nekaterih celo slovenski nacionalni mit, ampak zadeva srž umetnosti velikega Vrhničana sploh, ali vsaj veliko vejo njegovega bogatega izpodvednega drevesa. Ker pa smo na tem mestu v območju lepe Vide, natančneje pri drami, ki jo je Cankar zadnjih napisal in pri njeni uprizoritvi na održu Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica (koproducenta sta še Prešernovo gledališče iz Kranja in Slovensko stalno gledališče v Trstu, kjer bo premiera v petek, 18. decembra), bo treba zožiti pogled na odrško ponudbo, čeprav se ne morem izogniti nekaterim sintetičnim informacijam o genezi Lepe Vide. Njen mit in simborno podobo, kar je genialno upesnil že Prešeren, je Cankar nosil v sebi od vedno, od prvih verzov, do črtic, romana Nina, itd., vse do kompleksno strukturirane drame, ki je sodobniki niso dobro razumeli in sprejeli, saj se v njej prepletajo številni elementi, predvsem poteze simbolizma in nove romantične pa še sam Ivan Cankar je vsebino Lepe Vide nenehno spremenjal, drama mu je povzročala velike težave, dokončal jo je leta 1911 pri prijatelju Alojzu Kraigherju pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah. Pisatelj je prve jasne zametke oblikoval že leto prej, takrat so bile nastopajoče osebe Kette, Murn, Govekar, Novljan, Francka iz romana Na klancu in Cankar sam, potem pa je vse skupaj spremenil in zgradil dramo, kakršno poznamo danes, to se pravi, da je lepa Vida lik, ki brezdomcem tik pred smrťjo posebja objekt hrepenenja.

Ampak kakšno je to hrepenenje? Je hrepenenje Resnica? So hrepenenje Morala, Etika, Solidarnost, celo Smrt? Je hrepenenje ženska, ki se izmika, ki odhaja in prihaja, ki se prepriča in zapušča, ki je kot hrepenenje, enkrat svetel simbol, drugič deziluzija, je hrepenenje topla roka matere, njena nežna beseda, njena živiljenjska bližina? V Cankarjevi Lepi Vidi je vsega tega po malem, postreženo na simbolni, metaforični ravni, izraziteje pa se hrepenenje izluči v podobah matere in Vide in v latentni prisotnosti smrti, kar spominja tudi na pisateljevo dekadentno obdobje. Po čem in kako lahko hrepenenje na smrt boljani ljudje (najbrž v ljubljanski cukrarni, azilu umirajočih pesnikov in nemaničev), bolni v duši, razočarani? Lahko res hrepenenje po ljubezni ali pa je ljubezen fata-morganska neoprejemljivost in resnična resnična hrepenenska danost je le smrt? Smrt, sinteza hrepenenja, pomirjevalni duh, ki umiri človeka po živiljenjskih naporih in orgijah?

Pa vendar se koprodukcijska upororitev treh gledališč za spoznanje odmika od teh molovskih vsebinskih tonov, ki jih poudarja še etnično pravobitna glasba skupine Foltin. Režiser Miha Nemec je ob dramaturškem branju Nejca Valentija gibalno povsem statično dramo razgibal z nenehnim premikanjem, celo tekom nastopajočih v njihovo morda odvečno akrobatično (v prvem in tretjem dejanju), ki so s tem izražali svojo notranjo napetost pričakovanja Vide, bo prišla, ne bo prišla, bo prišlo to, po čemer hrepenimo, sanjamo, upamo? Največjo vitalnost izraža pri tem Dioniz, petnajstletni študent ki ga je Matija Rupel podajal z veliko telesno dinamiko in mladostniško neučakanostjo, z vitalizmom, ki je kontrapunktično deloval predvsem v razmerju z bolanim študentom Poljancem. Ta je v podobi Blaža Setnikarja prepričljivo posebljal predvsem

Cankarjevo uporno resignacijo, njegovo navezanost na mater (Dušanka Ristič), opravil močan in občuten psihoški susak od hrepenenskega dvoma, da bo Vida sploh kdaj prišla, do hrepenenskega prepričanja - smrti, ki ji ne more uiti in ki ga bo rešila muk. To mučno razpoloženje s svojimi sanjavimi blodnjami dopolnjuje zapiti pisar Mrva. Blaž Valič je s svojo glasovno modulacijo in intimno izpovedjo nekakšen glasnik oziroma komentator celotne predstave. Prvo in tretje dejanje se dogajata na sceniskem prostoru (Niki Bonetti in Anamaria Cej), ki ga zaznamujejo kletke-sobice, strukture-labirinti in razgledni stolp, kar je v sozvočju v vsebinskim tlorisom drame in režiserjevo namero, da bolj kot hrepenenje izostri pričakovanje in čakanje na nekaj, kar se mora zgoditi, da osmisli življenie, na nekaj, ki prihaja od daleč. Gre za pričakovanje lepe Vide, ki jo Maja Nemec igra kot izmazljivo žensko,

onirično-apolinčne skušnave, naj se vrne v realni svet. Dolinar to urešiči in izlušči v pogovoru z zaročenko Mileno (Alida Bevk). Ta je najbolj svetel prizor v predstavi, najbolj natančno in umljivo konsekventno izpeljan, Cimprič in Bevkova zagrata vrhunski dvogovor, po katerem se hrepenenska zasanjenost umakne otplivim živiljenjskim danostim, iluzija hrepenenskega cilja prepusti prostor živiljenjskemu realizmu in Dolinarjevemu spoznanju, da za hrepenenje ne velja izgoreti. Prizor v interpretaciji obeh igralcev dosegva pesniške strune in obenem psihološke ter miselne disonance, ki so zaledje vsakega človeka. Vida se nato odloči za Dioniza, kar je vesel svatbeni trenutek tudi zato, ker Dioniz ni zapadel hrepenenskemu dvomu, Poljanca pa doleti usoda konca, po katerem je hrepenel. V Nemčevem projektu Lepe Vide, ki je integralno podana in v Cankarjevem jeziku, ima

Prizor iz predstave

URŠKA BOJKOVAC MALE

jo opazno vlogo kostumi Bjanke Adžić Ursulov in pa tudi trio igralcev Primož Forte, Zvezdana Novaković in Tea Vidmar, ki posebljajo nekakšen vokalno-mitološki komentar; so čudna ženska bitja ljudskega izročila. Starega delavca Damjana igra Borut Veselko.

Lepa Vida v režiji Mihe Nemca in ob sodelovanju treh slovenskih teatrov se zapisuje v gledališko izkušnjo kot poskus izstopa z hiralniškega oprostjenja in uprizoritvene tradicije tega Cankarjevega močno problematičnega dela (v mislih imam tudi postavitev Mete Hočevar v Trstu in Miletja Koruna v Celju). Mestoma zato predstava zaide v slepo ulico, v težavno iskanje rešitev izhodiščnih dramaturških nastavitev. Lepa Vida, ki smo jo v četrtek (10. decembra) gledali v Novi Gorici, pa je vsekakor drzen poskus spopada s Cankarjevo dramo hrepenenja, vsebinsko in vizualno zaznamuje.

Marij Čuk

večenost,
naravo, iskreni
veka – pač
nastnosti, ki so
nacionalni
kale

v slovenskem prevodu.

Morda višek pisateljske empatije do Scipia Slataperja pa izkaže pisatelj Alojz Rebula v proznom torzu, dveh poglavijih iz romana Iz tržaškega življenja, ki ju je za objavo v osrednji slovenski reviji »Novi svet« (leta 1949, št. 4, str. 285-302) ponaslovil Srečanje s Pennadorom. Rebula izrisuje srečanje med slovenskim mladeničem Mironom, ki v kavarni na Akvedotu piše prve strani svoje literature, in

GORIŠKA - Ob goriškem obratu Siap zapira tudi podjetje Nar iz Gradišča

Konec leta v znamenju zaprtja dveh tovarn

»Nekateri pravijo, da kriza pušča in da je na obzoru mogoče opaziti prve znake oživljanja gospodarstva, jaz pa jih žal ne vidim.« Takov pravi predstavnik sindikata FIOM-CGIL Livio Menon, po katerem ostaja goriška pokrajina hud gospodarski bolnik, ki je še daleč od okrevanja. Letošnje leto se po njegovih besedah ne bo zaključilo le v znamenju dokončnega zaprtja tovarne Siap v Gorici, o katerem smo že večkrat poročali; zaznamovalo ga bo tudi zaprtje tovarne Nar v Gradišču, s katerim bo izpuhtelo še 22 delovnih mest.

Tovarna leplilnih trakov v Ulici Venuti, pojasnjuje Menon, je že dalj časa v hudih težavah. Delavcem se je po redni izteklka še izredna dopolnilna blagajna, zdaj pa jih čaka vključitev v program mobilnosti. »Tovarno v Gradišču bodo zaprli 21. decembra; drugih možnosti ni,« pravi sindikalni predstavnik.

Nobenega upanja ni niti za tovarno Siap v Stražcah, kjer so v prejšnjih tednih že ustavili proizvodnjo. V teku je selitev strojev v druga dva proizvodna obrata družbe Carraro Group - eden je v Maniagu, drugi v Campodarsegu -, konec meseca pa bo tovarna v Ulici Brigata Casale v Gorici dokončno zaprla vrata.

V njej je bilo še pred manj kot enim letom zaposlenih 70 delavcev: le trije izmed njih so po Menonovih besedah pristali na ponudbo vodstva družbe Carraro in sprejeli službo v Campodarsegu oz. Maniagu, nekateri so se upokojili, večina pa nima druge izbire kot mobilnost. »Nekateri delavci so si med tem časom poiskali novo službo, a pogodb za nedoločen čas ni veliko,« pravi Menon in obžaluje, da z vodstvom družbe ni bilo mogoče najti boljše rešitve.

Novica o odločitvi skupine Car-

raro Group je v javnost prišla spomladi. Zaprtju tovarne so sindikati že od vsega začetka ostro nasprotovali, delavci so se uprli s stavko, ki je trajala več tednov. Začela so se mrzlična pogajanja, vodstvo družbe pa je vztrajalo pri svojih stališčih in ni popustilo. Napisalo je skupščina delavcev sindikatom soglasno poverila nalogo, da podpiše dogovor, ki ga je predlagala družba, saj druge možnosti ni bilo. »Z obratom v Ulici Brigata Casale zapira še zadnja večja tovarna v Gorici. V Podgori ostaja še Tex Giulia, ki ima dvajset delavcev (pred štirimi leti jih je bilo 80, op. ur.): podpisana je bila enoletna solidarnostna pogodba, kaj bo potem, še ne vemo,« zaključuje sindikalista Livio Menon. (Ale)

Tovarna Nar v Gradišču

BUMBACA

RONKE - Na državni cesti št. 14

V kratkem gradnja krožišča

Vanjo bo družba FVG Strade vložila 449.824 evrov - Prvi kamenček v mozaiku intermodalnega pola pri letališču

V Ronkah bodo v kratkem začeli graditi krožišče, ki bo nadomestilo sedanje križišče med državnim cestnim št. 14 in Ulico Tambarin. Gradbišče so izvajalcu del predali včeraj ob navzočnosti deželne odbornice Mariagrazie Santoro: načrt krožišča je pripravila družba FVG Strade, dela bo izpeljala začasna naveza podjetij Bruschi Costruzioni in Argo Costruzioni.

»Krožišče bo rešilo problem varnosti v kraju, kjer so se že zgodile številne prometne nesreče. Obenem se začetka gradbenih del veselimo tudi zato, ker predstavljajo prvi korak v smeri uresničevanja projekta intermodalnega pola pri ronškem letališču,« je povedala Santorova. Ronski župan Roberto Fontanot se je zahvalil dežel-

ni upravi, ki je »doumela pomen intermodalnega pola - velike priložnosti za razvoj in delovna mesta«, predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta pa je izrazil zadowoljstvo nad novim načrtom, ki je »bolj spoštljiv do okolja in prostora«. Slovesnosti se je udeležil tudi Giorgio Damiani, predsednik družbe FVG Strade, ki je projekt finančiral.

V gradnjo novega trikrakega krožišča na državnem cestnem št. 14 bodo vložili 449.824 evrov, dela bodo trajala 180 dni. Gradnja intermodalnega pola pa se bo predvidoma začela junija 2016, zaključena bo po približno enem letu. Prvi sklop del je vreden 10 milijonov evrov, drugi - za katerega še nima sredstev - pa sedem milijonov.

Z včerajšnje slovesnosti

BONAVENTURA

GRADEŽ - Projekt
Prijazni do kolesarjev ...
In vseh ostalih

»Grado for all« je ime novi pobudi, ki jo skupaj snujeta goriška pokrajina in gradeška ustanova GIT. Namenjena je razvoju t.i. »dostopnega turizma« v Gradežu, hkrati pa je njen cilj spodbujanje kolesarjenja. Dogovor o sodelovanju sta včeraj predstavila podpredsednica pokrajine Mara Černic in Alessandro Lovato, predsednik ustanove GIT, ki upravlja gradeško plažo in terme. Projekt je sestavljen iz dveh delov. »V okviru prvega smo nabavili kolesa, ki si jih bodo lahko izposojali turisti, a tudi domačini. V Gradežu bomo uredili nekaj kolesarskih servisnih postaj, kjer bodo lahko kolesarji varno odlagali prtljago,« pravi Černičeva, po kateri so cilji projekta spodbujanje zdravega in okolju prijaznega stila življenja, uporabe kolesarskih poti, ki jih je pokrajina uredila, ter razvoj kolesarskega turizma v Gradežu. »Z drugim projektom pa želimo Gradež promovirati kot turistično destinacijo za osebe s posebnimi potrebami. Tu ne mislimo samo na invalide in bolnike, ampak tudi na ljudi s posebnimi prehranskimi potrebami ter družine. S konzulto iz Turina bomo priredili ciljno izobraževanje gostincev, hotelirjev in drugih turističnih delavcev,« pojasnjuje Černičeva.

ŠTANDREŽ - Policisti so se včeraj vrnili v Gregorčičovo ulico

Zaman iskali kraj eksplozije

Nikjer ni počrnela trave in značilnega kraterja - Kovinski delci prileteli do hiš, ki so od soškega brega oddaljene tristo metrov

Kraja eksplozije niso našli, še neznana je tudi identiteta tistega, ki je v četrtek pooldne prestrelil ves Štandrež in okoliške kraje. Policisti so se včeraj vrnili v Gregorčičovo ulico v industrijski coni v Štandrežu, kjer je v četrtek ob 16.35 odjeknila močna eksplozija. Ogledali so si območje, kjer so krajani opazili črn dim, vendar niso našli točnega mesta, kjer je počilo. Tako na parkirišču ob koncu Gregorčičeve ulice kot tudi na okoliških zemljiščih in travnikih ni znakov eksplozije, nikjer ni počrnela trave in niti značilnega kraterja. Mogoče je do eksplozije prišlo na strmi brezini, pod katero teče reka Soča, morda celo na ločniškem bregu. »Policisti so si ogledali tudi bregove reke Soče in niso našli ničesar, kar bi dalo misliti, da bi se kdo poškodoval,« so povedali na goriški kvesturi in pojasnili, da je eksplozija najverjetnejše raznesla zabojnik oz. kovinski sod. Njegovi delci so zleteli več metrov stran; dosegli so hišo v Ulici Natisone, ki so od soškega brega oddaljene vsaj tristo metrov. »Eden izmed stanovalcev nas je obvestil, da mu je kovinski delec padel na streho avtomobila in laže poškodoval pločevino; druge škode po vsej verjetnosti ni,« so še razložili. Odgovornega za

Kovinski delec (levo); policisti med iskanjem kraja eksplozije (zgoraj)

FOTO D.R.

dogodek še niso izsledili; če ga bodo, ga bodo ovadili zaradi povzročitve nevarne eksplozije. Sile javnega reda pozivajo morebitne očividce, naj jih pokličejo in naj jim sporočijo, če so opazili karkoli nenavadnega.

Preiskovalci še opravljajo tudi analizo kovinskih razbitin; eden izmed delcev je prišel na parkirišče kleparskega podjetja Muc-

ci, kjer je oplazil žensko po hrbtni, vendar je k sreči ni poškodoval. Kleparji so si kovinski delci ogledali in tudi sami niso znali povedati, čemu pripada. Gre sicer za zelo odporno in kakovostenkovino, ki je debela približno en milimeter. Zaradi tega naj ne bi šlo za jeklenko, saj so le-te narejene iz treh milimetrov debele kovine. (dr)

TRŽIČ - Železnica
Za oživitev povezave ni denarja

Razpravljali so o logistikah in infrastruktureh, škoda le, da zanje ni denarja. Goriška pokrajina je v avditoriju tržiškega pristaniščega podjetja predila srečanje, na katerem so posebno pozornost namenili novemu regulacijskemu načrtu pristanišča Portorose, železniški povezavi z industrijsko cono Schiavetti, ronškemu intermodalnemu polu in železniškemu vozlišču pri San Polu.

Kot je pojasnil Roberto Mancini v imenu podjetja RFI, bi bilo za obnovno železniške povezave z industrijsko cono Schiavetti, ki jo zahteva podjetje Casillo za potrebe mlinu De Franceschi, in za preureditev železniškega vozlišča pri San Polu potrebnih šest milijonov evrov, ki jih trenutno ni na razpolago. »Skupaj s podjetjem Casillo iščemo najprimernejšo tehnično rešitev, vendar je potrebnih od enega do treh milijonov evrov, ki jih podjetje RFI pač nima,« je med drugim povedel Mancini; praga, ki jo potrebuje podjetje Casillo za obratovanje mlinu De Franceschi, je dolga sedem kilometrov. Pred časom so opravili nekaj vzdrževalnih del, vendar je zdaj potreben nov prenovitveni poseg za neno ponovno odprtje. Podjetje Casillo je pripravljeno prispevati del zneska, zato iščejo drugega investitorja. Na srečanju sta bila navzoča tudi deželna odbornica Maria Grazia Santoro in predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, vendar nista ničesar rekla v zvezi z možnostjo, da bi dežela ali pokrajina priskočili na pomoč za ponovno odprtje železniške povezave.

Na srečanju so spregovorili tudi o pristaniščem regulacijskem načrtu, na katerega čakajo že mnoga leta. Ko je bil postopek za njegovo odobritev že skoraj pri koncu, je dežela naročila pri podjetju iz Genove novo študijo, ki naj bi bila vredna 40.000 evrov. V študiji preverjajo možnost gradnje 900 metrov dolge bankine. Če ne bo večjih zapletov, naj bi pristaniški regulacijski načrt sprekeli med poletjem in jesenjo prihodnjega leta.

DOBERDOB - Mažoretna skupina Kras

Videmska izkušnja jim je vlila samozavesti

Doberdobske mažoretke

Skupina mažoretk društva Kras iz Doberdoba je pred dnevi dvakrat nastopila v mestnem gledališču v Vidmu. Doberdobska dekleta so sodelovala v projektu, ki sta si ga zamislila režiser Fabrizio Arcuri in koordinatorka predstave Annamaria Deperini. Projekt so posvetili 40-letnici smrti furlanskega umetnika Pier Paola Pasolinija. V gledališko predstavo, ki je slonela na obravnavi sedanjih mednarodnih vozlov, so ob domaćih igralcih s plesnimi točkami sodelovale tudi doberdobske mažoretke. Kot nam je povedala odgovorna za skupino Magda Prinčič, je videmska nastop za dekleta predstavljal korak naprej. Nastopile so pred širšo publiko, ki jih je nagradila z nav-

dušenim ploskanjem. Pa tudi pohval ni manjkal, kar predstavlja dobro popotnico za prihodnost obetajoče mažoretni skupine. Tudi vaditeljica Nina Godnič in Tjaša Pišot iz Prvacine sta bili nad nastopom v Vidmu navdušeni in sta izrazili prepričanje, da bodo prav prikazi izven domače vasi pomogli k samozavesti mažoretni skupine, ki zdaj šteje preko 20 deklet, razporejenih v tri starostne skupine. V Vidmu je nastopila najstarejša skupina. Zdaj čaka doberdobske mažoretke božičnica, ki bo v telovadnici v Doberdobu v soboto 19. decembra. Z novim letom se bo začela intenzivna priprava za nastop na državnem prvenstvu, ki bo marca v Lignanu. (vip)

GORICA - Drevesce pred palačo Coronini

Prižig s pesmijo

Zapel je otroški pevski zbor glasbene šole Emil Komel

Otroški pevski zbor šole Komel med nastopom

BUMBACA

Tudi palača Coronini Cronberg ima v svojem parku božično drevo, sicer cipreso, ki so jo včeraj okrasili z lučkami. Pred njihovim slovenskim prižigom je Fundacija Coronini Cronberg poskrbela za krajši kulturni program; oblikovali so ga mladi pevci in pevke otroškega pevskega zbora glasbene šole Emil Komel, ki so zapeli pod vodstvom zborovodkinje Damijane Čevdek Jug. Po krajišem nagovoru direktorja Fundacije Coronini Cronberg Enrica Graziana so otroci postregli z dvema slovenskima in eno italijansko pesmijo, občinstvo je zatem zahtevalo še ponovitev. Slavnostnega prižiga lučk se je udeležil tudi predsednik Fundacije Coronini Cronberg in goriški župan Ettore Romoli. »Že drugič zapored smo se odločili, da bomo na tak način uveli praznično obdobje tudi v prostorih palače Coronini Cronberg. Gre za eno izmed najlepših stavb v Gorici, ki se mora popolnoma vključiti v mestno življeno,« je dejal Romoli in prepustil uradni prižig lučk mladi pevki. V nekdajnih konjušnicah so navzoči nato nazdravili, na ogled so bile tudi lesene jaslice, ki jih je izdelal Giorgio Burgnich. (av)

Srečanje za kmetovalce

V ponedeljek, 14. decembra, ob 17. uri bo v Hiši kmetijstva v Gramscijevi ulici v Krminu informativno srečanje o programu za razvoj podeželja (PRP-PSR) 2014-2020, ki ga skupaj prirejata goriška Kmečka zveza in Konfederacija kmetov Italije CIA. V kratkem bodo namreč objavljeni prvi razpisi, in sicer predrazpis oz. izjava o nameri za pridobitev kmetijsko podnebnih okoljskih plačil (ukrep 10), razpis za pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete (ukrep 6.1) in razpisi za naložbe na kmetijah (ukrep 4 in drugi). Na koncu srečanja so predvidena sporočila v zvezi s tehnični pregledi kmetijskih strojev, tečajem za pridobitev novih dovoljenj za uporabo fitofarmacevtskih sredstev, dovoljenjem za uporabo kmetijskih strojev in funkcionalnimi pregledi strojev za razprševanje fitofarmacevtskih sredstev.

Odpirajo drsališče

Na goriškem Travniku bodo danes ob 10. uri odprli drsališče. Na ledu bo mogoče drsatì do 10. januarja vsak dan med 10. in 23. uro. Izposoja drsalk bo stala tri evre na uro. Na trgu so namestili tudi dvajset stojnic z raznimi čokoladnimi specialitetami.

V restavraciji zasegli ribe

Osebje tržiške luške kapitanije je v eni izmed restavracij v goriški pokrajinai zaseglo šestdeset kilogramov rib in školjk, ker so bili brez dokumentacije o kraju ulova. Lastnik lokalov so naložili 1500 evrov globi. V zadnjih dneh so izrekli še dve kazni, skupno vredni 3166 evrov, zaradi kršitev zakonodaje glede informacij, ki so jih gostinci dolžni posredovati gostom.

Občni zbor odpade

Občni zbor društva Andrej Paglavec iz Podgorje, ki je bil sklican za sredo, 16. decembra, odpade iz tehničnih razlogov.

Let's Go!
Gorizia

FRIULI VENEZIA GIULIA

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIAFONDAZIONE
Cassa di Risparmio di GoriziaCamera di Commercio
GoriziaIn collaborazione con:
CONFICOMMERCIO
Gorizia

GORIŠKI DECEMBER 2015

Andrejev sejem

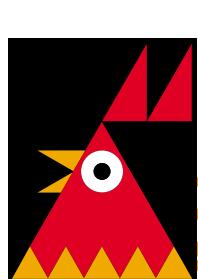
Staro mestno središče
do nedelje, 13. decembra

Drsališče

Travnik

Od 12. decembra do 10. januarja

Uradno odprtje drsališča in stojnic
s čokolado danes ob 10. uri

Rendezvous Gorizia

Amaterskim fotografom bodo danes odprta vrata uglednih goriških palač, kjer se bodo po salonih sprejavale manekenke, glasbeniki, plesalci in statisti. Za posebna odkritja in enkratne posnetke. V sodelovanju s Facebook skupino "PHOTO FRIULI VENEZIA GIULIA" in ob dragoceni pomoči fotokluba "FOTOCUBL LUCINICO".
v soboto, 12. decembra, od 10. ure
Ob 16.00 uri na Travniku veliki finale z božično animacijo, prihodom Božičkov, tolkskega ansambla in drugimi presenečenji...

Božič za mlade

Aperitiv z umorom in koncertom jazz glasbe
Raštel, v soboto, 12. decembra

Experimental Christmas
inštalacije in vizualna umetnost
Prirejajo Laboratori Dams
Raštel, v sredo, 16. decembra

Silent Way

Glasbena predstava.
Po polnoči na Raštelu Tihi diskò s slušalkami
v četrtek, 17. decembra

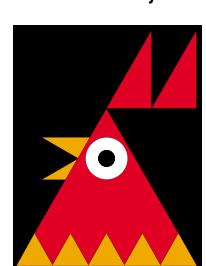
December v gledališču

Oblivion - The human juke-box
Združenje Collettivo Terzo Teatro Gorica
v sodelovanju z Občino Gorica
v soboto, 12. decembra, ob 20.30

FABIANI.

L'arte del vivere/Umetnost bivanja
Gledališka predstava v italijanskem in slovenskem jeziku,
mednarodna koproducija, režija Neda R. Bric, glasba Valter
Sivilotti, sodeluje Accademia Musicale Naonis. Nastopili bodo
igralci iz Slovenije in Italije s prizori iz življenja Maksa Fabianija.
v četrtek, 17. decembra, ob 20.45

Oglas, izdelan z državnim prispevkom,
dodeljenim na podlagi Zakona št. 38/2011.

MIREN-KOSTANJEVICA - Projekt za revitalizacijo reke

Čista Vipava bo ponujala nove razvojne priložnosti

Ljudje se z nostalгијо radi spominjajo časov, ko je bila reka Vipava še tako čista, da so se kot otroci kopali v njej in ob njenih bregovih preživljali poletne dni, česar zaradi onesnaženosti že več desetletij ni moč početi. S postavljivijo novih čistilnih naprav v porečju reke, nazadnje sta začeli obravnavati napravi v Vipavi in Vrtojbi, prva je bila uradno odprta konec oktobra, druga pa pred nekaj dnevi, se znova vzpostavlajo pogoji za obuditev življenja ob in v reki. »Pričakujemo, da bomo lahko zopet vzpostavili pogoje, da bo Vipava tudi turistično zanimiva,« pravi Mauricij Humar, župan občine Miren-Kostanjevica, kjer so pripravili omenjeno pobudo.

V ta namen so župani sedmih občin ob reki Vipavi (Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Vipava, Renče-Vogrsko in Sovodnje na italijanski strani) pred mesecem dni ustanovili Svet za Vipavo in projektno skupino, ki bo izpeljala projekt Vzpostavitev zelene infrastrukture od izvira reke Vipave do izliva reke Soče v Jadransko morje. V sklopu projekta bodo izvedli protipoplavne ukrepe, kar bi nadgradili z revitalizacijo in zeleno infrastrukturo, uredili kolesarske in pešpoti, skratka Vipava bi tudi postala turistično zanimiva.

»Na račun odprtja centralne čistilne naprave Nova Gorica pričakuje-

Vipava v Mirnu

FOTO K.M.

mo bistveno čistejšo reko Vipavo, zlasti v Mirnu in Orehovljah. Vrtojba je bila namreč doslej tako rekoč odprt fekalni kanal in v poletnih mesecih je bilo življenje ob njej skorajda neznotosno,« poudarja župan Humar.

Pobuda se je pravzaprav porodila Alumnini klubu, ki je v sodelovanju z občino Miren-Kostanjevica, Komisijo za hidrogeografsko Zvezo geografov Slovenije in zainteresirane javnosti poleti organiziral dve delavnici, kjer so pripravili vizije za reko Vipavo: zmanjševanje poplavne ogroženosti, izboljšanje kakovosti vodnih virov, povezavo obstoječih poti za izboljšanje dostopnosti, kolesarske steze, povečano rabo ob-

novljivih virov ... Skupaj s podjetjem Kreadom pa je bil nato predstavnikom vseh občin ob reki Vipavi, Agenciji za okolje, Zavodu za varstvo narave in Razvojne agencije predstavili osnutek projekta revitalizacije reke Vipave, ki je bil zelo dobro sprejet. »Sodelujoči so bili soglasni, da je projekt dober in da ga je treba nadaljevati. V nadaljevanju naj se analizira, kaj je bilo do sedaj narejeno in se pripravi v soglasju z vsemi deležniki protipoplavne ukrepe, ki bodo izvedeni kot zelea infrastruktura. Sprejeli so sklep, da se ustanovi svet za Vipavo in projektno skupino, ki bo izpeljala pripravo projekta,« pojasnjujejo na občini Miren-Kostanjevica. Svet za Vi-

pavo se je nato ustanovil 3. novembra, na katerem so kot koordinatorico projekta imenovali občino Miren-Kostanjevica, ki bo projekt prijavila na prihajajoči razpis čezmejnega sodelovanja Interreg med Slovenijo in Italijo.

O projektu bodo v torek v Vipavskem Krizu razpravljali tudi župani in mestni svetniki sedmih občin (Ajdovščina, Brda, Kanal ob Soči, Miren-Kostanjevica, Šempeter-Vrtojba Vipava in Nova Gorica), ki bodo prvič zasedali skupaj. Na zasedanju bodo govorili še o financiranju občin in višini povprečnine za leti 2016 in 2017 in o predstavitev blagovne znamke Vipavska dolina. (km)

GORICA - Predstavili Brecljev slovar

Brazilsko govorijo, vendar ni uradni jezik

Ta litupantski slovenski narod je »udarjen« na kulturo, slovstvo, jezik. Dokaz več? Izdaja brazilskega slovarja, debelega 640 strani. Sestavil ga je v času petih let Marijan Breclj, založila ga je družba z omejeno odgovornostjo Buča, natisnila pa tiškarna Demat. Prva naklada šteje sto izvodov, kar pomeni, da bo brazilsko slovenski slovar imelo na domu manj kot sto ljudi. Že to je samo po sebi dragocenost. V pripravi, pravzaprav tük pred zdajci, je izid tudi slovensko brazilske inačice.

O celotnem projektu in tisku je potekal pogovor med četrtkovim Srečanjem ob kavi v Katoliški knjigarni, kjer je prof. Marija Češčut pozdravila avtorja, predstavnika založbe in izvajalca organizacijskega postopka do izida knjige. V posvetilu Marijan Breclj poleg zahval izrecno pojasnjuje, da je delo nastajalo v dolgem obdobju petih in več let z vmesnimi premori, ko se je moral posvetiti tudi drugim besedilom in sta slovarja, predstavljeni in načrtovani, morala počakati, da prideta na vrsto. Nekaj premorov mu je povzročalo pisanje pregleda brazilskega slovstva, ki bo tudi v kratkem verjetno izšlo s širšim krogom radovednih bralcev, kot pa je lahko nekaj tisoč besed južnoameriškega jezika.

Pri jeziku se pravzaprav odpira nekaj zanimivih družbenih in psiholoških vprašanj, na katera v naših logih lahko gledamo z začudenjem kljub vsem izkušnjam z »manjšinskoštoj«, pritiški, asimilacijo in podobnim. Gre namreč za to, kot je sam avtor povedal, njegova spremjevalca pa potrdila, da v Braziliji brazilsko govorijo sicer 90 odstotkov prebivalcev, uradni jezik pa je portugalsčina, pravzaprav v desetletjih in stoletjih prilagojena celinska varianta tega romanskega jezika, ki se je premešal še največ z gvoricami domaćih plemen Tupov.

Zavestno so državljanji sprejeli takšno rešitev, po kateri je brazilski jezik v rabi med milijoni ljudi, tako rekoč nihče pa ne prizna uradnosti tega jezika. Med pogovorom s pol ducata poslušalcev - brazilski jezik pač v Gorici nima kaj dosti privržencev - je prišla do izraza vzporednica s tukajnjimi Furiani, ki sicer v državinskih, gostilniških, obrtniških in ljudsko prazničnih krogih uporabljajo svoj jezik, sicer pa jim je italijanščina sveta. Do pred nekaj de-

Marijan Breclj

BUMBACA

setletji so takšno držo hoteli prenesti tudi na slovensko primorsko prebivalstvo, zlasti ko so večinsko upravljali posoško glavno mesto.

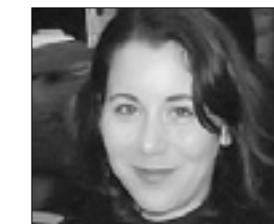
Portugalski jezik je tako uradno prevladujoč, da ni, na primer, brazilski konzulat v Ljubljani želel imeti nikakršnega stika s slovarskim projektom in tiskanjem, čeprav gre za v Braziliji prevladujočo govorico.

Vsebina pogovora z avtorjem je zaobjela tudi finančno plat in pripravljenost založb, da bi usvojile projekt. Težave so bile velike: nekatere se niso niti odzvale na pisno vabilo, druge so odklonile, trete jazlavčevale. Zgoraj navedena založba pa je ugrinila v jabolko in celo napovedala naknadno izdajo slovensko brazilskega slovarja. Omenjena je bila tudi že začeta priprava in objava slovenskega pregleda brazilske književnosti, kar zaobjema predvsem portugalski jezikovni kod. Vse to dodatno dokazuje, česar se sicer primorska kulturna stvarnost dobro zaveda, da je namreč avtor neutrueden iskalec, sestavlavec in opisovalec etnografije, slovarjev (furlansko/slovenskega na primer) in drugih besedil. Kot je v spominskem posegu dejal časnikar Jurij Paljk, ki je priklical davno predavanje na vipavski gimnaziji, gre pri Marijanu Breclju za živo enciklopedijo. (ar)

GORICA - Po zaslugu Ane Toroš
Na posvetu v Marseillu spoznali primorske besedne ustvarjalce

Pred dnevi se je s tridnevno mednarodno posveto v francoskem Marseillu vrnila prof. Ana Toroš z Univerze v Novi Gorici. V južnofrancoskem mestu je potekal simpozij, ki je ob stoteletnici prve svetovne vojne imel namen obelodaniti različne vidike o Italiji in njeni vpletjenosti v vojne dogodke. Povabljeni so bili univerzitetni profesorji raznih evropskih in izvenevropskih vseučilišč. Najštevilnejše je bilo zastopstvo italijanskih univerz (Perugia, Siena, Pescara, Videm, Salerno, Benetke, Bergamo, Urbino, Padova, Rim) in francoskih (Pariz, Lyon, Marsej, Lille, Nancy, Nica). Številna je bila tudi prisotnost nemških in avstrijskih izvedencev (univerze Erlangen-Nürnberg, Hannover, Augsburg, Dunaj, Celovec), pa belgijskih in nizozemskih raziskovalcev (Antwerpen, Amsterdam) ter izvenevropskih predavateljev (Auckland-Nova Zelandija in Toronto-Kanada). Iz slovenskih držav sta bila povabljeni le prof. Ana Toroš iz Nove Gorice in Srečko Jurišić z univerze v Splitu. Jezika posvetna sta bila francoščina in italijančina, v katerem je prof. Toroš predavala na temo »Slovenska in italijanska poezija v Trstu v času prve svetovne vojne«. Šlo je za strokovno in poglobljeno študijo o literarnem in političnem dogajaju na Tržaškem pred, med in po prvi svetovni vojni. Poudarek predavanja je namenila zlasti slovenski prisotnosti in literarni ustvarjalnosti na Primorskem, za kar so ji bili francoski gostitelji zelo hvaležni. Mnogi ugledni profesorji so namreč o tem tematiki prvič slišali.

Prof. Ana Toroš je v zamejstvu dobro poznana, saj večkrat sodeluje na literarnih in drugih kulturnih večerih. Omeniti gre tudi, da je k pripravam za njeno sodelovanje na simpoziju v Marseillu pristopil tudi goriški Kulturni dom, ki je to pobudo vključil v projekt »Bunker 15-18«, ki ga na razpis dežele FJK uresničuje prav goriški hram kulture. Predavanje, ki ga je Toroševa imela v Marseillu, bo na programu tudi na Goriškem, in sicer na Bukovju v Števerjanu ob priliki Prešernove proslave v februarju 2016. (vip)

Ana Toroš

TRŽIČ - V Padovi

Aretirali še starša mlade tatic

Tržiški karabinjerji so 2. decembra v Mestrah aretirali 22-letno žensko K.D.C., ki je odgovorna za tativno, ki se je nedavno zgodila v Hotelu Italia v Tržiču. Takrat na domu 20-letnice ni bilo njenih staršev - 50-letnega očeta D.C.P. in 44-letne matere P.N., ki sta sodelovala pri tativni, saj sta hčerko pospremila do hotela in jo čakala pred njim. Mož in žena sta izginila neznanom kam že nekaj dni prej, potem ko sta izvedela, da naj bi v kratkem zoper njiju izrekli sodbo, povezano z drugim kaznivim dejanjem. Do tativne v tržiškem hotelu Italia je prišlo 22. oktobra. Mlađi ženski sta vstopili v hotel okrog 13. ure, ko so imeli uslužbenci polne roke dela v jedilnici. Ženski sta izkoristili njihovo nepazljivost in vstopili v pisarno, kjer sta ukradli dve denarnici z osebnimi dokumenti, kreditnimi karticami in približno 700 evri gotovine. Nato sta nemudoma odšli iz pisarne in pobegnili skozi vhodna vrata hotela, skočili v avtomobil in skupaj s staršema 22-letnico izginili neznanom kam. Uslužbenci so nemudoma poklicali tržiške karabinjerje, ki so s pomočjo pričevanj navzočih in posnetkov varnostnih kamер prišli do dragocenih informacij. Preiskovalci so kmalu ugotovili, s katerim avtomobilom so tatovi pobegnili, s posnetkov so razbrali tudi registrsko tablico in naslov lastnika v Mestrah.

Tako so v sredo, 2. decembra, karabinjerji iz Tržiča v kraju Zelarino pri Mestrah aretirali 22-letno K.D.C., ki je osumljena sodelovanja pri tativni v oteževalnih okoliščinah. Tržiški karabinjerji so nadaljevali s preiskovalnim delom in ugotovili, da sta se oče in mati 22-letnice skrivala v prikolici v romškem naselju v kraju Cadoneghe pri Padovi. 10. decembra so se odpravili do njiju in ju aretirali. Preiskovalci še ugotavljajo, kdo je bila druga tatica, ki je z 22-letnico vstopila v tržiški hotel. 50-letnega moža so odpeljali v zapor v Padovo, njegovo 44-letno ženo pa so zaprli v Benetkah.

Tožilstvo zahteva sedem let zapora

Včeraj se je na koprskem okrožnem sodišču zaključila glavna obravnavna zoper Ivana Cernica. Tožilstvo za vsa tri kazniva dejanja, katerih ga bremenii obtožnica (terorizem, neupravičena proizvodnja in promet s prepopovedanimi drogami in ponarejanje listin) zahteva enotno 7-letno zaporno kazen, medtem ko obramba vztraja, da je obtožnica glede terorizma nedefinirana, zato predлага oprostitev, za ostale očitke pa pogojno kazen. Razsodba bo razglasena v sredo. Cernic je v priporoč od lanskega leta, ko so ga v aretirali med oddajo pošiljke na pošti v Grgarju. Tam je pošiljke dvigoval z lažnimi dokumenti na ime Boris Mannlicher. Iz grgarske pošte je bilo na češko poslano pismo z živosrebrovim kloridom, ki ga je prejel češki minister za finance Andrej Babiš. Cernic je na sodišču priznal, da je na ebayu res kupoval živosrebrov klorid in ga na črnem trgu prodajal naprej z njenom zaslužka. Z odvetnikom Gorazdom Gabricem sta tekom procesa dokazovala, da gre za snov, ki je v Italiji v prosti prodaji ter da ni vedel, da je naslovnik češki minister, saj da je le sledil navedilom naročnika. Obtoženi Cernic je včeraj izrazil obžalovanje nad dejanji, povezanimi z drogami in ponarejanjem listin ter zatrdiril, da napak ne bo več ponovil. Želi si dokončati študij veterine.(km)

GORICA - Lepa Vida in sestre Bisserov

Klasika in folk

Po otvoritvi s pričakovanim govorovanjem predstave Angel pozabe po romanu Maje Haderlap se sezona Slovenskega stalnega gledališča za Gorico nadaljuje z dvema dogodkoma na odru goriskega Kulturnega doma. Predpraznična dvojica bo privabila v gledališče s klasičnim slovenskim mitom, kot je Cankarjeva Lepa Vida in z izjemnim koncertom bolgarske folklorne glasbe z mednarodno pri-

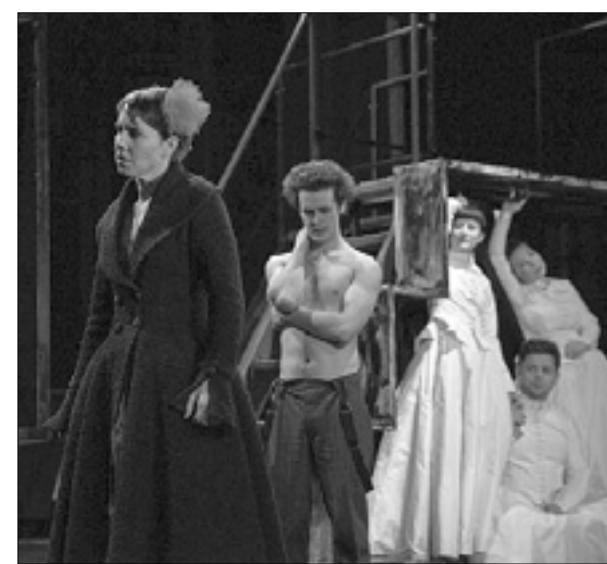

znan skupino Bisserov Sisters.

V torek, 15. decembra, ob 20.30 si bo goriška publike lahko ogledala premiero koprodukcije Lepa Vida, ki je nastala z združenimi močmi Slovenskega stalnega gledališča, SNG Nova Gorica in Prešernovega gledališča Kranj. Režiser Miha Nemec je postavil na oder Cankarjevo enigmatično besedilo o hrepenjenju, ki pridobiva vizionarne, sanjske poteze v predstavi, ki jo je umetniška ekipa ustvarila s pomočjo metode Fitzmaurice Voicework, ki išče organskih skozi odzivnost avtonomnega živčnega sistema in stimulira telo, da se prepusti in s tem poglablja igralcev razumevanje situacije in vloge. Originalno glasbeno kuliso, ki jo igralci izvajajo v živo, je delo znane makedonske skupine Foltin. Predstava bo opremljena z italijanskimi nadnapisi. Za ogled te predstave bo gledališče kot običajno poskrbelo za brezplačni avtobusni prevoz; avtobus bo startal s Trga Sv. Martina v Do-

Lepa Vida (desno)
in bolgarske sestre
Bisserov (levo)

FOTO SSG

berdobu ob 19.35, zatem bo nanj močne stopiti pri bolnišnici San Polo v Tržiču ob 19.45, na avtobusni postaji v Štivanu ob 19.50, na avtobusni postaji v Jamljah ob 20. uri, na avtobusni postaji v Gabrijah ob 20.10 in pri sovodenjski lekarni ob 20.15.

V sredo, 16. decembra, ob 20.30 bo dramska umetnost prepustila oder barvitosti folklornega glasbenega izraza z bolgarskimi narodnimi spletimi sester Bisserov. Sestre Bisserov so bolgarska pevska skupina, ki ohranja starodavno balkansko pevsko tradi-

cijo. Skupina se je prvič pojavila na glasbeni sceni leta 1978, ko je zmagala na državnem festivalu narodnih pesmi. Od tedaj so pevke stalne gostje na koncertnih odrih po vsem svetu. Njihovim nastopom dajejo poseben čar tudi ročno izdelane narodne noše.

Zakup vstopnic je blagajna Kulturnega doma v Gorici odprta od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro, med 15. in 18. uro ter eno uro pred začetkom predstave (tel. 0481-33288).

do 6. januarja 2016 ob ponedeljkih 9.30-11.30, od torka do nedelje 10.00-19.00. Prireja Zgodovinsko raziskovalna skupina Isonzo, ki vabi na brezplačne vodene oglede, ki bodo potekali 13., 19. in 27. decembra ob 16. uri z Andrejem Spangherom in 6. januarja 2016 ob 16. uri z Brunom Pascolijem; vstop v grad bo v dneh vodenih ogledov brezplačen.

ZDRAŽENJE PROLOGO vabi na odprtje razstave slikarja in kiparja Paola Figarja danes, 12. decembra, ob 18. uri na sedežu društva v Ul. G. I. Ascoli 8/1 v Gorici. Odprtju razstave v sklopu niza »Al fine lo spirito fa quello che vuole« bo sledil pogovor z umetnikom; razstava bo na ogled do 19. decembra.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v Ul. Mameli v Gorici bo danes, 12. decembra, ob 11.30 odprtje razstave »Il blu di Craglietto - Le collezioni Massa e Carli«; na ogled bo do 12. januarja 2016 od ponedeljka do petka 10.30-18.30, ob sobotah 10.30-13.00.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno silvestrovjanje v torek, 29. decembra, v kraju Corno di Rosazzo; srečanje bo v zgodovinski beneški vili Nachini. Vpisujejo po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.).

GORIŠKA KVESTURA obvešča, da je urad za priseljence pri Rdeči hiši odprt ob ponedeljkih, torkih, četrtekih in petkih med 8.30 in 13. uro, ob sredah med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro; informacije po tel. 0481-586810.

GORIŠKA POKRAJINA obvešča, da zaradi preuređitvenih del zgodovinski pokrajinski arhiv, knjižnica in fototeka bodo zaprti do 28. februarja 2016.

Izposoja knjig v pokrajinski knjižnici pa bo vsekakor možna v običajnih urahnih ob ponedeljkih in sredah 9.00-13.00 in 14.30-17.30, ob torkih 9.00-13.00. Katalog knjižnice je na spletnem naslovu www.biblioest.it/SebitnaOpac/Opac

KNJIŽNICA FRANCETA BEVKA Nova Gorica vabi k sodelovanju na natečaju »Knjižnica išče slogan!« Predloge zbirajo do 20. decembra, izbrani slogan bo tudi nagrajen in bo v prihodnjem predstavljal Goriško knjižnico. Predloge je treba oddati po elektronski pošti (gorska.knjiznica@ng.sik.si, s pripisom »Knjižnica išče slogan«) ali pa v knjižnici na Trgu Edvarda Kardelja 4 v Novi Gorici.

SEKCIJA VZPI-ANPI Dol-Jamle vabi na »Praznik včlanjevanja« v soboto, 19. decembra, ob 16. uri na sedežu sekcijske v večnamenskem centru v Jamljah. Ob priložnosti bo sekcija izdajala izkaznice 2016 ter se s prisotnimi pogovorila o pobudah in proslavah v naslednjem letu.

ALCI obvešča, da bo danes, 12. decembra, od 15. do 18. ure novembrska delevnica Družinskih postavitev. Prijave: marisa@zskd.eu, tel. 0481-531495 (pon. - pet. 9.00-13.00), ali SMS na tel. 327-0340677.

SKRD A. PAGLAVEC obvešča, da občni zbor, ki je bil napovedan za sredo, 16. decembra 2015, odpade zaradi tehničnih razlogov.

TABORNIKI RMV sklicujejo redni občni zbor, ki bo v sredo, 16. decembra 2015, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Občni zbor bo potekal v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco 20 v Trstu.

Prireditve

ASKD KREMENJAK vabi na božično predelitev danes, 12. decembra, ob 20. uri v večnamenskem centru v Jamljah. Na stopili bodo otroci Zumba kids ASKD Kremenjak pod mentorstvom Grete Lefons, društveni gojenci diatonične harmonike, dekliška vokalna skupina Primorsko iz Mačkolj pod vodstvom Aleksandre Pertot in mladinska vokalna skupina Anakrousis iz Gropade pod vodstvom Jarija Jarca.

KD BRIŠKI GRIC vabi na 70. obletnico delovanja danes, 12. decembra, ob 20. uri v dvorani na Bukovju v Števerjanu. Večer oblikujejo mali Briški slavčki, recitatorji Oder mladih, Aldo Rupel in Vokalna skupina Sraka.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in Krožek za družbeno vprašanja Anton Gregorčič vabita v četrtek, 17. decembra, ob 20. uri na »Srečanje pod lipami« na temo: »Duhovna misel za Božič«. Gost večera bo msgr. Marino Qualizza, zlatomašnik iz Benečije, teolog, odgovorni urednik kulturno-verskega lista Dom. Večer bo vodil veroučitelj na špetrski šoli in družbeni delavec Matjaž Pintar.

SKRD JEZERO vabi v društvene prostore in Doberdobu na praznično pravljico »Zvezda in Terezka« danes, 12. decembra, ob 15.30. Pravljico bo pripravovala Martina Šolc. Sledila bo ustvarjalna delavnica.

SKRD JADRO iz Ronk s pokroviteljstvom občine Ronke vabi v ponedeljek, 14. decembra, ob 17.30 v dvorano Cagnolin na pritličju občine na predstavitev 16. številke družbenega zbornika.

V GRADU KROMBERK bo v torek, 15. decembra, ob 20. uri predstavitev nove dvojne številke »Goriškega letnika« (37/38), ki je posvečena umetnostnemu zgodovinarju in dolgoletnemu sodelavcu Goriškega muzeja Marku Vuku.

Publikacijo bosta predstavila uredniki Petra Kolenc in Andrej Ferletic. V spomin Beatriče Žbona Trkman in Matjažu Breclju.

V NOVI GORICI: V knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja 4 bo 17. decembra ob 18. uri zaključna predelitev literarnega natečaja »Govorička« v okviru Goriškega literarnega kluba GoVoRica; več na www.ng.sik.si.

Mali oglasi

BOŽIČNA DREVESCA prodaja Srečko Tomšič v Sovodnjah (tel. 0481-883020, 347-1216398).

ODDAMO dva meseca stare psičke majhne rasti; tel. 320-4518706.

Pogrebi

DANES V GRADIŠČU: 14.00, Pasquale Glorioso (iz bolnišnice v Vidmu) v cerkvi Sv. Valeriana, sledila bo upeljitev.

DANES V RONKAH: 11.30, Michele Panzeria (iz bolnišnice v Palmanovi) v cerkvi Sv. Lovrenca, sledila bo upeljitev.

ŠTANDREŽ Umrl je Rudi Budal

Bil je partizan in taboričnik

Rudi Budal med delom na njivi

V Štandrežu žalujejo za Rudijem Budalom, bivšim partizanom in taboričnikom. Bil je eden izmed zadnjih štandreških kmetov.

Rudi Budal se je rodil januarja leta 1927, ko je bil Štandrež še samostojna občina, preden je istega leta vas prešla pod goriško upravo. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi, ko je fašizem prepovedal rabo slovenskega jezika in je bilo učenje materinščine možno le pri domačem župniku. Opravil je tudi enoletno šolanje za uvajanje v kmetijstvo v zavodu, ki je imel svoj sedež na Pilošču. Septembra 1943 se je skupaj s številnimi sovaščani vključil v narodnoosvobodilni boj. Boril se je v vrstah Kosovelove brigade in nekaj mesecev kasneje obdelal za plevritisom, zaradi česar se je vrnil v domačo vas. Januarja 1945 so po umoru nemškega vojaka Nemci obkolili Štandrež in Budala skupaj z drugimi osumnljenci sodelovanja z odporniškim gibanjem odpeljali v goriški zapor. Kasnejše so aretiranice premestili v Tabljo in jih od tam z vlačkom preko Salzburga odpeljali v Dachau. Budal je v nečloveških razmerah ostal v taboriču do prihoda ameriških vojakov 29. aprila 1945. Po vrnitvi domov in večmesečnem okrevanju radi tifusa se je posvetil delu na družinski kmetiji in domači zemlji ostal zvest celo življenje. Leta 2007 mu je vaška skupnost podelila nagrado Klas, vsako leto je dajal svoj voz - in zelenjavo - na razpolago za zahvalno nedeljo. Bil je član VZPI-ANPI in tudi zveze političnih deportirancev ANED. Rudi Budal zapušča ženo Otilijo in dva vnuka. Pogreb bo v ponedeljek, 14. decembra, ob 11. uri v štandreški cerkvi.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, UL. S. MICHELE 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, UL. ROMANA 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V ŠTARANCANU

ZANARDI, UL. TRIESTE 31, tel. 0481-481252.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), UL. XXIV MAGGIO 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V MARIJU
CINQUETTI, UL. MANZONI 159, tel. 0481-69019.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.20 - 20.00 »Belle & Sebastian - L'avventura continua«; 21.45 »Heart of the sea - Le origini di Moby Dick«.

Dvorana 2: 15.45 »Il viaggio di Arlo«; 17.40 »Mon roi - Il mio re«; 20.00 »Heart of the sea - Le origini di Moby Dick«; 22.10 »Belle & Sebastian - L'avventura continua«.

Dvorana 3: 15.40 - 17.30 - 19.30 »Chiamatemi Francesco - Il papà della gente«; 21.30 »Dio esiste e vive a Bruxelles«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.00 - 20.10 - 22.10 »Belle & Sebastian - L'avventura continua«.

Dvorana 2: 15.00 - 17.15 - 20.00 - 22.15 »Heart of the sea - Le origini di Moby Dick«.

Dvorana 3: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.00 »Il professor Cenerentolo«.

Dvorana 4: 16.10 »Il viaggio di Arlo«; 17.50 - 19.50 - 22.10 »La felicità è un sistema complesso«.

Dvorana 5: 15.10 »Il viaggio di Arlo«; 17.40 - 19.50 - 22.00 »Chiamatemi Francesco - Il papà della gente«.

Gledališče

ŠTANDREŽ 2015 - ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠČIH SKUPIN

»Slepinja v krilu« (Ken Ludwig), nastopa KUD Dolomiti - Dobrova. Prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred predstavo.

GLEDALIŠKI FESTIVAL »CASTELLO DI GORIZIA«. NAGRADA MACE-

Koncerti

V GORIŠKI SINAGOGI bo v nedeljo, 13. decembra, ob 16. uri ob judovskem praznovanju Hanukkà nastopil zbor Kol ha-Tikvà s tradicionalnimi skladbami, ki so povezane na to praznovanje. Prisoten bo tržaški rabin Eliezer Di Martino.

V VILI VIPOLŽE</b

Tabor volčev in volkuljic krdela Sambur stega Gorica

Pekarna Mišmaš (27. julij – 1. avgust 2015)

Pek Mišmaš je poklical volčice krdela Sambur, naj se mu pridružijo v njegovi pekarni. Otroci so se v spremstvu starih volkov odpravili v ponedeljek, 27. julija, na tabor v kočo sv. Jožefa v Žabnicah, kjer so ostali do sobote, 1. avgusta, ko so se s starši vrnili domov.

Volčici so kot male miške pomagali Mišmašu in njegovim sodelavcem na najrazličnejše načine. Ločeni v tri skupine: ementalec, gorgonzola in parmezan so se preizkusili v peki kruha in pice, obenem pa se urili v najrazličnejših veščinah, da bi lahko va-

rovali pekarno pred zavistnimi mačkami gospe Jedrt, ki so na skrijej Mišmašu ukradle skrivenost recept. Po raznih mačjih trikih in zvijačah ter sporočilih mače pisave so se male miške končno soočile s hudobneži. Volčici so si spretno pridobili recept, a kaj ko so jim zlobni nasprotniki izročili napačnega. Takrat so se s staremi mišmi odločili, da bodo v končnem obračunu mačke in gospo Jedrt poškropili z dobro voljo, ki so jo po kosišu nabrali, medtem ko so mačke lenarile. Sveža dobra volja mokrim mačkam ni škodila, ravno obratno: pripomogla je k temu, da so pozabile na stare zamere in se pridružile volčičem. Vsi skupaj so tako prisluhnili Mišmašu, ki jim je razkril skrivnost recepta in svojega uspeha: moč je v skupnosti in dobri volji.

Vsak večer so se volčiči zbirali ob tabornem ognju, kjer so pe-

li in se zabavali ob skečih vsake skupine. Prvi dan so posvetili gradnji zgradb, npr. razglasne deske in košev za ločeno zbiranje odpadkov. Zadnji letnik je s pomočjo Mišmaša poskrbel tudi za visok jambor, ki so ga vsi volčiči skupaj postavili, da ga je bilo videti daleč napokoli. Pod njim so se redno zbirali v glavnem zboru za vsakodnevni dvig zastave.

Najstarejši letnik je ob koncu tabora jambor podrl ob prisotnosti staršev, bratov in sorodnikov, ki so se jim pridružili pri maši in slovesnem zadnjem zboru. Z Baden-Powellovo mislio, da bi pustili svet vsaj kanček boljši, ki jo je pri maši poudaril g. Karlo Bolčina, so se starši in otroci po Pesmi slovesa poslovili z oblubo, da se bodo še kdaj srečali.

Goriški VV

Tabor izvidnikov in vodnic stega Gorica

Na skrivenostnem otoku
(22. julij – 1. avgust 2015)

Letošnja poletna dogodivščina goriških izvidnikov in vodnic se je začela 22. julija, ko so pristali v Loke pri Mozirju. Tabor je bil ambientiran na Skrivenostnem otoku, ki ga je Jules Verne opisal v svojem pustolovskem romanu.

Pod vodstvom inženirja Smitha in njegovih tovaršev so si skavti na pustih tleh uredili bivališče in si pripravili vse potrebno za preživetje. Prvi dnevi so bili torej namenjeni postavljanju šotorov, kuhih in drugih zgradb. S skupnimi močmi so postavili jambor in tako uradno začeli tabor.

Čez dan so urili skavtske veščine, v večernih urah pa so pripravljali taborne ogenje in se ob petju ter skečih zabavali. Življenje na neraziskovanih tleh pa ni bilo povsem mirno, saj so goriške skavte presenečali skrivenostni pripeljaji. Po naključju so na tabornem prostoru našli vrečke s pisanim balončkom, ki so vsebovale razne predmete in napotke, ki so jim bili v pomoč za boljše življenje na otoku. Da bi se zagotovili, da jim ne preti nobena nevarnost, so morali otok bolje raziskati, zato so se v skupinah odpravili na orientiring. Zadnja dva letnika pa sta odšla še na raid oz. hike in še bolj temeljito raziskovala teritorij. Da bi se fizično pripravili na spopad z morebitnimi napsotniki, so se izurili tudi v športnih spretnostih. Doživeli so še veliko pustolovščin, ko so v bujnem

gozdu našli opici podobnega razcapanca in ga moralni prenesti do tabornega prostora, kjer so mu s toplino in prijazno besedo pomagali, da se je spet privadol na človeško življenje.

Nenazadnje pa so otok obiskali še morski gusarji, pred katerimi so se prebivalci otoka skušali braniti. S pomočjo skrivenostne sile so se spet izmaznili tragičnemu koncu, saj je gusarska ladja čudežno potonila. Skavte pa je mučila radovednost, kdo neki jim pomaga in skrbi za njihovo usodo na skrivenostnem otoku. Šele zadnji dan se jim je razkril dobrotnik, kapetan Nemo. Povedal jim je svojo zgodbo in jim naročil, naj čimprej zapustijo otok, saj bo ognjenik na njem ves čas izbruhi.

Tako je goriška četa vse pospravila in tabor zaključila s pesmijo slovesa ter žaganjem jambo. Vsak si je za spomin odnesel domov košček jambora in se tako dokončno poslovil od otoka.

Fazanke

Potovalni tabor klana Gorica

Klan Gorica, senf in klobasica (7. - 12. avgust 2015)

Goriška skupnost roverjev in popotnic se je podala na poletni potovalni tabor v Kamniško-Savinjske Alpe. Zadnji letnik se je takoj prvi dan odpravil na hike, medtem ko smo se ostali iz Robanovega kota povzpeli na Strelovec in se spustili do Logarske peči, kjer se nam je odpril prekrassen razgled na Logarsko dolino in hribe v ozadju. Svoje šotore smo postavili na Plesnikovi planini, vendar smo kmalu ugotovili, da nismo sami, saj nas je obkolila čreda radovednih bikov. Primorani smo bili najti drugo, sicer manj udobno, prenočišče. Zjutraj smo se odpravili proti koči na Klemenči jamm, kjer se nam je pridružil zadnji letnik, po kosišu pa nas je čakal strm vzpon čez Škarje do Kocbekove koče na Korošici. Sprejela nas je prijazna oskrbnica Mojca in nam je takoj ponudila večerjo. Naslednjega dne smo najprej osvojili vrh Male Ojstrice, kjer smo se s pomočjo igre pogovorili o pomenu skavtskega načina življenja v našem vsakdanu, popoldne pa smo dosegli še Ojstrico. Tu

Bistrooki gams

SLOVENIJA TA TEDEN

Pometanje težav pod preprogo varnosti

DARJA KOCBEK

Ko so v četrtek policisti v uniformah pred vladno palačo z besedami, da jih uniform ni sram, sram pa jih je, ko pogledajo na plačilne liste, zahtevali izpolnitve svojih stavkovnih zahtev, so se predstavniki koalicijskih strank pri predsedniku levosredinske vlade Miru Cerarju seznanjali z varnostnimi razmerami v državi. Varnost države je postala ena glavnih skrbiv vladajoče politike v zadnjih dneh, ko vlada nikakor ne najde skupnega jezika s policisti in ji z nepokorščino prav tako zaradi prenizkega plačila grozijo tudi vojaki. Oboji so dodatno obremenjeni z delom, odkar prek Slovenije po balkanski poti iz Grčije proti Nemčiji množično prihajajo begunci iz Sirije in drugih kriznih držav.

Vprašanju krepitve varnosti države so na srečanju v torek največjo pozornost namenili tudi predsednik republike Borut Pahor, predsednik vlade Miro Cerar, predsednik državnega zborja Milan Brglez in predsednik državnega sveta Mitja Bervar. Slovensko politično elito je začelo močno skrbeti, da utegne Slovenija ostati zunaj schengenskega sistema, ki je eden od stebrov EU. Najprej so Nizozemci po napadih v Parizu predlagali vzpostavitev tako imenovanega mini schengna, ki ne bi vključeval nobene države, ki so vstopile v EU leta 2004 ali kasneje, torej tudi Slovenije ne. Še veliko bolj kot to je Cerarja in druge člane slovenske politične elite zaskrbel mini vrh skupine osmih držav, ki so voljne sprejeti begunce iz begunskega taborišča v Turčiji.

Pred vrhom med EU in Turčijo ga je v Bruslju sklical nemška kanclerka Angela Merkel in nanj Cerarja ni povabila. Čeprav je to zanimala, naj bi šlo za skupino držav, ki naj bi v prihodnje sestavljale ožje schengensko območje. V tem tednu so še Avstriji, ki naj bi zdaj prevzeli pobudo za ustanavljanje mini schengna, na meji v Šentilju začeli postavljati ograjo, kar je očitno nov signal, da utegne Slovenija ostati zunaj zmanjšanega schengenskega območja, če bo to vzpostavljeno.

Cerar, ki si ves čas, kar vodi slovensko vlado, prizadeva vestno izpolnjevati želje Merklove in se razveseli vsake njene pohvale, se je na mini vrh voljnih odzval z besedami, da takšni sestanki niso sprejemljivi in da Slovenija ne bo dovolila ustanavljanja mini schengna. Kot da bi beseda slovenskih vodilnih politikov pri nemški kanclerkini v Bruslju kaj veliko veljala. Za polevnost in klečeplazenje običajno ni nagrade, je kazen oziroma izključitev. Evropska politika je bazar.

Tam so uspešni le tisti, ki vedo, kateri adute imajo, kdaj in kako jih uporabiti, kdaj in kako s kom pakirati, koga kje držati. V enajstih letih, kolikor je Slovenija članica EU, njeni politični eliti tega ni uspelo ugotoviti. Hrvati so člani EU dve leti, pa to igro že odlično obvladajo.

V razmerah, ko državi grozi izpad iz sistema, ki državljanom omogoča prosto prestopanje meje za delo, študij, potovanja, je nerazumljiv tudi odnos predsednika vlade do policistov in vojakov. Policisti stavkajo že štiri tedne, Cerar pa še ni našel časa za pogovor z njimi. Kar lep čas na njegov odgovor na pisma, ki so mu jih poslali, že zmanjčajo tudi sindikati vojakov. Saj ne, da bi morala vlada in njen predsednik pred zahtevami obeh sindikatov poklekiniti in sprejeti vse, kar zahtevajo. Bi se pa tudi v manj kritičnih razmerah, ko Sloveniji ne bi grozil izgon iz schengenskega sistema, spodobilo, da bi si predsednik vlade vzel čas za pogovor z njimi, vladni pogajalci pa bi imeli mandat za normalna pogajanja z njimi.

Kakor koli se bodo končala pretekanja o schengenskem sistemu, zahtev policistov in vojakov ne bo mogoče kar poriniti v predal. Zlasti policiste je vlada že preveč razjezila, da bi stopili korak nazaj. Tudi vojaki priložnosti, ki jim jo ponuja begunska kriza, verjetno ne bodo izpustili.

Prav kmalu pa vlada utegne dobiti še enega zelo odločnega in močnega nasprotnika, ki bo organiziral stavko. To je zdravniški sindikat, kajti zdravniške organizacije so v četrtek izrekle nezaupnico ministrici za zdravje Milojki Kolar Celarc. Predsedniku vlade predlagajo, naj jo zamenja, če sama ne bo hotela odstopiti. Če Cerar ministrice ne bo zamenjal, pričakujejo njegov odstop, je na skupini izjavi vseh zdravniških organizacij dejal predsednik zdravniškega sindikata Fides Konrad Kuštrin. Če se stvari ne bodo obrnilne tako, kot pričakuje zdravniški sindikat, ni izključil protesta in stavke.

Da Kuštrin, eden najbolj izkušenih sindikalnih voditeljev in tudi eden najbolj odločnih in trdih pogajalcev, misli še kako resno, je pokazal s podporo stavkajočim policistom. »Država, ki ne spoštuje tistih, ki skrbijo za varnost ljudi, in tistih, ki skrbijo za zdravje ljudi, ni država. Najbolje je, da taki državniki odidejo na smetišče zgodbine.« Gledete tega se veliko državljanov z njim govorito strinja. Toda po treh zaporednih predčasnih volitvah tudi že vedo, da tisti, ki bi zasedli izpraznjena mesta, ne bi bili prav nič boljši.

PISMO UREDNIŠTVU

O Sirku, Križu in njegovih kulturnih tednih

Ker je mesec december namenjen božičnim in noveletnim nakupom, bi priporočil bralcem našega dnevnika da sebe in svoje drage obdarijo s krasno monografijo o slikarju Albertu Sirku, ki je letos izšla pri tržaški založbi Mladika, naprodaj pa je v knjigarni na Oberdanovem trgu.

Ob tej priliki bi rad opozoril, da v monografiji v rubriki »Razstave« (str.220-221) manjka navedba, da je bila v letu 1967, poleg v Celju, spominska razstava ob 20. obletnici slikarjeve smrti tudi v Križu in sicer v zadnjem tednu junija v dvorani prosvetnega doma A.Sirk.

Razstavljenih je bilo 30 Sirkovih del, ki smo jih zbrali na Tržaškem in čeprav ni bila popolna, je vseeno prikazala umetnikovo razvojno pot in ustvarjalno moč.

Odprl jo je slikar Jože Cesar, organizirali pa prostveni društvi Albert Sirk in Vesna, ki sta se isto leto tudi združili v P.D.Vesna, današnja S.K.D. Vesna. Najmogrede omenim, da je takratna tržaška levosredinska uprava sklenila, da se kriška osnovna šola imenuje po Albertu Sirku.

Pobuda za Sirkovo razstavo kot tudi za istočasno etnografsko razstavo »Naš stari Križ« (bila je prva etnografska razstava na naših tleh) je prišla s strani skupine kriških vinogradnikov združenih v Konzorciju pri delovalcev vin, ki so isti teden priredili 1. vinski razstavo v tržaški občini in jo že zeli obogatiti s kulturnimi pri-

ditvami. Vse prreditve so se vršile pod imenom »Kriški teden« - v tednu običajnega praznovanja vaških patronov Sv.Petra in Pavla.

Letošnjega junija pa se je v Križu uspelo praznovati kar dva tedna: med 16. in 23. se je vršil tradicionalni »Kriški teden«, med 22. in 28. pa »Teden kriških Zavetnikov«.

Verjetno je v vasi toliko potenciala za kulturno-prosvetne prreditve, da en sam teden ne zadošča več! Drago Sedmak

TRST - Delegacija ZSŠDI s predsednikom SSO Bandljem »Športna dejavnost ne rabi le lepih besed, temveč tudi finančno podporo«

TRST - Slovenski šport v Italiji je danes v velikem vsebinskem vzponu in postaja ena temeljnih komponent v širokem razponu organiziranih dejavnosti, ki stremijo k utrjevanju našega človeka na teh tleh, predvsem pa s svojim intenzivnim delom skušajo strateško usklajevati naš jutrišnji dan. Ta ugotovitev je večkrat prišla do izraza na srečanju, do katerega je prišlo v prejšnjih dneh med vodstvom ZSŠDI in novim deželnim predsednikom SSO, Walterjem Bandljem.

Predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin, oba podpredsednika Loredana Prinčič in Igor Kocijančič, predsednica nadzornega odbora Nadja Kralj in odbornica Sonja Sirk, so gostu zelo podobno orisali bogato delovanje in interesne sfere krovne športne organizacije, predvsem z vidika bistvene naloge, ki je Združenju začrtana že v statutarnih določilih. Vsa naša športna dejavnost

je vsebinsko smiselna, če je podkrepljena s takimi programskimi vzvodi, ki stremijo predvsem k ohranjanju slovenske identitete in slovenskega jezika. V pogovoru je bilo poudarjeno, da je mejnik med slovenskim športom in športom italijanskih področnih društev, edinole jezik. Jezik je črta ločnice med nami in drugimi društvami.

Seveda stvari niso tako enostavne, kot bi lahko zgledalo na prvi pogled: zadnja raziskava ZSŠDI in Slorin nam jasno dokazuje, da se je družinski sestav pri večini naših otrok, ki zahajajo v slovensko šolo, močno spremenil in slovenski jezik v domačem krogu ni več dominantna. Ob teh ugotovitvah so si bili na srečanju edini, da so zato prav zunajšolske dejavnosti, katerih se množično udeležujejo naši otroci, danes z jezikovnega vidika bistvene važnosti in postajajo eno glavljivih programskih jader, kjer lah-

ko dejansko vplivamo na utrjevanje slovenskega jezika in na krepitev čuta pripadnosti. Zato je prav in nujno, da naša organizirana skupnost te dejavnosti podpre v veliko večji meri kot v preteklosti, ne zgolj s spodbudnimi besedami, ampak tudi s finančnega vidika. Bistveni faktor postajajo kadri! Treba jih je vsebinsko dograjevati tam, kjer so in jih že imamo, ustvarjati pa jih je treba na novo tam, kjer jih ni. To je ena bistvenih nalog ZSŠDI v obdobju, ki je pred nami.

V bogati razpravi so se dotaknili še cele vrste vprašanj, ki so vsa po vrsti povezana z našo skupno rastjo in edini so si bili v tem, da morajo postati srečanja med krovnimi organizacijami stalnica, saj lahko samo sprotrovo preverjanje opravljenih korakov rojeva sadove, ki vsebinsko utemeljujejo pomembnost in nujnost vsakršne krovnosti.

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

V teh dneh so tudi v tržaškem Narodnem domu pravili sedemdeset let obletnico cesarjevega vladanja. Povabilo naše ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je odzvala cela vrsta gostov odličnega službenega in socijalnega položaja. Vemo, da se je to zgodilo v prvi vrsti radi vzvišenega povoda naši prireditvi. Toda, srečno naključje je bilo, da so ti redki gostje prisostvovali absolutno najlepši in najuspešnej slavnosti, kar so jih naši šolski zavodi kdaj priredili s svojo mladino. Gostje so gledali na svoje oči uspehe našega vzgojevalnega in kulturnega dela — v naši narodni in javni šoli. Gostje so se divili in so z odkritim in najlaskavjevem priznanjem glasili o vsem, kar so videli in čuli. Na svoje oči, na lastna ušesa so se uverili, kako in v kakem duhu se vzgaja mladina v naši narodni šoli. Njihovi sodbi je dal iskrenega izraza odličen Nemec v privatnem razgovoru. Divil se je nastopu naše mladine in s slastjo je poslušal našo narodno pesem — to verno zrcalo naše narodne duše. Milina te pe-

smi mu je segala do duše. A mi pravimo, da narod, ki ima toliko zakladov blagega čustvovanja, lepote in miline v svoji pesmi, in ki to pesem prepeva s tako vernostjo, tako ljubeznijo — notri iz duše ven — mora biti dober, blag in pošten v svoji duši, kakor je mila in lepa njegova pesem. Malčki na odru, ki so peli to našo pesem in ki so govorili na odru, so bili tolmači čustev, duše in srca, svojega naroda. Bili so njegovi predstavitelji pred odličnimi gosti. Vršili so vzvišeno narodno misijo in zbrano občinstvo je z gromitimi aplavzi sankcioniralo to njihovo poslanstvo. Nasopalo so kot klasične priče o vzgoji, ki jo dobivajo v naši narodni šoli, kot priče proti — naj se nam ne zameri, da vpletemo tu to gremko in trpko noto — raznim sumničenjem, ki so v prejšnjih, a nadejam se, da za vedno minih časih, skušali spravljati to našo šolo v slabu in — krvično luč. Kar in kakor so govorili in peli, je zvenelo kot glasen protest proti takim poizkusom od strani, ki nam ali niso prijazne, ali pa nas ne pozna.

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

V malih dvoranih Kulturnega doma so tokrat posvetili večer šestdesetletnici skladatelja in pevovodje Ubalda Vrabca. »Za ta njegov življenjski jubilej je njegov zbor naštudiral za celovečerni koncertni program izključno njegove pesmi, od starejših do novejših, od takih, ki se skoraj obvezno pojede na raznih koncertih in zlasti še ob določenih priložnostih, pa do takih, ki jih zaradi njihove časovne odmaknjnosti redkeje slikajo. Zbor jih je pod avtorjem vodstvom izvajal vse lepo in dovršeno, še najlepše pa tiste, ki so takorekoč že ponarodeli, kot na primer Slovenska pesem, Bilečanka, obe dalmatinski narodni in njegovi priredbi, naša dialektalna Kej me bš tku zamjero, pa seveda slovita Zdravica, skratka predvsem tiste, ki so našemu čustvovanju po vsebinu in Vrabčevi svojstveni glasbeni konstrukciji najbližje.

Celotni program, ki je nudil poslušalcem nekak prerez, če ne že razvojnost Vrabčevega skladateljskega ustvarjanja, v katerem pa je z manjšimi variacijami ostal vseskozi zvest svojemu originalnemu izrazu, bi zaslužil daljšega opisa, ki pa nam ga čas in prostor ne dopuščata. Lahko pa bi le omenili, da je škoda, da ta koncert ni bil izvajan v veliki dvorani, ki je vendarle bolj akustična, kot pa mala dvorana, ki očitno za večje zbole ni posebno primerna. Kljub tej nekaustičnosti pa so vendarle prišle do veljave mnoge zborove odlike, med katerimi zlasti precizno komorno izvajanje in pa lepa uravnovesnost glasovnih skupin.

Po zaključnem koncertnem programu, za katerega sta zbor ter avtor in dirigent prejela obilno aplavzov, je prišel na vrsto slavnostni del. Vrabcu je najprej v imenu zborja prisrčno čestital in se mu zahvalil za njegovo delo ter poudaril njegove zasluge za zbor, član zborja Rojc, nato pa je spregovoril predsednik SPZ dr. Robert Hlavaty, ki je v prvi vrsti poudaril slavljenčeve zasluge pri njegovih prizadevanjih za procvit naše osrednje prosvetne ustanove, ki jo je več let vodil kot predsednik. Poudaril je njegovo vzdorovo povodsko in pedagoško delo v raznih zborih, zlasti pa še njegov skladateljski delež, s katerim je obogatil glasbeno zakladnico vsega slovenskega naroda!“

V Celju 8. mednarodni erotični sejem sLOVErotika

CELJE - Na celjskem sejmišču poteka do jutri osmi mednarodni erotični sejem sLOVErotika. Na njem se bo odvilo 47 nastopov zvezdnikov in zvezdnikov iz prve lige evropske zabavne industrije za odrasle. Na osmi sLOVErotiki bo nastopilo 10 zvezdnikov in zvezdnikov. Za povečan srečni utrip ženskega dela občinstva bodo med drugim poskrbeli postavni člani irske artistične plesne skupine Släčifantov The Hunks of Desire. Moški del občinstva pa si lahko podobno obeta z skupnega nastopa treh pornes, Madžarke Dolly Diore, Čehinje Alexis Crystal in Rusinje Lole Taylor, ki se je v zadnjih dveh letih zavrhla med najprepoznavnejše mlade upe v svetu zabave za odrasle.

Ustrelili nogometnika

LA CEIBA - Policia v Hondurasu je potrdila, da so neznanci pred nakupovalnim centrom in La Ceiba na severu države ustrelili nogometnega reprezentanta Arnolda Peralta, ki je po evropski izkušnji v dresu škotskega Glasgow Rangersa igral za domačega prvoligaša Olimpio. Njegovo igro so opazili tudi vodilni v hondurški reprezentanci in leta 2011 je Peralta prvič zaigral tudi za izbrano vrsto svoje domovine, leta 2012 tudi na olimpijskem turnirju v Londonu.

Sporna tekma zvezd

Mednarodna nogometna zveza (Fifa) je vsem članicam poslala opozorilo, naj svoje nogometne odvornejo od igranja na tekmi zvezd v Kuvajtu, saj je ta država že več let suspendirana zaradi vmešavljanja politike v šport. Kuvajtčani so na tekmo zvezdnikov, načrtovano za 18. decembra, povabili tudi Stevena Gerrarda in Andreja Pirlo (na fotografiji), ki imata pogodbi z Los Angeles Galaxyjem in New York Cityjem in sta tako še vedno registrirana pri Fifi. V primeru, da bi tam igrala, bi ju čakala disciplinska komisija in sankcije.

NOGOMET - Današnji žreb skupin sklepne faze EP 2016 pričakuje Italija z zastavljenim dihom

V nezavidljivem položaju

PARIZ - Leta 2016 bo na evropskem nogometnem prvenstvu v Franciji prvič igralo 24 reprezentanc, žreb skupin sklepne faze pa bo danes v Parizu.

Formalno so se za širitev prvenstva najbolj zavzemali v zvezah Irske in Škotske, a so se za turnir uspešno kvalificirali le Irci, medtem ko so Škoti s četrtim mestom v skupini odpadli v predtekmovanju. Obseg udeležencev pa se je ob tem precej spremenil. Slovaška, Islandija, Wales, Severna Irska in Albanija je tistih pet novincev, ki bodo žogo na prvenstvu stare celine brcali prvič. Vendar pa širitev ne pomeni garancije za nastop, saj so se kar trije nekdajni prvaki, Nizozemska, Grčija in Danska, kljub poenostavljenim kvalifikacijam že v teh poslovili nadaljevanja tekmovanja.

Za razširitev prvenstva se je iz ozadja zelo zavzemal tudi predsednik Uefa Michel Platini, ki pa mu je Mednarodno športno razsodišče v Lozani prav včeraj zavrnilo pritožbo na 90-dnevni suspenz zaradi domnevne vpletosti v korupcijsko afero Mednarodne nogometne zveze. Zato Platiničja danes ne bo na žrebu, vodili pa ga bo

do Ruud Gullit, Vicente Lizarazu, David Trezeguet, Vicente Del Bosque, Oliver Bierhoff, Angelos Charisteas in Antonin Panenka.

Medtem ko je Slovenija dokaj klapno izpadla iz boja za sklepno fazo, Italija z zastavljenim dihom pričakuje današnji žreb. Z zastavljenim dihom zato, ker ni nosilka skupin in ve, da ji bo v skupino »padla« ena izmed reprezentanc Francije, Španije, Nemčije, Anglije (edina, ki je v kvalifikacijski skupini zmagala na vseh tekma), Portugalske in Belgije, a, poleg ene od teh, v najslabšem primeru tudi Ibrahimovićeve Švedske.

Prvič bo na prvenstvu na sporednu osminu finala in s tem dodatnih osem tekem. Z dvema dodatnima skupinama bo dodatnih šest tekem, skupno pa se bo število teh z 31 povečalo na 51. Trajanje turnirja se je tako podaljšalo na kar 30 dni in je s tem skoraj na ravni svetovnega prvenstva. Za takšno organizacijo bo potrebnih najmanj deset stacionov, s čimer so kot možne prideljalice odpadle predvsem manjše države. Pri Uefi zato že razmišljajo, da bi prihodnja evropska prvenstva organizirali po načinu več držav skupaj.

GORSKO KOLESARSTVO - Tomaž Čefuta in Daniel Pozzocco

Uspešna med amaterji

Čefuta do državnega naslova v gorskih vzponih - Pozzocco osvojil prestižni Veneto Cup

V minuli kolesarski sezoni sta se v amaterski konkurenči gorskih kolesarjev uveljavila Tomaž Čefuta, na slovenski sceni, in Daniel Pozzocco na prestižni Veneto Cup. Dolga sezona slovenskih gorskih kolesarjev se je začela že v januarju, ko so najbolj zagrizeni merili moči na Lanaro Granfondo, zaključila pa se je v zgodnjem sezoni.

Državni naslov na gorskih vzponih med amaterji in drugo mesto v skupnem seštevku slovenskega pokala XCO, sta prestižna rezultata, s katerima se lahko letos ponaša 28-letni Tomaž Čefuta. V minuli sezoni je zastopal barve novogoriškega kolesarskega kluba Djak, še prej pa barve tržaškega kluba Cottur. Izkoristil je dvojno državljanstvo in se odločil za preizkušnjo na slovenski sceni: »Do lanske sezone sem med amaterji nastopal v prvenstvu Friuli MTB challenge, naposled sem se odločil za olimpijski kros. V Sloveniji so tekmovanja dokaj na nivoju, bolj pa je očitna razlika med najboljšimi amaterji in kolesarji kategorije elite, na italijanskih tekmovanjih je razlika med najboljšimi amaterji in najslabšimi elite manjša,« je razlagal Čefuta, ki si po daljši tekmovalni sezoni privošči aktiven počitek, saj je že na delu v fitnessu.

Začel je že dokaj zmagodaj z zmago na vedenju bolj odmenejšemu tekmovanju Lanaro Granfondo. Na januarski dirki iz Drage na Volnik, je bil tretji, zmagal pa je Daniel Pozzocco. Med najboljše izkušnje sezone 2015 pa uvršča

tudi zmago na vzponu Paluzza - Magala Pramos na tekmovanju Carnia bike: »Ob zmagi na absolutni lestvici, sem na dirki posebno užival, ker nas je na 12 km dolgi progi s tisoč metri višinske razlike, spremljalo veliko gledalcev in občutiti je bilo veliko navijaške topoline.«

V slovenskem pokalu je drugo mesto tudi velik uspeh. Čefuta je podčrtal, da je bil posebno zadovoljen z vmesnimi časi, saj so ti bili blizu časom kolesarjev under 23 in elite tekmovalci.

Čefuta, ki je po poklicu fizioterapeut v trenutno opravlja specializacijo na področju osteopati, je v minuli sezoni na treningih in tekmovanjih prekolesaril 10.000 kilometrov.

S kolesarstvom je sicer začel pozno, ko je bil star 24 let, kljub temu je vztrajno dosegel prve rezultate in se upravičeno postavil v sam vrh med številnimi amaterji na Primorskem. »Kolesarjenje mi je bilo vedno všeč. Predstavlja mi užitek, zato se ne obremenjujem z rezultati. V zadnji sezoni sem tudi izboljšal način vadbe s pomočjo trenerja Saše Rupnika iz Črнega Vrha. Izbirala se je obrestovala, saj sem letos veliko napredoval,« je še dejal gorski kolesar doma iz Proseka, ki se zgleduje po švicarskem kolesarju Ninu Schurter.

V naslednji sezoni bi se rad preizkusil na tekmovanjih na italijanski sceni. Naslednjo leto bi rad nastopil še na italijanski sceni, na kateri letos ni

Tomaž Čefuta

tekmaval. Poleg tega si želi uresničiti drugo skrito željo. »S prijateljem in prav tako kolesarskim amaterjem Miranom Boletom si želiva nastopiti na preizkušnji 4island. To je dirka v parih po kvarnerskih otokih, ki se v 4 dnevih, odvija na različnem otoku.«

Kdor pa se je letos uveljavil na italijanski kolesarski sceni amaterjev je 24-letni član kluba Flamme Rouge, nekdanji kolesar Devina in italijanski prvak med začetniki, ki je osvojil skupni števtek prvenstva Veneto Cup v kategoriji Master Elite. Tu je konkurenca zelo kakovostna.

»Letošnjo sezono sem začel z zmago na Lanaro Granfondo. Nadaljnje preizkušnje pa so bile bolj zahtevne. Še ni-

Daniel Pozzocco

sem bil dobro pripravljen na zahtevnejše strmine, pravo formo sem prodobil v maju,« je prvi del sezone opisal Pozzocco.

V veliki vročini na italijanskem državnem prvenstvu amaterjev v Moliagru di Moltello (TV) se mu v juliju ni posrečilo. Pestile so ga želodčne motnje. Ciljal je više, na koncu je zasedel 9. mesto.

Najvidnejši uspeh je dosegel še pred državnim prvenstvom, ko je v juniju slavil na etapi Veneto Cup v Coneglianu. V dolgem prvenstvu Veneto Cup, ki je letos štelo štirinajst preizkušenj, pa je bil najbolj konstanten in je pred drugo uvrščenim tekmecem slavil z visoko prednostjo.

V naslednji sezoni se Pozzoccu obeta velika novost: »Prihodnje leto bo nedvomno bolj zahtevno. Po vsej verjetnosti bom opravil dodatni kakovosti prestop. Kaj več bom izvedel po novem letu,« je dejal Nabrežinec kateremu se po vsej verjetnosti odpirajo vrata v kategoriji elite.

Andrej Marušič

V naslednji sezoni se Pozzoccu obeta velika novost: »Prihodnje leto bo nedvomno bolj zahtevno. Po vsej verjetnosti bom opravil dodatni kakovosti prestop. Kaj več bom izvedel po novem letu,« je dejal Nabrežinec kateremu se po vsej verjetnosti odpirajo vrata v kategoriji elite.

PLANICA Uradno odprli nov nordijski center

PLANICA - Dolina pod Poncami s skakalnicami in letalnico desetletja privlači množice obiskovalcev, končno uradno odprtje ob prisotnosti premiera Mira Cerarja, ministre pristojne tudi za šport Maje Makovec Brenčič in direktorja Zavoda Planica Jelka Grosa, je včeraj doživel tudi novi Nordijski center Planica.

Danes bo v centru z letalnico tudi na dan odprtih vrat, kamor so vabiljeni tudi obiskovalci, ki se bodo lahko spustili po jeklenici, morda največji atrakciji novega slovenskega športnega centra.

Številni ljubitelji poletov so del novega centra videli že v začetku letosnjega leta, marca so si na novi letalnici lahko ogledali tudi prvo tekmo, tradicionalni finale svetovnega pokala.

Projekt Nordijskega centra Planica, vreden več kot 40 milijonov evrov, se je začel leta 2007 z odkupi zemljišč, pot do uresničitve pa je bila dolga in posuta s številnimi težavami. Leta 2009 je bila narejena okvirna slika nordijskega centra, leta 2010 pa je bil izveden arhitekturni natečaj.

Leta kasneje se je začela urejati Bloudkova velikanka, nato pa se je realizacija projekta zaustavila do sprejetja sprememb ureditvenega načrta, še nato je stekla tudi gradnja tekaškega dela, ki bo 16. in 17. januarja 2016 gostil tudi tekaški svetovni pokal. (STA)

Danes veleslalom

VAL D'ISER/ARE - V svetovnem smučarskem pokalu bosta danes moški in ženski veleslalom. Prvi bodo tekmovali moški v francoskem Val d'Isere (9.30-1. vožnja, 12.30-2. vožnja). V švedskem Areu bodo moči merile smučarke (10.30-1. vožnja, 13.30-2. vožnja).

Flisar spet na stopničkah

ALBERTVILLE - Kanadčan Christopher Delbosco je zmagovalec krosa za svetovni pokal v francoskem Val Thorensu. Drugo mesto je osvojil Slovenec Filip Flisar, tretji pa je bil Kanadčan Brady Leman, četrti pa Francoz Jonas Devouassoux. Drugi slovenski predstavnik Blaž Ogorec je izpadel v četrtnfinalu. Zmage v malem finalu se je veselil Avstrijec Johannes Rohrweck.

16. krog nogometne A-lige

Že danes bodo v nogometni A-ligi odigrali štiri srečanja: (15.00) Genoa - Bologna, (18.00) Palermo - Frosinone, Sassuolo - Torino, (20.45) Udinese - Inter; jutri: (15.00) Milan - Verona, Chievo - Atalanta, Empoli - Carpi, (18.00) Napoli - Roma, (20.45) Juventus - Fiorentina, Lazio - Sampdoria. Vrstni red po 15 krogih: Inter 33, Fiorentina 32, Napoli 31, Roma 28, Juventus 27, Sassuolo 26, Atalanta 24, Milan 24, Torino 22, Empoli 21, Chievo 19, Lazio 19, Udinese 18, Sampdoria 16, Bologna 16, Genoa 16, Palermo 15, Frosinone 14, Carpi 10 in Verona 6.

D-LIGA - Jutri ob 14.30 na Stadionu Rocco: Unione Triestina - Lopar.

KOŠARKA - 12. krog moške A2-lige: Jutri ob 18.00 v PalaRubini Pall.Ts 2004 - Remer Treviglio.

VATERPOLO - 12. krog moške A1-lige: Danes v Soriju (pokrajina Genova) ob 18. uri RN Sori - Pallanuoto Trieste.

ROKOMET - 12. krog moške A1-lige: Danes v Mezzocoroni ob 20.30 Mezzocorona - Principe Trieste.

ODOBJKA - Združena ekipa Olympia v moški B2-ligi

Premik z dna v treh tekma

NOGOMET - Vesna in Kras v elitni ligi

Želita se zopet približati vodilnim

Potem ko sta v torek doživelata poraza v gosteh, bosta jutri Vesna in Kras zadržala zopet na domačih igriščih.

Razburljiv je bil nastop Vesne v Taržizmu. Trener Luigino Sandrin bo lahko proti Gemoneseju zopet računal na vezista Lorenza Toffolija in Cristiana Menichinija. Slednji bo po dvojčku proti Cjarlins Muzane po vsej verjetnosti nastopil ob Davidu Colji v napadu. V prejšnjem krogu je Menichini prisilno miroval zaradi kazni. Odsoten bo branilec Goran Kerpan. Nov Vesnin nasprotnik je presenetil v začetku prvenstva, ko je več krogov tudi vodil, nato je v novemburu doživel negativno serijo. Zadnji poraz je moštvo iz Gumenja zabeležilo v torek na domačem igrišču proti Chionsu, ki je v mrežo Gemoneseja nasul tri zadetke. Prav toliko pa jih je iz mreže pobral tudi vratar in kapetan Vesne Carli v Taržizmu, kar dokazuje skromno nepropustnost obrambne vrste.

V Repnu naj bi Žlogarjevi varovanci imeli lažjo nalogo proti zadnje uvrščenemu Manzanesiju. V dresu jutrišnjih gostov nastopa stari znanec Krasa (do lanske sezone nogometni Vesne) Matteo Cipracca. V vrstah Krasa bosta odsotna diskvalificirana branilca Jan Pahor in Patrik Racman. Manzanes je v zadnjih treh krogih nanizal prav toliko porazov. Z osmimi točkami po prvi polovici prvenstva se mu že slabovo piše v boju za obstanek. Pozitivna novica sta vrnitev, vsaj na klop Sgorbis, ki bo danes že igral z mladinci in bočnega branilca Maruana Tawguia.

PROMOCIJSKA LIGA - Juventina bo jutri v Štandrežu gostila Sistiano, pri kateri nastopa kar lepo število slovenskih nogometarjev, med drugim ekipa iz Sejsljanega tesno sodeluje z Vesno na mladinskem področju. Med nosilnim stebri moštva trenerja Campa je tudi slivenski nogometni Alen Carli. Sistiana zaseda srednji del lestevcev s petimi zmagami. Primorec bo igral proti neposrednemu nasprotniku v Žavljah. (mar)

Fabrizio Marchesini
in obojkariji
združene ekipe

FOTODAMJ@N

Olympia bo danes v Gorici gostila Bibione Mare (nastopa v San Donaju) s katero se je še pred začetkom prvenstva pomerila na prijateljskem srečanju, na katerem so se varovanci trenerja Fabrizia Marchesinija že enakovredno borili proti izkušeni ekipi. Razen točke v tretjem krogu proti Casalserugo pa zmagae tudi solidni Porto Viro. Nasprotnika Marchesini dobro pozna, pozitivni razplet pa bi po njegovem mnenju bil lahko prelomni: »*Nasprotniki so dobrini v pravi formi. Če bomo dosegli točke proti njim in v naslednji neposrednih srečanjih pred in po praznikih, se bo naš položaj drašično izboljšal.*«

Olympia krvavo potrebuje zmagu. Med tednom je vadba potekala redno. Righini, Vogric, Komjanc in Persoglia, so odpravili fizične težave, ki so jih pestile doslej.

Nasprotnik prihaja v Gorico po dveh zaporednih zmagaah s polnim izkupičkom. Vzadnjem krogu je premagae tudi solidni Porto Viro. Nasprotnika Marchesini dobro pozna, pozitivni razplet pa bi po njegovem mnenju bil lahko prelomni: »*Nasprotniki so dobrini v pravi formi. Če bomo dosegli točke proti njim in v naslednji neposrednih srečanjih pred in po praznikih, se bo naš položaj drašično izboljšal.*«

Sloga Tabor Televita bo v nedeljo gostila v Repnu Trebaseleghe. Več o tem jutri.

SILVAN PITTOLE
Preizkuša se na daljših pohodih

Nikdar ni bil pravi športnik. Gojil je različna zanimanja: od petja, ansambla, do fotografije. Števerjanec Silvan Pittoli pa si je izboril tudi nekaj prostega časa za rekreacijske dejavnosti, pohodništvo v prvi vrsti. Trenutno je tudi med najbolj aktivnimi člani SPDG.

Zadnji podvig 66-letnega Števerjanca je bila udeležba na poseben petdnevni pohod od režisirske Solbice do Trsta, ki se je odvijal v sklopu letosnjega Slofesta.

»*Zrasel sem v kmečki družini, vedno sem bil v stiku z naravo. Pohodništvo sem sicer bolje spoznal pri 14 letih, ko sem se udeležil takojenja Rodu modrega vala daljnega 1963. leta. Po služenju vojaškega roka, sem se v zgodnjih sedemdesetih tudi vpisal v planinsko društvo in tako so si sledili prvi vzponi na Triglav,*« je razložil Pittoli, ki je v letih planiral vse daljše pohode. V čast si šteje prehodeno slovensko tranzverzalo od Marijbora do Ankaranja in večji del poti priateljstva, ki šteje po deset vrhov Italije, Slovenije in Avstrije. Osvojil je vse večje slovenske vrhove.

Zadnji daljši pohod od Solbice do Trste pa spada le na konec spiska daljših pohodniških Pittolijevih dogodivščin, pri katerih so sodelovali številni pohodniški navdušenci, med temi tudi Aldo Rupel in Andrej Rosano.

Zakaj nekdo napolnil nahrbtnik in odide na daljšo pot? Pittolijeva razlag je preprosta: »*Motivacijo najdem v preizkušanju lastnih sposobnosti. V mlajših letih sem na podobnih preizkušnjah startal pred zoro in hodil osem ur. Med pohodom od Trente do Devina sva s prijateljem Vilkom Fajtem na zadnji etapi prehodila v enem dnevu 60 km.*«

Silvan Pittoli je tudi predsednik goriškega fotokluba Skupina 75. Strast do pohodništva in fotografije je uspel tudi združiti. Redko se odpravi na pot brez fotografskega aparata.

Gorskim fotografijam je že posvetil niz fotografiskih predstavitev. Rože in skale so mu v hribih vedno zanimive. V gorah fotografira, ko je sam. Dva skrita kotička Julicev sta ga fotografsko najbolj osrečila: »*Iz izvira Soče do zavetišča pod Špičko sem nekega julija naletel na prečudovito in bujno gorsko cvetje. Mogoče pa še najlepši mi je bil prizor macesnovega gozda pri sedmerih jezerih, kjer je v podrastju mrgolelo polno rododendra.*« (mar)

Po drugi prvenstveni zmagi bo Kontovel na Rouni polagal težji izpit višje proti drugo uvrščenemu Perteolam.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 12. decembra 2015

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA SILVER - 17.30 v Vidmu, tel. Benedetti: Dgm - Breg; 19.30 v San Danieleju: San Daniele - Bor Radenska

D-LIGA - 20.00 pri Brščkih: Kontovel - Perteole UNDER 16 ŽENSKE - 17.30 v Foljanu: Baloncesto Isontina - Polet

UNDER 15 MOŠKI - 16.00 na Stadionu 1. maja v Trstu: Bor - Alba

UNDER 14 MOŠKI - 16.30 Kulturni dom v Gorici: Dom - Barcolana

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA - 20.30 v Gorici: Olympia - Bibione

ŽENSKA C-LIGA - 18.00 v Repnu: Zalet Sloga - Rizzi Volley

MOŠKA C-LIGA - 20.30 v Trstu, Ul. della Valle: Volley Club TS - Sloga Tabor

ŽENSKA D-LIGA - 20.30 v Čentri: Tarcento - Zalet Kontovel

MOŠKA D-LIGA - 17.00 v Trstu, Morpуро: Coselli - Soča

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 20.00 v Moraru: Mavrica Val - Moraro; 20.30 v Štandrežu: Mavrica Arcobaleno - Libertas Turriaco; 20.30 v Repnu: Zalet Sloga - San Sergio

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 17.45 v Dolini: Zalet Breg - Oma; 17.45 v Trstu, Ul. della Valle: Le Volpi - Zalet Kontovel

UNDER 16 ŽENSKE - 16.30 v Nabrežini: Zalet Sokol - Coselli

NOGOMET

DEŽELNI MLADINICI - 17.30 v Trstu: San Luigi - Kras Repen; 17.30 v Domju: Domio - Vesna

NAJMLAJŠI 2002 - 15.00 v Trebčah: Kras Repen - San Giovanni

HOKEJ NA ROLERJAH

A1-LIGA - 20.30 v Forliju: Forli - Polet Kwins

NAMIZNI TENIS

MOŠKA C1-LIGA - 17.00 v Zgoniku: Kras - Bissuola Mestra

MOŠKA D1-LIGA - 16.00 v Zgoniku: Kras - Isontino B

MOŠKA D2-LIGA - 17.00 v Sesljanu: Trieste Sistiana A - Kras A; 16.00 v Zgoniku Kras B - Gemona

JUTRI

Nedelja, 13. decembra 2015

NOGOMET

ELITNA LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Repen - Manzane; 14.30 v Križu: Vesna - Gemonese

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Štandrežu: Juventina - Sistiana; 14.30 v Žavljah: Zaule - Primorec

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Bazovici: Zarja - Isonzo; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Breg; 14.30 pri Domju: Domio - Mladost

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Trstu, Campanelle: Campanelle - Primorje; 14.30 v Zagru: Sagrado - Gaja

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Trebčah: Kras Repen - Pro Gorizia

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Štandrežu: Juventina - Terzo

DEŽELNI NAJMLAJŠI - 10.30 v Bertiolu: Cometazzurra - Kras Repen

NAJMLAJŠI - 10.30 v Medeji: Pro Romans Medea - Sovodnje

KOŠARKA

DRŽAVNA C-LIGA GOLD - 18.00 na Opčinah: Jadrans - Calligaris

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA - 18.00 v Repnu: Sloga Tabor Televita - Trebaseleghe

MOŠKA D-LIGA - 11.00 v Gorici: Olympia - Volley Club; 18.00 v Villi Vicentini: Vivil - Val

UNDER 17 MOŠKI - 16.00 v Prati: Prata - Olympia

UNDER 16 ŽENSKE - 11.00 v Pierisu: Pieris - Mavrica Arcobaleno; v Repnu Sloga Dvigala Barich - Sant'Andrea San Vito

UNDER 14 MOŠKI - 16.00 v Martignacco: Val - Sloga Tabor, sledi Sloga Tabor - Martignacco

DERBI V 1. AL

V Sovodnjah Breg

V prvenstvu, kjer nastopajo kar štiri slovenska nogometna društva, so derbij na dnevnem redu. Tokratni med Sovodnjami in Bregom, ki bo na sporednu jutri ob 14.30 v Sovodnjah, je posebno zanimiv, saj na spodnjem delu lestvice skupine C jutrišnja nasprotnika ločuje le točka, med njima pa se je znašla doberdobska Mladost. Breg je sicer v torek uspešno premagal Gradev v Dolini z razburljivim 3:2, Sovodnje pa so dragoceno točko iztržile v Ogleju, potem ko so pred tednom dni končno vknjižile tri točke. Te so v sovodenjskem taboru pogrešali od septembra.

9 zaporednih zmag bi lahko že danes zmagal proti videškemu Dgm dosegli košarkarji Brega v moški C-ligi silver. Ob tem pa bi bila to že tretja zmaga v natrapnem tednu. Nasprotnik zaseda srednji položaj na lestvici, medtem ko je Breg po sredini zmagi sam na vrhu lestvice moške C-lige silver.

PRIPOROČAMO - MOŠKA ODOBJKA

Sloga Tabor v Ul. della Valle

Sobotni odbojkarski večer bo minil v znamenju dveh gostovanj v Trstu. Najprej bo ob 17.30 nastopila Soča v telovadnici šole Morpurga proti Coselliju. To bo za Kustrinove varovance že drugo zaporedno gostovanje v Trstu. Tako pa po nastopu pri Svetem Andreju, bo nastopila Sloga Tabor v moški C-ligi. Srečanja je pomembna v bitki za obstanek slogašev v moški C-ligi. Igrali bodo v telovadnici v Ul. della Valle v starem tržaškem mestnem središču, ki iz stoječa na lesnem balkonu ponuja nenavadn zorni proti igrišču. Avtomobil parkirajo na nabrežju, prostih parkirišč v bližini telovadnice (skoraj) ni.

fotoutrip '15

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletni strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvi v Trstu in Gorici).

Primorski dnevnik me je spremjal na potovanje na toplo Antiguo.
D. Gregori

Primorski dnevnik me je spremjal na potovanje na mrzlo Islandijo...
D. Gregori

Kd Kraški dom na izletu po Istri. - Vesna Guštin

Informirano stiskanje oljka na Dolgi kroni
Ivo

Pri naravnem mostu Krčnik na potoku Kožbanjček ob priliki Martinovanja društva Jadro in Tržič - Carlo

Učenci 2. razredov NSŠ F. Levstika in S. Kosovela v bolnici Franji s Primorskim - Helena Volpi

Pozdrav iz Normandije - Carolles - Marko Petelin

Dvojčka Cvetko in Oscar Zobec v času pobiranja oljka v Boljuncu Alenia Zobec

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Sprehodi, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **7.05** Parlamento Settegiorni **8.25** UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere **11.05** Line Verde Orizzonti **12.00** La prova del cuoco **14.00** Linea Blu **15.00** Sabato In **16.15** Nad.: Legami **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord-Ovest **18.45** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.30** Nad.: La bella e la bestia

RAI2

7.20 Serija: Heartland **8.45** Sulla Via di Damasco **9.15** Parlamento Punto Europa **9.50** Frigo **10.15** Serija: Il nostro amico Charly **11.00** Mezzogiorno in famiglia **13.00** 18.35, 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Dribbling **14.00** Serija: IK1 – Turisti in pericolo **15.40** Serija: Squadra Speciale Lipsia **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno variabile **18.05** Viaggi da record **18.45** 90° minuto – Serie B **19.35** Serija: Squadra Speciale Cobra 11

21.05 Serija: Castle **21.50** Serija: Blue Blooms **22.55** Sabato Sprint **23.45** Rubrike

RAI3

7.00 Serija: Zorro **7.50** Film: Donne sole **9.25** 12.25 Alpsko smučanje: SP **10.30** 13.25, 14.45, 18.05 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.20 Dnevnik, vreme in šport **14.55** TV Talk **16.30** Report **18.10** Serija: I misteri di Murdoch **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.45** Teo in the box **23.40** Un giorno in pretura

RAI4

13.50 Film: Ip Man 2 (akc.) **15.45** Delitti in Paradiso **17.50** Novice **17.55** Missing **19.30** Rai Player **19.35** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. **21.10** Film: L'ipnotista (triler) **23.20** Film: Cold in July (krim.)

RAI5

14.25 Capolavori della natura **15.15** Brazil: A Natural History **16.10** Gledališče: Lu samto jullare Francesco **18.10** Novice **18.15** Street Art **18.50** Ubiqui – Sconfinare **19.20** Ubiqui – Codici **19.50** Memo – L'agenda culturale **20.35** Rai Player **20.45** Ogni quadro racconta una storia **21.15** Gledališče: Servillo legge Napoli **22.50** C'è musica e musica **23.45** Ghiaia bollente

RAI MOVIE

13.45 17.35 Rai Player **13.55** Film: Anamorph – I ritratti del serial killer (triler) **15.40** Film: Fame – Saranno famosi (dram.) **17.30** 0.55 Novice **17.40** Film: Un colpo perfetto (dram., '07, i. D. Moore) **19.40** Film: Detective coi tacchi a spillo (akc.) **21.15** Film: La città proibita (pust.) **23.20** Film: Blackthorn – La vera storia di Butch Cassidy (dram.)

RAI PREMIUM

12.45 I Love You 2 **13.15** Serija: Doppie vite **14.55** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.00** Nan: Impazienti **15.10** Nad.: È arrivata la felicità **17.05** Novice **17.10** Così lontani così vicini **19.10** Rai Player **19.15** Nad.: Sposami **21.20** Nad.: Francesco **23.10** Nad.: Amanti e segreti

RETE4

6.30 Media Shopping **7.20** Nad.: Due per tre **7.50** Film: Amanti latini (kom.) **10.10** Scene da un matrimonio **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Nad.: Monk **16.35** Nad.: Poirot **19.35** Serija: The Mentalist **21.30** Film: Codice Mercury (triler, '98,

i. B. Willis, A. Baldwin) **23.45** Film: Un giorno di ordinaria follia (dram., '93, i. M. Douglas)

CANALES

6.00 8.00, 13.00, 19.55 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **8.45** In forma con Starbene **10.20** Super Partes **10.50** Supercinema **11.00** Forum **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Amici di Maria **16.00** Nad.: Il segreto **16.30** Verissimo **18.45** Igra: Avanti un altro **20.40** Striscia la notizia – La voce dell'invasione **21.10** Guinness – Lo show dei record

ITALIA1

7.10 19.00 Risanke in otroške oddaje **10.25** Film: Beethoven 3 (kom.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.05** Šport **13.45** Film: Timeline (zf, '03, i. P. Walker, G. Butler) **16.15** Film: Space Warriors (pust.) **18.15** Nan.: Camera Café **19.25** Film: Scooby-Doo (pust.) **21.10** Film: Asterix alle Olimpiadi (pust.)

23.35 Film: Attila flagello di Dio (kom., It., '82, i. D. Abatantuono)

IRIS

14.25 Film: Cacciatore bianco, cuore nero (dram., '90, r. in i. C. Eastwood) **16.30** Adesso cinema! **17.00** Film: Il vincitore (dram., '85, i. K. Costner) **19.10** Film: Missione eroica – I pompieri 2 (kom., It., '87, i. P. Villaggio) **21.00** Film: In nome del Papa Re (zgod., It., '77, i. N. Manfredi) **23.10** Film: La notte di Pasquino (kom.)

LA7

7.30 13.30, 20.00, 0.05 Dnevnik **7.50** Vreme **7.55** Omnibus **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **12.00** Il pollice verde sono io **12.45** Magazine 7 **14.00** Kronika **14.20** Serija: Jack Frost **18.15** Serija: L'ispettore Barnaby **20.35** Otto e mezzo **21.10** Serija: Josephine, ange gardien

LA7D

6.20 11.00 Cuochi e fiamme **8.10** 16.50 I menù di Benedetta **13.05** 19.00 Chef per un giorno **15.10** Film: Dieci piccoli indiani (krim.) **18.55** Dnevnik **21.10** Film: La casa dei fantasmi (kom., '03, i. E. Murphy) **23.05** Film: Tutta colpa del fattorino (kom.)

TELEQUATTRO

6.30 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **10.30** Ring **13.00** Rotocalco Adnkronos **13.10** Occhio alla spesa... **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Voci in piazza **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Qua la zampa **19.10** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

11.55 Jamie Oliver in Italia **12.55** 18.20 Viaggi nudi e crudi **14.05** Posso dormire da

voi? **16.15** Film: La sorgente dell'amore (dram.) **18.50** Bourdain: Cucine segrete **19.45** Nuovi esploratori – Regni perduti **22.00** Serija: Xanadu – Una famiglia a luci rosse

CIELO

14.00 15.15 Junior MasterChef Italia **15.00** Novice **16.15** Masterpasticciere di Francia **17.15** Cucine da incubo **19.15** Affari al buio **20.15** Affari di famiglia **21.10** Film: Histoire d'O (dram.)

DMAX

12.30 Affari a quattro ruote **13.20** Magic Camera **14.10** Ciak, ti sfido! **15.05** Nudi e crudi **15.55** River Monsters **16.50** 22.00 ...Fuoco! **17.45** Ingegneria impossibile **18.35** Affari in valigia **19.30** Cacciatori di tesori **20.20** Banco dei pugni **21.10** Ingegneria estrema **22.55** Armi d'elite

SLOVENIJA1

6.15 Odmevi **7.00** 18.40 Risanke in otroške serije **9.15** Kviz: Male sive celice **10.00** Kratki film: Mali samuraj **10.15** Infodrom **10.25** Razred zase **11.00** Dok. film: Nočemo belega kruha **12.00** Tednik **13.00** 17.00, 18.55, 22.50 Poročila, šport in vreme **13.25** O živalih in ljudeh **13.50** Na vrtu **14.15** Dok. odd.: Kulturni vrhovi – Gospa Sveta **14.50** Dok. odd.: Mojstrovine izpod urarskih rok **16.00** Zaljubljeni v življenje **17.20** Posebna ponudba **18.00** Z vrta na mizo **18.30** Ozare **19.25** Utrip **20.00** Vse je mogoče **21.45** Nad.: Zapuščina **23.30** Film: Prva lepa stvar (dram., It., '10)

SLOVENIJA2

7.00 Najboljše jutro **9.25** Alpsko smučanje: SP, veleslalom (m), 1. vožnja, prenos **10.25** Alpsko smučanje: SP, veleslalom (ž), 1. vožnja, prenos **11.25** Biatlon: SP, zasledovalna tekma (ž), prenos **12.25** Alpsko smučanje: SP, veleslalom (m), 2. vožnja; nordijsko smučanje: SP, smučarski skoki (ž), prenos **14.25** Biatlon: SP, zasledovalna tekma (m), prenos **15.05** Alpsko smučanje: SP, veleslalom (ž), 2. vožnja, pon. **15.55** Nordijsko smučanje: SP, smučarski skoki (m), prenos **18.00** Nogomet: EP 2016, žreb skupin, prenos **19.05** Sportnik leta Slovenije, pon. **20.15** Film: Barber (dram., '11, i. M. Gibson, J. Foster) **21.45** Zvezdana **22.25** Koncert: 2Cellos **23.50** Odd.: Bleščica

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.35** Boben **15.35** Potopisi **16.05** Webolution **16.35** Arhivski posnetki **17.25** 23.35 Vsedanes – Aktualnost **18.00** O živalih in ljudeh **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.05 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Jutri je nedelja **19.45** Avtomobilizem **20.00** Tednik **20.30** Folkest 2015 **22.20** Dok.: Šport brez meja **22.50** Vrt sanj

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **11.20** 13.35 Tv prodaja **11.35** Film: Kit Kittredge (dram.) **13.50** Slavni načrtovlci porok **14.50** Slovenija ima talent **16.35** Film: Doma za božič (dram.) **18.20** Celi svet ima talent **18.55** Vreme in novice **20.00** Gostilna išče sefa **22.00** Film: Let (dram., '12, i. D. Washington)

KANAL A

7.30 14.25 Serija: Naša mala klinika **8.20** Nan.: Novo dekle **8.45** 19.30 Serija: Kakšem spoznal vajino mamo **9.10** Serija: Veliki pokrovci **10.05** ŠKL – Šport mladih **10.35** Tv prodaja **10.50** Serija: Nepraktični šaljivci **11.20** Top Gear **12.30** Film: Popoln dan (dram.) **15.20** Film: Agent Cody Banks (akc.) **17.15** Nogomet: Prva liga Telekom Slovenije, Krško – Olimpija Ljubljana **20.00** Film: Novi karate kid (akc.) **22.05** Film: Moj bratanec Vinny (kom.)

DROBCI IZ SPOREDA RADIA TRSTA A

Oddaja **30 minut country glasbe** ob 12.30 vsebuje pogovor s kraljico bluegrass glasbe Rhonda Vincent in predstavitev njene najnovješe božične zgožlenke Christmas Time. Ob 14.10 Nediški zvon z novicami in dogodki iz Beneške Slovenije, med katerimi izstopa slovo od aktivnega župnikovanja duhovnika Maria Qualizze. Iztočnica oddaja **Jazz odenki** ob 17.10 je življenski jubilej najbolj slovitega jazz harmonikarja v svetovnem merilu; to je Richard Galliano, ki slavi prav danes svoj 65. rojstni dan. Voditelj Aleksi Jercog je iz več pogovorov s tem francoskim mojstrom sestavil zanimiv monografiski spored.

4 Sobota, 12. decembra
Rete 4, ob 23.45

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13. uri.

DOLZINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.36 in zatone ob 16.21
Dolžina dneva 8.45

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 8.02 in zatone ob 17.44

NA DANASNI DAN
Leta 1879 na ta dan je bil v Ljubljani najhladnejši dan od začetka meritev leta 1850. Najnižja jutranja temperatura je znašala -26,4 °C, čež dan se je ogrelo le do -16,0 °C.

Michelle Obama nastopila v videospotu

WASHINGTON - Ameriška prva dama Michelle Obama je plesala in repala v glasbenem videospotu, s katerim je v sodelovanju s komikom Jayjem Pharoahom pozvala mlade Američane, naj po srednji šoli nadaljujejo šolanje na univerzah in visokih šolah. Video z naslovom Go To College je bil v četrtek objavljen na spletni strani College Humor. Obamova je v tipični hip-hop pozicii in okrog Bele hiše repala o trdem delu, ki ga je sama v preteklosti opravila za svojo prihodnost, in o tem, da lahko vsak uresniči svoje sanje. Soproga predsednika je v preteklem letu ustavnila gibanje z imenom Reach Higher, s katerim vzpodbuju mlade Američane, da nadaljujejo svoje izobraževanje na univerzah in visokih šolah.

RUSIJA - Živalska zgodba, po kateri bi se morali ljudje zgledovati

Tiger Amur in kozliček Timur postala neločljiva prijatelja

Kozliček, ki je bil sibirskemu tigru namenjen za obed, je postal njegov najboljši prijatelj

MOSKVA - Kozliček, ki so ga poslali v ruski živalski vrt kot živo hrano za sibirskega tigra, se je z veliko mačko spoprijateljil. Neobičajen par je postal neločljiv in navdušuje celotno Rusijo. Tiger, imenovan Amur, in kozliček z imenom Timur sedaj spita v isti ogradi v živalskem vrtu Primorski v pristanišču Vladivostok na skrajnem vzhodu Rusije. Par se igra na snegu, ta teden pa sta se celo igrivo udarjala z glavama. Uslužbenici v parku so dejali, da se tiger, ki je zadnja tri leta dobival v ogrado živ plen dvakrat na teden, kozlička ni dotaknil, ko je ta prejšnji mesec vstopil v ograjo. Razlog naj bi bil pomanjkanje kozličkovega strahu pred tigrom, saj ga ni nikče naučil, da bi se ga moral bati.

»Ljudje zamislite se. Po svetu povsod divijo vojne, medtem ko lahko tako zelo različne živali živijo skupaj v miru,« je dejal direktor živalskega vrta Dimitrij Mezencov, ki je neobičajno prijateljstvo opisal kot čudež. Timur sedaj spi v zavetju, ki je prej pripadalo Amuru, tiger pa noči preživila na njegovi strehi. Zjutraj se skupaj odpravita na obhod ograde, v zadnjih dneh pa sta se začela tudi igrati skupaj in se loviti. Amur je poskušal kozlička naučiti tudi, kako uloviti plen. Tigra sedaj hranijo z živimi zajci iz spoštovanja do koz, je razložil Mezencov.

Francoski parlament znižal davek na tampone in vložke

PARIZ - Francoski poslanci so včeraj izglasovali znižanje davka na tampone in higienične vložke. Ta se bo z 20 znižal na 5,5 odstotka. Ukrep je vlada v Parizu sprva nasprotovala, a si je po jeznih protestnih skupinah za pravice žensk premisila in sporočila, da je zanj uspela najti sredstva v proračunu. Francoska vlada je znižanju davčne stopnje sprva oporekala, ker bi to letno stalo 55 milijonov evrov. Več skupin za pravice žensk je zato organiziralo proteste, na katerih so poddarjali, da bi morali higienične pripomočke za ženske obravnavati enako kot druge nujne dobrine, kot so voda, hrana ali kondomi. Njihovo jezo je še povečala izjava državnega sekretarja za proračun Christiana Eckerta, ki je ob nasprotovanju znižanju davčne stopnje poučaril, da 20-odstotni davč velja tudi za proizvode za britje za moške.

Nad južno polovico Evrope je območje visokega zračnega tlaka. Od zahoda doteka nad naše kraje nekoliko toplejši in precej suh zrak.

Danes bo vreme v spodnji nižini in ob morju spremenljivo zaradi megle ali nizke oblačnosti; verjetne pa bodo tudi razjasnitve. Drugod pa bo v glavnem le zmero oblačno. Ponoči se bo pojavljala slana, predvsem po kotlinah in v nižinskom pasu.

Danes bo delno jasno z občasno zmero oblačnostjo. Doprudne bo po nekaterih nižinah megla. Megla ali nizka oblačnost se bo začela pojavljati tudi ob morju in nižjih predelih Primorske. Najnižje temperature bodo od 0 do -6, na Primorskem malo na 0, najvišje od 4 do 7, na Primorskem do 9 stopin C.

Jutri bo jasno. Popoldne bo oblačnost naraščala. Ponoči bo lahko nastala megla.

Jutri se bo na Primorskem in Notranjskem pooblačilo. Drugod bo sprva sončno z jutranjo meglo po nižinah, čež dan pa se bo oblačnost pomaknila tudi proti osrednji Sloveniji. Ponekod bo zapiral jugozahodni veter.

PLIMOVANJE
DANES: ob 4.05 najnižje -19 cm, ob 9.46 najvišje 49 cm, ob 16.51 najnižje -58 cm, ob 23.08 najvišje 32 cm. **JUTRI:** ob 4.42 najnižje -17 cm, ob 10.20 najvišje 46 cm, ob 17.19 najnižje -57 cm, ob 23.44 najvišje 32 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 12 stopin C.

TEMPERATURE °C V GORAH
500 m ..... 10 2000 m 3
1000 m ..... 8 2500 m 0
1500 m ..... 5 2864 m ..... -2
UV indeks je ob jasnom vremenu sredi dneva 1.

Rekordna cena za porsche Janis Joplin

NEW YORK - Pisan porsche slavne ameriške pevke Janis Joplin je bil v četrtek zvečer na dražbi v New Yorku prodan za več kot trikratno izkljucno ceno. Porsche model 356C kabriolet iz leta 1965 so najprej ocenili na 500.000 ameriških dolarjev, prodali pa so ga za 1,76 milijona dolarjev (1,6 milijona evrov), je sporočila dražbeni hiša Sotheby's. Pevka je avtomobil kupila leta 1968 za pičlih 3500 dolarjev. Ker ji je bila barva porscheja dolgočasna, ga je prebarvala v hipi stilu. Na njemu je hribovita pokrajina, polna rož, metuljev in ptic. Prebarvan športni avtomobil je zadnjih 20 let stal v hiši slavnih rock'n'rolla v Clevelandu v Ohiu.

ZDA - Vse več vojnih ran na spolovilih Ranjenim vojakom bodo presajali penise

BALTIMORE - Zdravnik ameriške univerzitetne bolnišnice John Hopkins v Marylandu se pripravljajo na prvo transplantacijo penisa in upajo, da bo lahko postal rutinski postopek predvsem za vojake, ki se vračajo z bojišč brez za večino moških najpomembnejšega organa. Zdravnik pravijo, da je prvo, kar vojaki ponavadi vprašajo, ko se po operacijah bojnih ran zbudijo: »Kako je z mojim orodjem?«. Ameriški vojaki so zaščiteni s čeladami in neprebojnimi jopiči, vendar pa so najpogosteje rane posledica eksplozij min ali podobnih eksplozivnih sredstev, ki napadejo od spodaj, kjer zaščite ni. Sodobno vojskovkanje povzroča vse več ran na spolnih organih, mehurjih, ledvica in podobno. Povprečna starost pacientov, ki v vojni ostanejo brez svojega "orodja" je 24 let in to pomeni, da so take rane psihološko bolj uničujoče kot izguba roke ali noge.

Zdravnik pravijo, da postopek presaditve penisa ni bistveno drugačen od postopka presaditve roke, kar že delajo. Povezati morajo arterije, vene in živce, okrevanje pa traja do šest tednov. Nekoliko več časa je potrebno potem za normalno delovanje "orodja", ker se morajo živci zrasti skupaj. Prvo uspešno presaditev penisa so opravili lani v Južni Afriki in dokaz, da zadeva deluje, je nosečnost dekleta prvega pacienta. Američani se sicer ne smejo prehitro veseliti. Operacija bo stala nekje med 200.000 do 400.000 dolarjev, potrebno pa bo najti tudi donatorje. Bolnišnica John Hopkins bo poravnala račun za prvo operacijo, ostali pacienti pa bodo upali na usmiljenje zavarovalnic.

Paris Hilton se je preselila v Švico

ZÜRICH - Zvezdnica ameriške visoke družbe in pop kulture Paris Hilton, ki večinoma biva po metropolah, kot so Los Angeles, New York, Miami ali London, se je sedaj preselila v švicarsko vasico Schindellegi nedaleč od Züriškega jezera v kantonu Schwyz. Tja jo je odpeljala ljubezen do avstrijskega milijonarja Hansa Thomasa Grossa. Devetintridesetletni milijonar, ki naj bi se sam dokopal do bogastva, naj bi imel in Scindellegijo lepo posestvo z dobro opremljeno garažo, sicer pa ima v lasti tudi jahto.

Štiriintridesetletna Hiltonova naj bi novo ljubezen našla v Cannesu. Da se Hiltonova v Švici počuti dobro, že tedne izkazujejo fotografije jezera, krav in izletov v Zürich na družbenem omrežju Instagram. Glavna tema prebivalcev Scindellegija pa naj bi bile govorice, da je Hiltonova k sebi na dom poklicala vaško frizerko. Videli so jo tudi med nakupi v lokalnem supermarketu.

